

GLASILO
OBČINE
RAVNE NA
KOROŠKEM

30
25

Ravenski razgledi

**Investicije in projekti v letu 2025
v Občini Ravne na Koroškem**

Praznovanje občinskega praznika s podelitvijo priznanj

Intervju z Alojzom Lipovnikom

INVESTICIJE, PROJEKTI IN DOGODKI V OBČINI RAVNE

Sanacije v letu 2025	4
Investicije v letu 2025	16
Občinski praznik s podelitvijo občinskih odličij	21
Občina Ravne na Koroškem čebelar najprijaznejša občina	22
Župan dr. Tomaž Rožen je gostil čebelarje in čebelarke	23
Občina Ravne na Koroškem je premierno predstavila Festival pod Goro	24
Ravne na Koroškem tudi uradno dojenju prijazno mesto	26
Sprejem športnic in športnikov, letošnjih državnih zmagovalk in zmagovalcev	27
Ob dnevu državnosti v Kotljah plapolalo več kot 100 zastav	28
Avgustovska nedelja je tradicionalno namenjena srečanju župana z upokojenci	29
Slovesno odprtje 35. Dnevoev evropske kulturne dediščine (DEKD) in 13. Tedna kulturne dediščine (TKD) na Ravnah na Koroškem	30
S Fehtarji smo na Ravnah zaokrožili praznik mesta Ravne 2025	31
Koroški festival prostovoljstva 2025 in naj prostovoljec/prostovoljka	32
Poslovili smo se od častnega občana Antona Golčerja	33
Poslovil se je nekdanji ravenski župnik Alojz Bek	33
Častni občan Občine Ravne na Koroškem Maksimilijan Večko je praznoval 80. rojstni dan	34
Srebrnik JSKD za Občino Ravne na Koroškem	34
Sodelovanje, skrb in skrbnost, ko še vedno verjamem v spremembo na bolje	35

GOSPODARSTVO

Sijevci tkemo vezi, trdne kot jeklo	36
-------------------------------------	----

KRAJEVNE, ČETRTNE IN VAŠKE SKUPNOSTI

Trg – četrtna skupnost, ki oživlja našo sosesko	37
---	----

JAVNI ZAVODI IN SKLAD

Prijaznost ti bo krila dala, vedno reci prosim in hvala: dejavnosti na OŠ Prežihovega Voranca v Tednu otroka	37
V duhu časa	39
Po poteh spominov – kulturna dediščina naselja Čečovje skozi oči prvotnih prebivalcev	40
Skupnost, ki raste z učenjem	41
Knjižnica kot družbeno stičišče	42
17. mednarodni simpozij ERBE na Ravnah na Koroškem	44
Sodobna umetnost, ki diha z bogato tradicijo mesta – leto 2025 v Galeriji Ravne	45
Bike park Poseka 2025 – skupnost, ki raste z vsakim spustom	46
Stanovanjska skupina »Na Šancah« – dom, kjer raste skupnost	47
Povezani v skupnosti tudi skozi vzajemno pomoč podjetništvu	48
Ljubiteljska kultura na Ravnah – leto ustvarjalnih zgodb	49

DRUŠTVA, KLUBI IN ORGANIZACIJE

Igralska skupina Kulturnega društva Kotlje	50
Društvo bibliotekarjev Koroške knjižničarje povezuje že več kot šest desetletij	51
Martina Podričnik, ljubiteljica pravljic in večkrat nagrajena koroška pisateljica	52

Koroški simfoniki v letu 2025	52
Pot vode in zdravih energij	54
Ekskurzija Združenja borcev za vrednote NOB Mežiške doline v letu 2025	55
Ohranjamo humanost živo	56
Društvo diabetikov Mežiške doline se predstavi	58
Koroška podružnica Združenja multiple skleroze Slovenije v letu 2025	59
Zadovoljni obrazi in pohvale obiskovalcev kulturnih dogodkov so naša pot	60
A.L.P. Peca: sodelovanje, ustvarjalnost in čezmejno povezovanje	61

OBLETNICE, JUBILEJI, PRIZNANJA

80 let otroštva, igre in topline	63
Gimnazija Ravne praznuje častitljivih 80 let	64
30 let delovanja društva za osebe s stomo na Koroškem	65
Evropa na Koroškem	66
20 let Kolesarskega kluba Ravne na Koroškem	67

ZDRAVJE

Zdravo mesto Ravne za boljše lokalno skupnost	68
Skupaj za zdravje	69
Duševno zdravje – neviden, a ključen temelj našega vsakdana	70
Namigi za zdravje: Kako se spopasti z okužbami v hladnejših mesecih	71

ŠPORT

Badmintonček-Badmintončica 2026: Največji pokali za otroke na svetu	72
Nežka Libnik postala svetovna mladinska prvakinja	73
Ko trud rodi zlato – izjemni dosežki ŠD Partizan Ravne	74
Uršlja gora – vsakič isti vrh, a vsakič druga (čna) zgodba	75

KULTURA

Ustvarjalno leto 2025 Ustvarjalcev s srcem	77
Hotuljske seniorke dihajo s krajem že 13 let	79
Intervju z Alojzom Lipovnikom, prejemnikom nagrade Občine Ravne na Koroškem za življenjsko delo	80

DOMOZNANSTVO

S Črnjanskim rokopisom se je Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (KOKR) vpisala na Nacionalno listo Unesco Spomin sveta	83
Mednarodni simpozij na Ravnah na Koroškem: Neznani znani Prežihov Voranc	85
Metuljček pozdravček, po zraku leti ... Sledi spominov skozi generacije in čas	87
Triperesna det'la – II. del	89
Spomini dobrškega dekleta – IV. del	90
Da ne gre v pozabo: spomin na Franca Metelka	91

ZABAVA

Skozi Blažev objektiv	92
-----------------------	----

RAVENSKI RAZGLEDI | Glasilo Občine Ravne na Koroškem | Leto 2025, številka 30

Izdajateljica: Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, zanjo: Aljaž Verhovnik, direktor | Uredniški odbor: Aljaž Verhovnik, dr. Manja Miklavc, mag. Andreja Čibron Kodrin, Danica Hudrap [Za verodostojnost prispevkov odgovarjajo avtorji.] | Odgovorna urednica: dr. Manja Miklavc | Jezikovni pregled: mag. Andreja Čibron Kodrin [Oglasi niso lektorirani.] | Reklamni oglasi in trženje: Danica Hudrap (danica.hudrap@ravne.si)

Fotografija na naslovnici: Bogdan Tušek | Oblikovanje: Sans, Andrej K. | Tisk: MALEX d. o. o. | Tiskano v nakladi 4.800 izvodov.

Glasilo je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 750. | Ravne na Koroškem, december 2025

Zelo nas veseli, da toliko prispevkov na naš naslov (razgledi@knjiznica-ravne.si) hiti. Če je prispevkov preveč, si zaradi omejenega prostora pridržujemo pravico do izbora. Najlepše se vam zahvaljujemo za dosedanje sodelovanje, želimo si, da sledi bogato nadaljevanje. Spoštovane Ravenčanke in cenjeni Ravenčani, naj občinsko glasilo še naprej živi med nami. – Uredniški odbor

Spoštovane bralke in cenjeni bralci Ravenskih razgledov!

Leto 2025 bo kmalu za nami. Z vidika občine je to leto intenzivne obnove in gradnje občinske infrastrukture. Ne morem mimo dejstva, da na Ravnah na Koroškem raste nov kulturni center, da poteka nadzidava zdravstvenega doma, da je bila izvedena pomembna sanacija Osnovne šole Koroški jeklarji ter da teče prenova našega stadiona. V okviru poplavalne sanacije pa smo izvedli in izvajamo tudi sanacije plazov, mostov, cest ter vodovoda. Obenem smo priča sanaciji vodotokov s strani države, ki je tudi pri obnovi ohranila to nalogo. Na veliko javnih objektov nameščamo sončne elektrarne, ki bodo prispevale k zelenemu prehodu tudi v naši občini. Ceste, ki jih obnavljamo na podeželju, so zdaj bistveno odpornejše proti naravnim nesrečam, saj so utrjene, asfaltirane ter imajo urejeno odvodnjavanje. To prispeva k večji prometni varnosti in zmanjšuje možnosti plazov in drugih neželenih posledic naravnih nesreč. Za leto 2025 smo tudi veseli, da se je končno začela temeljita obnova državne ceste Ravne–Dravograd, ki prinaša tudi kolesarsko in pešpot do našega naselja Dobrije.

Poleg vseh gradenj lahko rečemo, da smo bili letos spet zelo živahna in družabna skupnost. Vsja društva, prostovoljci in zavodi ste veliko prispevali k našemu utripu, saj je prireditev res veliko. Vsi se trudite po najboljših močeh, za kar se vam lahko iskreno zahvalim in zagotovim, da vam bo občina stala ob strani. Leto za nami je predolgo, da bi lahko našteval, kaj vse smo doživeli – veliko tega (ne pa vsega) boste našli v Ravenskih razgledih. Dober obisk vas občanov in občank na prireditvah pa potrjuje, da smo povezana skupnost. Srečujemo se ne samo ob državnih in občinskih praznikih in obletnicah, ampak tudi na mnogih kulturnih, športnih in družabnih dogodkih.

Večja novost v letu 2025 pa je zagotovo Stara železarna, območje pri vhodu v »fabriko«, kjer nam je uspelo urediti sodoben in zanimiv muzej ter kulturno prizorišče našega mesta. Zavedamo se, da so Ravne mesto, ki je rastlo zaradi nekdanje Železarne Ravne. Da so mnoge generacije in družine prišle in ostale pri nas prav zaradi dela »tam za plotom«. Spoštovanje zgodovine in skrb za dediščino je tudi ena izmed nalog občine, ki jo skupaj s Koroškim pokrajinskim muzejem, Muzejem Ravne na Koroškem, opravljamo na tem območju. S pomočjo države stopamo po odločni poti obnove in oživitve tega kulturnega območja pri nas. Kdor še ni videl stalne razstave »Mati fabrika«, je vabljen k ogledu.

Leto 2025 je za vsakega od nas in za celotno skupnost prineslo tudi preizkušnje in napake. Preizkušnje smo premagali, iz napak pa smo se naučili kaj novega. Tako lahko v prihodnje leto stopimo močnejši in izkušenejši. Verjamem, da imate vi postavljene cilje in načrte za prihodnje leto. Prav tako jih ima občina. Med naše načrte spadajo obnova Mladinskega doma Strojnska Reka, novogradnja Vrtca Kotlje, nadaljnje obnove cest ter seveda dokončanje posodobitve mestnega stadiona in izgradnje Kulturnega centra Ravne. Imamo visoko postavljene cilje in s skupnimi močmi občine in države so vsi dosegljivi.

Vsem želim lepe in mirne božično-novoletne praznike. V novem letu 2026 pa vam želim veliko zdravja, poguma in sledenja svojim ciljem. Med nami si želim druženja, razumevanja in sodelovanja. Smo srednje velika slovenska občina, nesoglasja med nami pa nas samo slabijo kot skupnost. Imamo različna mnenja, različne poglede, toda verjamem, da si vsi želimo urejeno, strpno in razvito občino na vseh področjih. Nikogar ne smemo izpustiti in skupaj si moramo prizadevati za blaginjo vseh. Prepričan sem, da na Ravnah to zmoremo.

Srečno 2026.

**Vaš župan
dr. Tomaž Rožen**

Sanacije v letu 2025

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Potek sanacij lahko spremljate na našem interaktivnem zemljevidu gradbišč (prek povezave https://t.ly/CX3_h) ali s skeniranjem QR-kode.

Nekaj izvedenih del predstavljamo v pregledu, uresničujemo jih v okviru Programa odprave posledic poplav 2023.

Z rdečo barvo so označene sanacije objektov,

z zeleno sanacije gozdnih cest in

z rumeno sanacije kategoriziranih občinskih in državnih cest ter gospodarskih javnih infrastruktur (GJI),

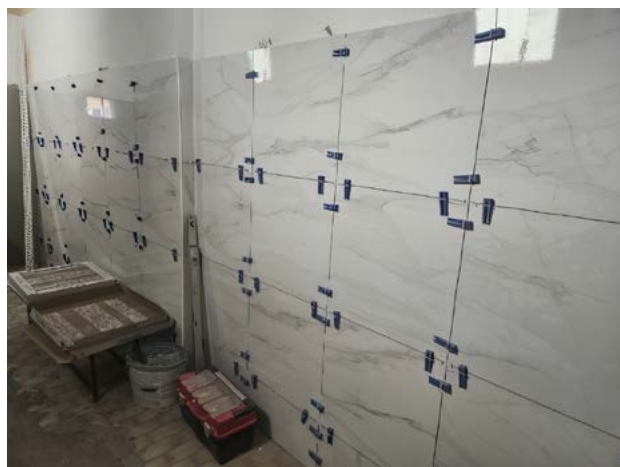
s sivo sanacije plazov.

1. SANACIJA OBJEKTOV

1.1 Zaključuje se sanacija

Osnovne šole (OŠ) Koroški jeklarji

Na Ravnah se zaključuje sanacija stavbe OŠ Koroški jeklarji. Neurja v letu 2023 so poškodovala streho in fasadne elemente, zato je občina celovito prenovila strehe, zamenjala poškodovane fasadne dele, uredila odvodnjavanje ter obnovila žlebe in obrobe. Izvedena so bila tudi dodatna obnovitvena dela v mansardi: zamenjava elektro- in strojnih inštalacij, posodobitev hlajenja učilnic, prenovitev razsvetljave ter ureditev prostorov glasbene šole.

1.2 Napredovanje del pri izgradnji Kulturnega centra Ravne

Po katastrofalnem neurju s poplavami avgusta 2023 se je začela celovita sanacija in rekonstrukcija objekta. Rušitvena dela so se začela 26. septembra 2024, prva faza (popolna odstranitev poškodovanega objekta) je bila zaključena v zgolj dveh tednih. S tem so bili ustvarjeni pogoji za začetek najzahtevnejšega dela projekta: gradnje novega kulturnega doma.

Gradnja bo predvidoma zaključena jeseni 2026. Ravne bodo znova pridobile osrednji kulturni dom – arhitekturno prenovljen, tehnično posodobljen in pripravljen, da v prihodnjih desetletjih oblikuje kulturni utrip mesta. Konec novembra smo izvedli prvi javni ogled izgradnje in z zainteresiranimi nanizali kopico novih idej.

Prvi javni ogled gradbišča

1.3 Obnova streh in notranjih prostorov DTK-ja v Športnem centru Ravne

Na Ravnah poteka sanacija več streh na objektu DTK. Projekt se izvaja v okviru odprave posledic neurja v letu 2024, ki je poškodovalo strešne površine in povzročilo zamakanje v notranjost objekta. Dela se bodo zaključila predvidoma do konca leta.

1.4 Napredovanje del pri sanaciji Glasbenega doma

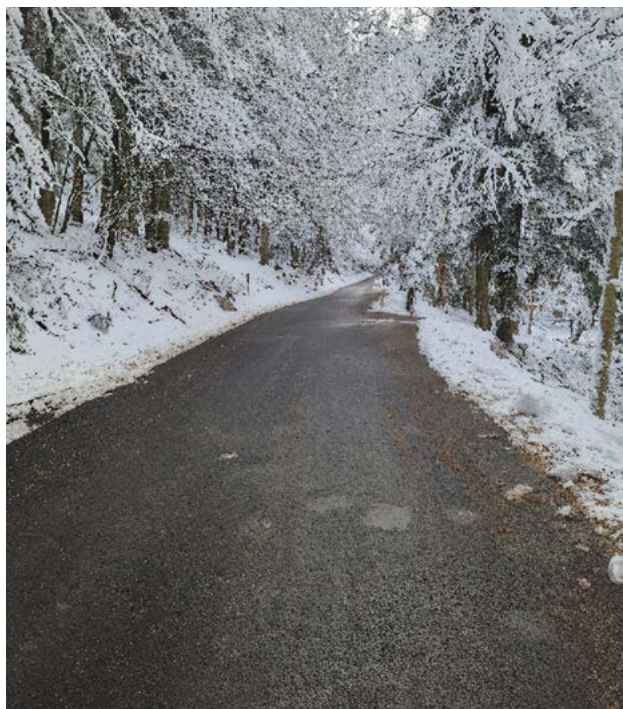

Občina Ravne nadaljuje obnovo Glasbenega doma. V preteklih mesecih so bila izvedena obsežna gradbena dela v notranjosti objekta: obnovitev prostorov, zamenjava dotrajanih inštalacij ter tehnične izboljšave za varno in sodobno delovanje doma. Zdaj se dela nadaljujejo na zunanosti objekta (fasade), ureja se tudi okolica. Zunanja podoba Glasbenega doma bo usklajena z novim kulturnim domom, kar bo ustvarilo enoten, urejen in sodoben kulturni prostor v središču mesta.

2. SANACIJA KATEGORIZIRANIH OBČINSKIH IN DRŽAVNIH CEST

2.1 Zaključuje se sanacija ceste Smučarska koča–Naravske ledine

Občina Ravne zaključuje pomemben infrastrukturni projekt – sanacijo lokalne ceste Smučarska koča–Naravske ledine. Rekonstrukcija skoraj 3,4 km dolgega odseka vključuje popolno obnovo vozišča, ureditev odvodnjavanja ter izvedbo novih podpornih in opornih konstrukcij za zagotovitev stabilnosti brežin.

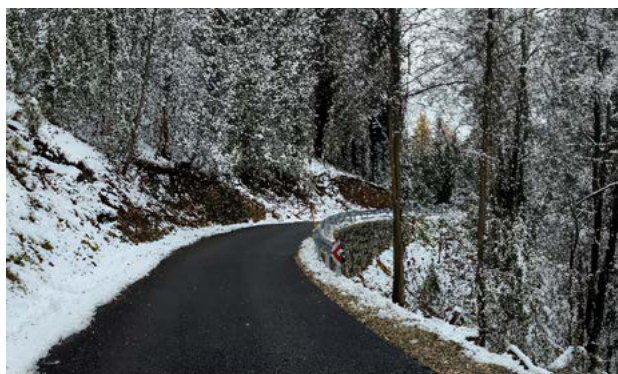
2.2 Sanacija ceste od Trotovega križa do Strojne

Zaključuje se pomembna obnova ceste proti Strojni. Po poplavih, ki so močno poškodovale javno pot Trotov križ–Strojna, je občina začela celovito sanacijo več kot 2 km cestišča.

2.3 Sanacija ceste s Prevalj, mimo Šavra proti Strojni

Občina Ravne nadaljuje obsežno sanacijo lokalne ceste Prevalje–Strojna, ki je bila močno poškodovana v poplavih avgusta 2023. Letos je bil uresničen pomemben del projekta – zgrajen je bil 1 km nove asfaltne ceste iz smeri Prevalj, skupaj z ureditvijo odvodnjavanja in bankin ter sanacijo brežin. Ta del je ključen korak k ponovni vzpostavitvi varne prometne povezave proti Strojni. V prihodnjem letu sledi še gradnja dveh velikih pilotnih sten, skupne dolžine kar 1,3 km armiranobetonskih pilotov.

2.4 Cesta Podpečnik–Rimski vrelec–Ivarčko jezero

Občina Ravne je uspešno zaključila enega od največjih cestnih projektov po ujmi leta 2023. Sanacija ceste Podpečnik–Rimski vrelec–Ivarčko jezero–Smučarska koča je bila nujna, saj je vodna in zemeljska ujma močno poškodovala vozišče ter sprožila plazove, ti pa so ogrozili promet in bližnje objekte.

V preteklih mesecih smo rekonstruirali približno 1,6 km ceste, uredili odvodnjavanje, stabilizirali teren in sanirali plazove. Obnovljena je bila celotna voziščna konstrukcija, dodane so bile nove drenažne rešitve in izvedeni podporni ukrepi, ki zagotavljajo dolgoročno stabilnost.

2.5 Sanacija ceste do Prunarjeve lipe

Na Ravnah smo uspešno zaključili še en pomemben projekt posodobitve lokalne infrastrukture – celovito sanacijo ceste do Prunarjeve lipe, ki povezuje domačine, kmetije in gozdne površine nad Kotljami. V zadnjih mesecih je bila cesta v celoti obnovljena. Položena je nova, sodobna asfaltna prevleka, urejeno je odvodnjavanje, stabilizirane so brežine, na najbolj izpostavljenih delih so umeščene podporne in oporne konstrukcije. Obenem sta bila preurejena tudi priključka, ki ju domačini redno uporabljajo pri dostopu do svojih zemljišč.

2.6 Sanacija oz. izgradnja novega mostu na Dobrije

Neurje v avgustu 2023 je usodno poškodovalo obstoječi most čez reko Mežo na Dobrijah, zato zaradi erozije, posedanja in poškodovanih podpornih elementov ni več omogočal varnega prečkanja reke. Izvedena je bila celovita nadomestna gradnja, ki temelji na natančni pripravi strokovnih podlag (geodetska podlaga, hidrološke in hidravlične analize visokih vod ter geotehnične raziskave). Novi most sloni na uvrtnih armiranobetonskih pilotih, ki zagotavljajo zanesljiv prenos obtežb. Konstrukcija, dolga skoraj 25 m in brez vmesnih podpor v rečni strugi, pa

bistveno povečuje pretočnost in zmanjšuje zastajanje naplavin med visokimi vodami. Most je zasnovan z varnim hodnikom za pešce, ustreznim prometnim profilom, zaščitnimi elementi ter nadvišanjem, ki upošteva visoke vode. V okviru projekta so bile izvedene tudi obsežne vodnogospodarske ureditve, med njimi stabilizacije brežin, kamnite zložbe in talni prag, ki omogoča nemoteno življenje in drstenje rib, ter oblikovanje novega, hidravlično optimiranega profila struge. Ureditve povečujejo poplavno varnost celotnega območja ter zmanjšujejo nevarnost erozije in zamuljevanja.

2.7 Napredek del na cesti Ravne–Meležnik–Bromanov mlin

Na cesti Ravne–Meležnik–Bromanov mlin je izvedena stabilizacija terena (oporni zid) nad kmetijo Obretan. V spodnjem delu (Stražišče 5) so potekala nadaljnja sanacijska dela.

2.8 Sanacija ceste Ravne–Šrotnek–Kotlje–Rimski vrelec

Konec marca smo začeli sanacijska dela na odseku lokalne ceste pod Prežihovo bajto in približno 100 m nad cerkvijo sv. Mohorja in Fortunata. Celotna trasa obnovljene ceste meri približno 600 m. Obravnavani odsek je bil močno dotrajan, zato je sanacija vključevala stabilizacijo terena, ureditev učinkovitega odvodnjavanja in ukrepe za povečanje prometne varnosti.

2.9 Sanacija ceste Kotlje–Smonker

Cesta Kotlje–Smonker, ki je za mnoge domačine vsakodnevna povezava do doma, kmetije in gozdnih površin, je tik pred zaključkom dolgo pričakovane prenove. Občina je v zadnjih mesecih izvedla obsežna gradbena dela, s katerimi je makadamsko cesto spremenila v varnejšo, trdnjšo in zanesljivejšo prometno povezavo. Zamenjala je celotne voziščne konstrukcije, utrdila teren, uredila jarke in prepuste za odvodnjavanje, sanirala brežine in postavila nove podporne zidove.

2.10 Sanacija dolinskega vodovoda

Sanacija dolinskega vodovoda je med ključnimi poplavnimi projekti, ki jih je Občina Ravne izpeljala po avgustovski ujmi 2023. Obilne padavine so povzročile obsežne posedke, zdrse in premike terena, zaradi katerih je bil obstoječi vodovod mestoma izpostavljen, razkrit, deformiran ali oslabljen. Poškodovanost je neposredno ogrožala dolgoročno zanesljivost oskrbe s pitno vodo, zato je bila odločitev za celovito sanacijo nujna in strokovno utemeljena.

Projekt je zajemal zamenjavo dotrajanih salonitnih cevi na celotni trasi Dobja vas–Navrški Vrh–Čečovje–Ob Suhi z novim visoko odpornim duktilnim cevovodom, zasnovanim za prenašanje premikov terena in ekstremov padavinske vode. Dela so vključevala obsežne izkope, utrjevanje podlage, sidranje cevovoda na najbolj izpostavljenih pobočjih, ureditev novih hidrantskih mest ter izvedbo varnih križanj z obstoječo komunalno infrastrukturo. Celoten proces je bil načrtovan tako, da je obstoječi vodovod ves čas obratoval in je prebivalcem zagotavljal neprekinjeno oskrbo.

V zadnji fazi so potekali še tlačni preizkusi, izpiranje in dezinfekcija cevovoda ter končna krajinska ureditev terena. Sanacija je bila uspešno zaključena novembra 2025, novi sistem je pripravljen na brezhibno delovanje.

2.11 Potek sanacijskih del na JP850401, cesti v naselju Dobrije IV

Sredi maja 2025 smo začeli sanacijo ceste v naselju Dobrije IV. Na 230 m dolgem odseku ceste je bil odstranjen dotrajani cestni ustroj ter nato izgrajen novi sistem odvodnjavanja, spodnjega in zgornjega ustroja, vključno z asfaltiranjem ter ureditvijo bankin. Dodatno so bile izvedene zaščite GJI-vodov ter stabilizacija cestišča z oporno konstrukcijo – kamnito zložbo, dolgo 32 m.

Projekt je bil uspešno zaključen v novembru 2025, s čimer je odsek ponovno vzpostavljen kot varen, stabilen in prometno urejen del lokalne cestne infrastrukture.

2.12 Nadaljujemo obnovo cest na Javorniku

Občina Ravne nadaljuje sanacijo javnih površin v naselju Javornik – Sklop III. Ta obsega obnovo 15 cestnih odsekov in pripadajočih parkirišč, v skupni dolžini skoraj 1,5 km. Dela vključujejo celovito sanacijo vozišč, pločnikov, odvodnjavanja in parkirnih površin. Projekt obsega tudi novo meteorno kanalizacijo, zaščito obstoječih komunalnih vodov in prilagoditev novi niveleti cest, postavljajo se betonski oporni zidovi ter urejajo prehodi za pešce in cestna razsvetljava. Z obnovo cest na Javorniku občina izboljšuje prometno varnost, dostopnost in kakovost bivanja v največjem stanovanjskem naselju na Ravnah ter sistematično ureja različne vrste javne infrastrukture po posameznih sklopih.

2.13 Sanacijska dela na Čečovju

V naselju Čečovje se zaključuje pomemben projekt – obnova fekalne kanalizacije, ki je bila po ujmi avgusta 2023 močno poškodovana zaradi posedkov, razpok in premikov podlage. Stari kanalizacijski vodi so bili mestoma dotrajani in poškodovani, zato je bila nujna celovita zamenjava celotnega odseka, ki oskrbuje območje stanovanjskih blokov 8, 9 in 10.

Projekt vključuje izgradnjo novega kanalizacijskega cevovoda, vgradnjo novih revizijskih jaškov, obnovo hišnih priključkov in izvedbo vseh potrebnih zaščit ter zatesnitev. Ker dela potekajo v urbanem, gosto pozidanem delu naselja, so zahtevala natančno koordinacijo s komunalnimi vodi, zagotavljanje prevoznosti ter občasne kratkotrajne zapore – te so potekale tako, da je bil vpliv na prebivalce čim manjši.

2.14 Sanacija ceste

Dobrije–Koroški Selovec–Brdinje

Občina Ravne uspešno nadaljuje sanacijo lokalne ceste, ki je bila močno poškodovana v poplavih leta 2023. V zadnjem obdobju je bil z Dobrij proti Brdinjam dokončan največji in najzahtevnejši del – približno 3 km nove asfaltne ceste, skupaj z urejenim odvodnjavanjem, prepusti, kamnitimi zložbami in zavarovanjem brežin na plazovitih območjih. Gre za tehnično zahtevno in finančno obsežno sanacijo, ki poteka po etapah. V naslednji fazi bo občina uredila drugo tretjino trase, kar bo dokončno vzpostavilo varno prometno povezavo med Dobrijami in Brdinjami. Poleti je bil v uporabo predan prenovljeni del odseka navedene ceste na Koroškem Selovcu. V bližini kmetije Tresk pa smo naredili »zeleni korak« ter v bližnji potok in Mežo naselili nove ribje družine, s čimer želimo prispevati k izboljšanju ekosistema in revitalizaciji lokalne vodne biodiverzitete.

2.15 Sanacija ceste

Ravne–Navrški vrh–Žagarjev mlin

Občina Ravne je v uporabo uradno prevzela obnovljeno lokalno cesto, ki je bila močno poškodovana v katastrofalnih poplavih 4. avgusta 2023. Nova ureditev prebivalcem spet zagotavlja varno, stabilno in udobno cestno povezavo, ki je ključna za vsakodnevne poti in dostop do razpršenih zaselkov. Po pridobitvi strokovnih podlag in projektne dokumentacije v letu 2024 je bilo ugotovljeno, da so poškodbe na terenu obsežnejše od prvotnih ocen, zato je bila sanacija razširjena na daljši odsek. Ta je obsegal 7.100 m² novih asfaltnih površin, vključno z izvedbo asfaltne mulde, zamenjavo spodnjega ustroja v celotni dolžini obnovljenega odseka, celovito ureditvijo odvodnjavanja ter sanacijo poškodovanega vozišča, skladno s smernicami Državne tehnične pisarne.

2.16 Odprtje rekonstruirane ceste v coni Gradis

V coni Gradis je Občina Ravne uradno predala namenu v celoti rekonstruirano lokalno cesto, ki je bila poleg dotrajanosti dodatno poškodovana v poplavah avgusta 2023. Rekonstrukcija cestnega odseka je obsegala celovito sanacijo voziščne konstrukcije, ureditev odvodnjavanja in drenaže, izgradnjo fekalne kanalizacije ter izvedbo nove vertikalne in horizontalne prometne signalizacije. Posodobljena so bila tudi parkirišča ob cesti.

2.17 Odprtje rekonstruirane ceste Brdinje–Rožej

Obnovljena lokalna cesta je bila v poplavah avgusta 2023 dodatno poškodovana. Dela smo začeli konec februarja letos. Sanirana cesta je dolga 1,1 km, dodatno je bila obnovljena 240 m dolga priključna cesta do spodnjega naselja. V sklopu investicije je bilo položenih skoraj 6.000 m² nove asfaltne prevleke in 1.100 m asfaltnih muld. Po celotni trasi so bile vgrajene drenažne cevi za odvod talne vode, izvedenih je bilo 300 m prečnih cevnih prepustov za odvod meteorne vode, pripravljen je bil tudi dvojček cevi za prihodnjo optično povezavo, vgrajenih je bilo 20 jaškov s pokrovi, za stabilizacijo brežin ob cesti pa so bile postavljene štiri kamnite zložbe. Za dodatno varnost v prometu je bilo nameščenih še 160 m jeklene varnostne ograje.

2.18 Odprtje saniranega opornega zidu v ČS Trg

Ob eni najstarejših ulic nekdanjega Guštanja smo v začetku septembra slovesno odprli obnovljeni odsek lokalne ceste. Saniran je bil oporni zid – poseg pomembno prispeva k večji varnosti, urejenosti in celostni podobi trškega jedra.

2.19 Sanacija ceste

Tolsti vrh–Rutnikova kapela–Kavtičnik

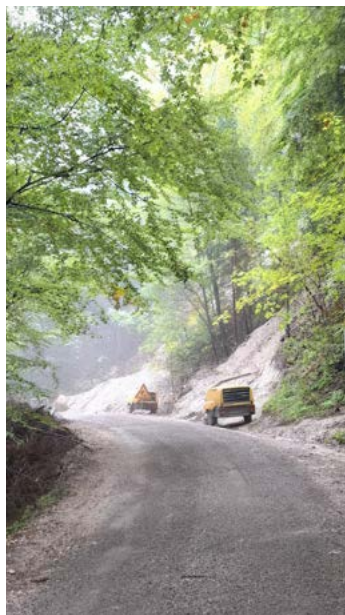
Projekt v izvajanju zajema sanacijo javne poti, skupno dolge 1,5 km. Cesta poteka po hribovitem terenu in je mestoma močno dotrajana, zlasti na odsekih, kjer so poškodovani vozišče, brežine in odvodnjavanje. Na spodnjem odseku, od priključka na glavno cesto do križišča pri Rutnikovi kapelici, sta predvideni sanacija vozišča in brežin ter ureditev odvodnjavanja; na zgornjem odseku, od križišča pri kapelici proti naselju Kavtičnik, pa rekonstrukcija vozišča in ureditev cestnih priključkov. Zaradi načrtovane sočasne izvedbe komunalne opreme so dela na spodnjem odseku prestavljena v leto 2026, na zgornjem pa bodo zaključena letos.

2.20 Sanacija ceste

Lužnik–Spodnja Kozarnica – plaz

Občina Ravne je maja 2025 začela sanacijska dela na gozdni cesti Lužnik–Spodnja Kozarnica, kjer se je sprožil plaz. Poškodoval je eno od dveh zajetij pitne vode in ogrožal stabilnost ceste. V okviru sanacije so bile izvedene stabilizacija plazovitega območja, reprofiliranje grape ter ureditev odvodnjavanja in zajetja vode.

3. SANACIJA GOZDNIH CEST

Občina Ravne je z Zavodom za gozdove Slovenije v letu 2024 začela obsežen program sanacije gozdnih cest, ki so bile v ujmi 2023 najhuje poškodovane. Skupaj smo sanirali 14 gozdnih cest, celoten program pa zaključili konec leta 2025. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS je za obnovo najbolj poškodovanih gozdnih cest v Občini Ravne namenilo 3.770.096,74 evra državnih sredstev.

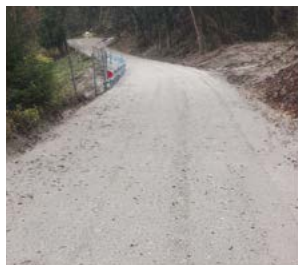
REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Zavod za gozdove
Slovenije

3.1 Sanacija gozdne ceste Žerjavle–Kanc

V novembru 2024 so bila zaključena dela na gozdni cesti Žerjavle–Kanc. Sanirane je bilo približno 175 m ceste. Cesta je bila gramozirana. Na mestih večjih hudourniških potokov so bili izvedeni betonski prepusti in odprti vtoki iz kamna in betona. Na iztočni strani prepusta je bil zaradi stabilizacije ceste zgrajen 20-metrski iztočni zid iz kamna in betona z varnostno ograjo.

3.2 Sanacija gozdne ceste Rutar–Španirc

Konec leta 2024 so bila zaključena dela na gozdni cesti Rutar–Španirc. Sanirane je bilo približno 230 m ceste. Cesta je bila gramozirana, na mestih večjih hudourniških potokov so bili izvedeni prepusti in odprti vtoki. Za zagotovitev stabilnosti je bil postavljen 30-metrski podporni zid iz kamna in betona z varnostno ograjo.

3.3 Sanacija gozdne ceste Dobrije–Jelenovo

Konec leta 2024 so se zaključila sanacijska dela na približno 1,4 km dolgi gozdni cesti Dobrije–Jelenovo na Koroškem Selovcu. Izvedeni so bili drenaža in novi prepusti po celotni dolžini ceste. Urejeni so bili tudi ustroj cestišča, stabilizacija brežine z izvedbo pilotne stene in kamnita zložba.

3.4 Sanacija gozdne ceste Žirovnikov križ–Kadižev mlin

Konec leta 2024 je bila sanirana gozdna cesta Žirovnikov križ–Kadižev mlin. Porušena brežina je bila obnovljena z izgradnjo novega 32-metrskega podpornega zidu z varnostno ograjo. Urejeni so bili cestni prepusti, cesta je bila tudi dodatno utrjena in ustrezno gramozirana, kar pomembno izboljšuje njeno stabilnost, nosilnost ter varno prevoznost za uporabnike.

3.5 Sanacija gozdne ceste Lipovnik–Eberle

V marcu smo zaključili sanacijo gozdne ceste Lipovnik–Eberle. Na mestu porušene brežine je bil postavljen podporni zid, dolg 18 m. Ob brežini je bila nameščena varnostna ograja. Cesta je bila gramozirana ter opremljena z novimi prepusti in odvodnjavanjem.

3.6 Sanacija gozdne ceste Štaudeker–Stovnik–Sp. Strojna

V januarju smo začeli dela na gozdni cesti Štaudeker–Stovnik–Sp. Strojna in jih v sredini aprila zaključili. Sanirane je bilo približno 1,6 km ceste. Cesta je bila utrjena in gramozirana. Na odseku mimo kmetije je bila cesta preplaščena, po celotni dolžini pa je bilo poskrbljeno za izgradnjo drenaže, novih prepustov in betonskih jaškov. Ob potoku je bila postavljena zaščita pred erozijo, na nevarnih odsekih pa je bila nameščena pocinkana varnostna ograja.

3.7 Sanacija gozdne ceste Javornik–Trotov križ

V aprilu je bil saniran odsek gozdne ceste Javornik–Trotov križ, dolg približno 400 m. Posegi so zajemali temeljito čiščenje prepustov, urejanje brežin ter celovito gramoziranje vozišča. Za dolgoročno stabilizacijo je bil postavljen novi podporni zid iz kamna in betona.

3.8 Sanacija gozdne ceste Rutnikov križ–Eberlova bajta

V programu sanacije gozdnih cest je bila najobsežnejša sanacija ceste Rutnikov križ–Eberlova bajta. Dela smo začeli konec februarja in jih zaključili avgusta. Sanirana gozdna cesta je dolga 1,2 km. V zgornji ustroj vozišča je bilo vgrajenih več kot 1.600 m³ gramoza, po celotni trasi pa so položene nove drenažne cevi. Izvedenih je bilo 220 m prečnih cevni prepustov, 13 vtočnih jaškov s pokrovi in kamnitim zavarovanjem brežin, 10 jaškov z armiranobetonskimi pokrovi, 3 kaskadni jaški, globine do 3 m, več kot 130 m³ odprtih vtokov/iztokov iz kamna in betona, hudourniške kanale na mestih neposrednih iztokov in 2 usedalna jaška za zadrževanje naplavljenega materiala. Ob cesti je urejena nova koritnica, vgrajen je bil tudi dvojček cevi za prihodnje optično omrežje. Za stabilizacijo brežin je bilo izvedenih 8 opornih in podpornih zidov, v skupnem obsegu 590 m³. V dveh večjih ovinkih je bila cesta dodatno razširjena, izveden je bil podporni zid s 44 armiranimi jeklenimi profili, dolgimi po 6 m, na zgornjem delu trase, kjer teren strmo pada, je bila brežina okrepljena z 232 m dolgo pilotno steno, sestavljeno iz 31 armiranobetonskih pilotov. Za izboljšanje prometne varnosti je bilo nameščenih še 170 m jeklene varnostne ograje.

3.9 Sanacija gozdne ceste Trotov križ–Utek

V juniju smo uspešno zaključili sanacijo gozdne ceste Trotov križ–Utek. Sanacijska dela so obsegala približno kilometer cestnega odseka. Celotna trasa je bila na novo gramozirana, izvedeni so bili prepusti za odvod meteorne vode ter vgrajeni jaški s pokrovi, urejena drenaža pa zagotavlja dolgoročno stabilnost in odvodnjavanje cestišča. Posebno zahtevna je bila sanacija zemeljskega plazu na spodnji strani ceste. Tam so bili zgrajeni armiranobetonska pilotna stena z uvrtnimi piloti, dolžine 9 m, v skupni širini 31 m ter oporna zidova, dolga 43 m in 20 m, ki dodatno stabilizirata teren in varujeta vozišče. Za večjo prometno varnost je bila na najnevarnejših odsekih nameščena tudi jeklena varnostna ograja.

3.10 Sanacija gozdne ceste GC 116046 Janet–Hribernik

Konec avgusta smo uspešno zaključili sanacijska dela na gozdni cesti Janet–Hribernik. Cesta je bila celovito urejena. Med ključnimi posegi sta bila novi rečni preliv in prag, s kamnito oblogo, v dolžini približno 20 m dolvodno in 7 m gorvodno. Vozišče je bilo na novo gramozirano, izdelan je bil klinasti jarek za odvodnjavanje, urejeni so bili prepusti, hkrati so bile očiščene in urejene brežine ob trasi.

3.11 Sanacija gozdne ceste Studenčnik–Mališnik

V začetku oktobra smo končali sanacijo gozdne ceste Studenčnik–Mališnik, ob kateri je bilo zaradi porušene brežine nujno zagotoviti dolgoročno stabilnost terena. Ob cesti je bila postavljena armiranobetonska stena z uvrtnimi piloti, vgrajen je bil nov prepust, ob njem so bili zgrajeni podporni zidovi in potrebne rečne pregrade ter urejena izlivna mesta. Celotna trasa je bila na novo gramozirana, urejeni so bili prečni prepusti, izdelan je bil klinasti jarek, očiščene so bile tudi brežine. Na nevarnejših odsekih je bila za večjo prometno varnost nameščena jeklena varnostna ograja.

3.12 Sanacija gozdne ceste Podkraj–Kanc

V novembru smo zaključili sanacijo gozdne ceste Podkraj–Kanc. Ob cesti sta bila večja usada. Pri prvem je bila postavljena 35-metrski pilotna stena, pri drugem pa oporni zid, dolg 40 m. Cesta je bila gramozirana, izvedeni so bili globinske drenaže, prečni prepusti in klinasti jarek. Cesta mimo kmetijskih objektov je bila preplaščena in utrjena s protiprašno zaščito. Za zagotavljanje varnosti v prometu je bila postavljena jeklena varnostna ograja.

3.13 Sanacija gozdne ceste Lužnik–Sp. Kozarnica

V novembru smo zaključili sanacijo gozdne ceste Lužnik–Sp. Kozarnica. Zaradi plazovite brežine je bilo za preprečitev nastanka nadaljnje škode nujno urediti odvodnjavanje in stabilizirati teren. Na prvih 700 m ceste je bila makadamska cesta nadvišana in preplaščena z asfaltom. Urejeno je bilo odvodnjavanje in zgrajeno večje kamnito rebro, dolgo 20 m. Na spodnji strani ceste, kjer je bila porušena brežina, je bil izdelan 20-metrski podporni zid. Za zagotavljanje varnosti v prometu so bile nameščene jeklene varnostne ograje.

3.14 Sanacija ceste Knepsova žaga–Sp. Lečnik

Konec novembra smo zaključili sanacijo gozdne ceste Knepsova žaga–Sp. Lečnik. Zaradi dotrajanosti prvega dela ceste je bil 600-metrski odsek utrjen s preplastitvijo in odvodnjavanjem. Pri večjih usadih so bili izdelani podporni zidovi, dolgi 40 m, 75 m in 16 m.

4. SANACIJA PLAZOV

4.1 Plaz Leskovec

Občina Ravne je uspešno zaključila sanacijo plazu Leskovec na odseku lokalne ceste Dobrije–Jelenovo, ki je bil po uničujočih neurjih avgusta 2023 ena najresnejših groženj za stanovanjski objekt Koroški Selovec 20. Sanacijska dela so zajemala obsežne geološke raziskave, stabilizacijo terena ter izgradnjo sidrane pilotne stene, ki dolgoročno ščiti objekt in preprečuje premikanje plazovine. Vgrajen je bil celovit sistem globokega in površinskega odvodnjavanja, ki učinkovito odvaja padavinske vode ter zmanjšuje tveganje za ponovne sprožitve plazu. Občina je hkrati obnovila poškodovani odsek ceste in voziščno konstrukcijo ter zagotovila varno in nemoteno prevoznost za lokalne prebivalce. Izvedene so bile tudi vse projektantske, nadzorstvene in dokumentacijske aktivnosti, ki zagotavljajo skladnost projekta s strokovnimi standardi in zakonodajo.

Zaključena sanacija pomeni pomembno razbremenitev za prebivalce, saj bistveno zmanjšuje ogroženost stanovanjskih objektov in krepi varnost celotnega območja.

4.2 Zaključena sanacija plazu Germadnik

Konec maja smo uspešno zaključili sanacijo plazu Germadnik, ki se je sprožil tik ob stanovanjski hiši na Koroškem Selovcu ter ogrožal objekt in varnost prebivalcev. Za zagotovitev dolgoročne stabilnosti brežine in zaščito okoliških površin je bila postavljena 27 m dolga kamnita zložba, visoka nekaj več kot 5 m. Konstrukcija temelji na armiranobetonski sidrani pilotni steni, ki zagotavlja robustno oporo in preprečuje morebitno nadaljnje premikanje zemljine. Z izvedenimi ukrepi je območje ponovno varno, brežina pa ustrezno utrjena za prihodnje obremenitve.

4.3 Zaključena sanacija plazu Perše

V maju smo uspešno zaključili sanacijo plazu Perše pri stanovanjski hiši na naslovu Koroški Selovec 3, kjer je premikanje zemljine ogrožalo dovozno cesto in objekt. Na vkopni strani dostopne ceste in dvorišča je bila zgrajena 13 m dolga kamnita zložba, brežina je bila stabilizirana z jeklenimi tirnicami, povezanimi v armiranobetonsko gredo, dolgo 33 m, na katero je zaradi varnosti pritrjena jeklena ograja. Pod cesto je bilo zaradi prisotnosti talne vode narejeno še 40 m dolgo globoko drenažno rebro, ki izboljšuje odvodnjavanje in zmanjšuje tveganje za ponovne zdrse.

4.4 Zaključena sanacija plazu Šrotnek

V avgustu 2025 smo uspešno zaključili sanacijo plazu Šrotnek, ki je ogrožal stabilnost pobočja in dostopnost do okoliških zemljišč. V okviru sanacijskih del je bila izvedena oporna konstrukcija v obliki 35 m dolge kamnite zložbe. Za dolgoročno stabilnost terena je bilo urejeno tudi odvodnjavanje zalednih voda, po celotni dolžini konstrukcije pa so bile vgrajene betonske kanalete.

4.5 Sanacija plazu Prikeržnik

Občina Ravne je zaključila sanacijo plazu Prikeržnik, ki je po ujmah ogrožal lokalno cesto in onemogočal varen dostop do tamkajšnjih domačij. Sanacija je bila izvedena skladno s projektom, med glavnimi ukrepi so bili izgradnja novega kamnitega opornega zidu, utrditev in asfaltiranje poškodovanega odseka ter ureditev odvodnjavanja. Dodatne vodnogospodarske ureditve gorvodno izboljšujejo prestrežanje in usmerjanje zalednih voda ter dolgoročno zmanjšujejo nevarnost ponovnega zdrsa.

Investicije v letu 2025

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

1. 75 LET KNJIŽNICE: ODPRTJE PRENOVLJENIH PROSTOROV

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem je januarja vstopila v RFID-sistem izposoje in vračila knjižničnega gradiva, kar omogoča večjo preglednost. Gre za tehnično pridobitev v smeri modernizacije knjižnice, s katero knjiga še hitreje pride do uporabnikov. Potekala je tudi prenova prostorov izposoje in Bukvarne Ajta v osrednji enoti na Ravnah. Najnovejša investicija je znašala približno 185.000 evrov.

2. SLAVNOSTNI PODPIS POGODBE Z RAVENSKIMI GASILCI O OPRAVLJANJU GASILSKE JAVNE SLUŽBE

Župan dr. Tomaž Rožen je 23. aprila z direktorjem Koroškega gasilskega zavoda (KGZ) Ravne Dejanom Salčnikom, poveljnikom Gasilske zveze (GZ) Mežiške doline Aljažem Porijem in predsednikoma prostovoljnih gasilskih društev (PGD) v občini, Andrejem Petričem in Matjažem Gorenškom, podpisal pogodbe o opravljanju javne gasilske službe za redno delovanje prostovoljnih gasilskih društev in gasilskega zavoda za leto 2025 v skupni vrednosti 501.793 evrov.

Občina iz proračuna namenja gasilcem 501.793 evrov, od tega PGD Ravne 28.328 evrov, PGD Kotlje 21.374 evrov, KGZ Ravne pa 356.000 evrov za plače in prispevke delodajalcev ter 96.091 evrov za investicijo – za nakup gasilskega vozila GVC-1. Občina se je zavezala, da bo sofinancirala tudi nakup avtolestve in se kot vlagateljica prijavila na razpis URSZR. Prav tako je v postopku za pridobivanje testne opreme za hitro ukrepanje ob okoljskih podnebnih nesrečah.

Občina bo strogo namenska sredstva za gasilsko opremo in vozila izvajalcem javne gasilske službe iz republiškega sklada požarnih taks razdelila po dogovorjenem ključu. Gre za približno 110.000 evrov.

3. KONZORCIJ SAMOOSKRBE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IZ SONČNE ENERGIJE

Občina Ravne na Koroškem kot vodilni partner s 17 konzorcijskimi partnerji izvaja projekt izgradnje 53 novih sončnih elektrarn skupne moči 3,84 MW, s čimer si prizadeva za povečanje deleža obnovljivih virov energije in zmanjšanje emisij CO₂ v javnem sektorju. Skupna vrednost projekta je 3,88 milijona evrov (brez DDV), od tega je 2,8 milijona evrov zagotovljenih z nepovratnimi sredstvi EU iz sklada za okrevanje in odpornost (NOO). Projekt poteka od septembra 2024 do februarja 2026.

V sklopu Konzorcija I bodo s postavitvijo sončnih elektrarn – samo na stavbe v lasti Občine Ravne, z vzpostavljeno skupnostno samooskrbo, v katero bo vključenih 8 lokacij s proizvodno napravo (Vrtec Ravne – enoti Solzice in Ajda; Večnamenska dvorana Kotlje; Zdravstveni dom Ravne – zgornja stavba, spodnja stavba objekt 1 in 2; Reševalni center Ravne, Osnovna šola (OŠ) Koroški jeklarji – športna hala) – instalirane naprave s skupno nazivno močjo 709,3 kW.

Pogodba z izvajalcem SunContract je bila podpisana 21. oktobra, izvajalec je bil v delo uveden 28. oktobra, s čimer se je začela izvedbena faza projekta.

4. KONZORCIJ SAMOOSKRBE Z ELEKTRIČNO ENERGIJO IZ SONČNE ENERGIJE II

Občina Ravne na Koroškem kot vodilni partner z 11 konzorcijskimi partnerji izvaja projekt izgradnje 34 novih sončnih elektrarn, skupne moči 2,38 MW, s katerim si prizadeva za povečanje deleža obnovljivih virov energije in zmanjšanje emisij CO₂ iz javnih stavb po Sloveniji. Skupna vrednost projekta je 2,48 milijona evrov (brez DDV), od tega je 1,74 milijona evrov zagotovljenih z nepovratnimi sredstvi EU iz sklada za okrevanje in odpornost (NOO). Projekt poteka od septembra 2024 do februarja 2026.

V sklopu Konzorcija II bodo s postavitvijo sončnih elektrarn – samo na stavbe v lasti Občine Ravne, z vzpostavljeno skupnostno samooskrbo, v katero bo vključenih 5 lokacij s proizvodno napravo (OŠ Prežihovega Voranca, DTK Ravne, Podružnična OŠ Kotlje) – instalirane naprave s skupno nazivno močjo 648,62 kW.

Pogodba z izvajalcem SunContract je bila podpisana 21. oktobra, izvajalec je bil v delo uveden 28. oktobra, s čimer se je začela izvedbena faza projekta.

5. ZAČETEK OBNOVITVENIH DEL NA MESTNEM STADIONU RAVNE

Septembra 2025 so se začela obnovitvena dela na Mestnem stadionu Ravne, zato bo v prihodnje omejena uporaba. Vse uporabnike/udeležence organiziranih vadb, rekreativce in obiskovalce prosimo za razumevanje ter upoštevanje označb na terenu.

6. NA NOVO UREJENA PEŠPOT MED JAVORNIKOM IN KOTULO

Občina Ravne na Koroškem je z izvajalcem JKP Ravne uredila odseka poti iz naselja Javornik v Kotulo.

7. NADZIDAVA ZDRAVSTVENEGA DOMA (ZD) RAVNE

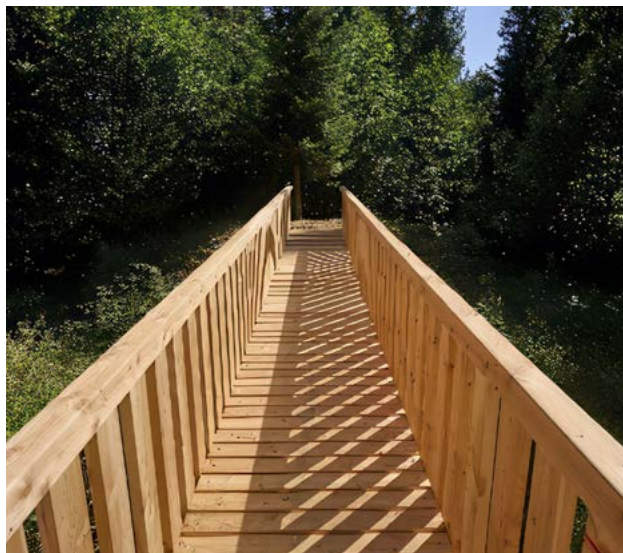

Za nadzidavo ZD Ravne sredstva prispevajo Ministrstvo za zdravje RS, Eko sklad, Občina Ravne na Koroškem in ZD Ravne. Z nadzidavo zgornje stavbe ZD Ravne bodo pridobili približno 700 m² novih prostorov, v katerih bodo uredili Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov, ki zdaj deluje v kletnih prostorih zdravstvene postaje na Prevaljah. V novih prostorih bo tudi Center za duševno zdravje odraslih, ki zdaj deluje v spodnji stavbi ZD Ravne. S selitvijo teh dejavnosti v nove prostore se bodo sprostili njihovi obstoječi prostori, zato jih bodo lahko namenili za druge dejavnosti. V okviru investicijskega projekta bodo izvedli tudi celovito energetske sanacije obstoječe stavbe.

8. PREDSTAVITEV IN ZAKLJUČEK PROJEKTA DOŽIVLJAJSKI PARK NARAVE URŠLJA GORA TER ODPRTJE RAZSTAVE TOMA JESENIČNIKA

Septembra smo, po dvoletnem prizadevanju za krepitve trajnostnega razvoja in izboljšanje turistične infrastrukture v naši občini, zaključili projekt Doživljajski park narave Uršlja gora. V okviru projekta je bila v Laboratoriju odprta razstava fotografskih impresij fotografa Toma Jeseničnika, delček je bil postavljen tudi v mestnem jedru Raven.

Projekt Doživljajski park narave Uršlja gora, v skupni vrednosti 328.866,95 evra, ki ga je v znesku 156.852,44 evra sofinancirala EU v okviru programa NextGenerationEU, vključuje številne izboljšave v turistični infrastrukturi,

s kar najmanj invazivnimi posegi v naravo, kar je še posebno pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti. Občina je poleg investicijskih del razvila različne informacijske točke, postavila interaktivne digitalne zaslone ter prenovila obstoječo turistično infrastrukturo, kar je prispevalo k večji dostopnosti in privlačnosti območja za domačine in turiste, saj so informacije o posameznih vsebinah tudi večjezične. Dogodek smo zaključili ob kulinarčnih dobrotah kmetije Ošven pod Uršljo goro.

9. SLOVESNO ODPRTJE PRENOVLJENEGA MUZEJSKEGA OBMOČJA STARA ŽELEZARNA IN SLAVNOSTNI PODPIS POGODBE O PRENOVI PERSONALA

Na Ravnah na Koroškem smo se ob letošnjem krajevnem prazniku, ki ga obeležujemo 12. oktobra, veselili odprtja obnovljenega muzejskega območja Stara železarna.

Ministrica dr. Asta Vrečko je z ravenskim županom dr. Tomažem Roženom in direktorjem Koroškega pokrajinskega muzeja (KPM) mag. Tadejem Pungartnikom s prerezom traku simbolično odprla prenovljeni muzej Stara železarna. Prenova je stala 1,6 milijona evrov. Z županom sta podpisala še pogodbo za obnovo kulturnega spomenika Personal.

Projekt je vreden 1,2 milijona evrov, Ministrstvo za kulturo RS je iz kohezijskih sredstev zagotovilo milijon evrov. Projekt obnove muzejskega območja Stara železarna Ravne na Koroškem je bil obsežen in razdeljen na več ključnih sklopov. Glavni namen projekta je z investicijami v obnovo in razvoj vsebin na muzejskem območju Stara železarna vzpostaviti večnamenski prostor kreativnosti, znanja in doživetij na osnovi bogate kulturne dediščine železarstva in jeklarstva ter z njima povezane delavske kulture na Ravnah in širše v Mežiški dolini, ki bo postal središče razvoja lokalnih potencialov Raven in širše regije.

Danes je za našo občino velik dan. Vse se je začelo pred 25 leti, ko je Metal Ravne podaril 5.000 m² veliko območje Stara železarna Občini Ravne. Vesel sem, da je država prepoznala pomen naše tehniške dediščine, in hvaležen ministrstvu za kulturo za sofinanciranje ter vsem, ki ste prispevali, od načrtovalcev in izvajalcev do vseh, ki ste podpirali našo skupno vizijo. Zahvaljujem se dr. Karli Oder za njeno več kot 20-letno vnemo in da je tako strokovno kot osebno vedno verjela v to zgodbo. S Staro železarno samo nadaljujemo in nadgrajujemo dejstvo, da so Ravne na Koroškem zrasle z železarno in zaradi nje. Danes smo bogatejši za koncertno dvorano, učilnice in laboratorij za kreativno poustvarjanje ter za nov začetek s podpisom pogodbe o sofinanciranju prenove Personala s Pralnico, ki bo celotno muzejsko območje Stara železarna zaokrožilo v povezano, prenovljeno, reinterpretirano območje in v sklopu Novega evropskega Bauhaus (NEB) koncepta dostopno za vse. S ponosom se veselimo novega poglavja tehniške dediščine na Koroškem.

~ Dr. Tomaž Rožen, župan

V industrijski kulturni dediščini se zrcali gospodarski, tehnološki in družbeni razvoj preteklih stoletij. Pomaga nam razumeti industrijske procese, njihov vpliv na družbo in prostor, delavsko zgodovino in obenem tudi boj za delavske pravice, ki se v današnjem času nadaljuje in žal celo zaostruje. Zahvala gre vsem generacijam, ki so to mesto zgradile in omogočile, da spoštljivo gradimo prihodnost Matere fabrike, na temeljih, ki so jih v sodelovanju vzpostavili delujoča tovarna, Skupina SIJ, živi muzej, umetniški prispevek v obliki forma viv in lokalna skupnost. Stara železarna je tudi v tujini že zgled, kako se obnavlja v skladu s konceptom NEB. Industrijska in tehniška dediščina v Evropi izginja, zato je Stara železarna še toliko bolj unikaten prostor, ki potrebuje našo pozornost. V ospredje postavlja delavca ter skupaj z gospodarstvom nadaljuje duha prednikov, živi s kulturo in delavstvom v domačem kraju ter z vsemi, ki ste jo oživeli. Kajti vsa dediščina se najbolje ohranja, ko se uporablja. Želim vam, da boste tu obujali spomine in kovali nove.

~ Dr. Asta Vrečko, ministrica za kulturo

10. PREDAJA SLOVENSKE OLIMPIJSKE BAKLE

V koroških družbah Skupine SIJ so leta 2021 vložili veliko truda, da so se z lokalno skupnostjo priklonili 400-letnici izdelave jekla v Mežiški dolini. Leta 1620 je Melhior Puc, fužinar in rudar iz Labotske doline, v Črno na Koroškem prenesel koncesijo za dve talilni peči in v Mušeniku postavil prve fužine. Takrat se je v Mežiški dolini začelo jeklarstvo, danes ena najpomembnejših gospodarskih panog v Sloveniji. Slovenska bakla se je v poklon visokemu jubileju rodila iz jeklarskih peči SIJ Metala Ravne. Ob slovesnem odprtju prenovljenega muzeja Stara železarna je glavni direktor družbe SIJ Metal Ravne Jernej Močnik kustodinji za tehniško dediščino v KPM dr. Karli Oder predal slovensko baklo, oplemeniteno s Sijevim najboljšim jeklom. V programu so sodelovali glasbeni virtuozi Koroškega godalnega kvarteta, Jazz mulci šole Jazza Ravne, Anamarija Kobolt in Filip Dihpol.

Projekt (naložba) se sofinancira v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) in spada pod Razvojno področje: Pametna, trajnostna in vključujoča rast, Komponento 4: Trajnostni razvoj slovenskega turizma, vključno s kulturno dediščino (C3 K4), Ukrep: Trajnostna obnova in oživljanje kulturne dediščine in javne kulturne infrastrukture ter vključevanje kulturnih doživetij v slovenski turizem (C3.K11.ID) in je financiran iz sredstev Mehanizma za okrevanje in odpornost, proračuna EU – NextGenerationEU, sklada NOO kot finančna podpora EU ter proračuna občine.

11. DOGRADITEV VODOVODNEGA SISTEMA DULAR-COFL

V sredini maja 2025 smo začeli dograjevati vodovod Dular-Cofl, v dolžini približno 1,2 km, s priključitvijo na obstoječi vodovod, hidropostajo in tlačnim vodom. Vodovod napaja višji del naselja Brdinje, severno od gostišča Dular. Zaradi optimizacije delovanja je bila vgrajena tudi telemetrija na obstoječi hidropostaji Dular. Del vodovoda poteka po občinski cesti, zato sledi njena sanacija. Projekt je bil izveden v roku do konca novembra 2025.

12. KOMUNALNA OPREMA STANOVANJSKE ZAZIDAVE ČEČOVJE – JUG

Občina Ravne na Koroškem je na južnem delu Čečovja, ob lokalni cesti Ravne–Navrški vrh, začela urejati novo območje, namenjeno stanovanjski gradnji. V okviru projekta Čečovje – jug je predvidena izgradnja komunalne infrastrukture za novo stanovanjsko zazidavo, kjer bo urejenih 30 gradbenih parcel, velikosti približno 480–930 m². Stanovanjski objekti bodo razporejeni vzdolž internih

dovoznih cest (A in B), ki bosta obojestransko napajali parcele. Predvidena je celovita ureditev komunalne opreme, ki zajema izgradnjo dovoznih cest s hodniki za pešce, kanalizacijo komunalnih in padavinskih voda z globokimi drenažami, nizkonapetostno elektro omrežje z javno razsvetljavo, telekomunikacijske vode ter vodovodno omrežje.

Celotna ocenjena vrednost investicije je 2,1 milijona evrov z DDV, dela se bodo izvajala v letih 2025 in 2026.

13. INVESTICIJA V RAZŠIRITEV PRIKLJUČKA TUŠ CENTER V PREŽIHOVI ULICI IN SANACIJA CESTE

V začetku junija smo odprli prenovljeno in nadgrajeno križišče pri Tušu, ki pomeni pomemben korak k izboljšanju prometne infrastrukture v našem mestu. Križišče je bilo prenovljeno v sklopu investicijsko-vzdrževalnih del. Vrednost finančne udeležbe občine iz proračuna je bila 79.000 evrov, preostali del finančnih sredstev je bil pokrit iz državnega proračuna. Asfaltiranje križišča je bilo kljub izjemni prometni obremenitvi ceste Ravne–Kotlje zaključeno hitro in brez večjih težav. Opravljena so bila naslednja dela: menjava tampona ter preplastitev, izvedba drenaže in odvodnjavanja, izvedba meteorne kanalizacije, položitev novih komunikacijskih vodov (TK in elektro), izvedba priključkov za postavitve vodnega elementa, menjava obstoječih kandelabrov javne razsvetljave in asfaltiranje (končano je bilo v dveh dneh).

14. NAPREDOVANJE DEL NA ŠANCAH

Na Šancah se izvajajo dela v okviru izgradnje vodovoda, meteorne in fekalne kanalizacije, javne razsvetljave in električne napeljave. V načrtu je tudi celotna ureditev ceste, vključno z zaključnimi elementi in predpripravo za polaganje optike.

Občinski praznik s podelitvijo občinskih odličij

Besedilo: Občina Ravne na Koroškem | Foto: Aleksander Ocepek

Desetega aprila je v Kuharjevi dvorani Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem potekala slovesna seja občinskega sveta s podelitvijo občinskih odličij, s katero smo počastili občinski praznik – v spomin na 12. april 1952, ko smo pridobili mestne pravice in trg Guštanj preimenovali v mesto Ravne na Koroškem.

“

Vaša predanost in trud sta neizmerni vir navdiha za vse nas, saj vsak dan s svojim prizadevanjem soustvarjate svetlejšo prihodnost za našo skupnost. Vaše delo ne le, da izboljšuje kakovost življenja v našem kraju, temveč tudi krepi vezi in skupnostnega duha povezanosti med nami. Vaša predanost, nesebičnost in strokovnost so temeljni kamen napredka in rasti našega kraja. Hvala vam za vaš trud in dragoceno delo, ki nas vse ponosno povezuje.

Dr. Tomaž Rožen, župan

Glavni namen slavnostne seje je praznovanje občinskega praznika in poklon občinskim nagradjencem, ki so vsak na svoj način zaznamovali čas in prostor.

Letos je bila nagrada Občine Ravne podeljena **Aloju Lipovniku** za življenjsko delo na področju glasbe in glasbenega izobraževanja, ki pomeni trajni prispevek k razvoju občine in je pomembno za delo in življenje v njej ter za njen ugled. Veliko plaketo Občine Ravne je prejel **Drago Borko**, veliko Prežihovo plaketo je dobila **Vanja Benko**, veliko Klančnikovo plaketo pa **Milena Zagernik**. Plaketo Občine Ravne so prejeli: **Alen Rožej**, **Borut Pandel** in **Ustvarjalci s srcem**. Prežihovo plaketo sta prejela orkester **Koroški simfoniki** in **Erika Breznik**, Klančnikovo plaketo pa so dobili **Naca Nikolov Veber**, **Robert Brezovnik** in **Klemen Mlinar**.

Občina Ravne je ob občinskem prazniku od Združenja komunalnih gospodarstev Slovenije iz rok mag. Iztoka Rozmana prejela certifikat »Voda iz pipe«, ki ozavešča, da tudi na Ravnah pijemo kakovostno vodo iz pipe. S pridobitvijo certifikata dokazujemo svojo predanost in zavezanost trajnostnim okoljskim praksam ter upamo na prispevek k dvigu kulture spoštovanja in vrednotenja naravnih dobrin oz. spodbujamo k čim bolj premišljenemu ravnanju z našo najdragocenejšo dobrino, slovensko kakovostno pitno vodo.

Za kulturni program so poskrbeli glasbenice in glasbeniki z Glasbene šole Ravne: Nana Kotnik, Nik Valenci, Iza Zala Čebul in Jan Ivančič.

Občina Ravne na Koroškem čebelam najprijaznejša občina

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Čebelarska zveza Slovenije (ČZS) vsako leto izvaja natečaj Čebelam najprijaznejša občina, da izboljša delovanje med lokalnimi skupnostmi in čebelarskimi društvi. Projekt, ki traja že vrsto let, je ta naziv prinesel že številnim sodelujočim občinam. ČZS je za čebelam najprijaznejšo občino v letu 2024 razglasila Ravne na Koroškem. V ožjem izboru sta bili še občini Lendava in Šentjur.

V Sloveniji je povezanost med lokalnimi skupnostmi in čebelarstvom zelo velika, kajti v skoraj vseh lokalnih skupnostih delujejo tudi čebelarska društva. Skupna skrb za ustvarjanje primerne okolja pomeni več kot le ohranitev čebel in oprasevalcev, v prvi vrsti je naša odgovornost, da ohranimo naravo za nas in prihodnje rodove.

Župan dr. Tomaž Rožen je gostil čebelarje in čebelarke

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Župan Občine Ravne na Koroškem dr. Tomaž Rožen je 12. marca v zahvalo in z velikim ponosom sprejel čebelarje in čebelarke ter druge, ki so prispevali k prejemu prestižnega naziva Čebelam najprijaznejša občina. Veseli nas, da je naša občina prepoznana kot prostor, ki ceni naravo, lokalno pridelavo in dediščino čebelarstva.

Ta dosežek je rezultat dolgoletnega prizadevanja za ohranjanje narave, podpiranja čebelarstva ter spodbujanja trajnostnega načina življenja. Na priložnostni slovesnosti se je župan zahvalil obema čebelarskima društvoma, ČD Ravne na Koroškem in ČD Kotlje, Skupini SIJ, ki aktivno prispeva k trajnostnemu razvoju, in sodelavki občinske uprave Ravne na Koroškem, Danici Hudrap, ki je povezala vse deležnike, pripravila potrebno dokumentacijo za razpis in sodeluje pri pridobivanju sredstev za podporo čebelarstva. Dogodek je z glasbo obogatil mlad harmonikar Aljaž Štriker, učenec Glasbene šole Ravne.

Hvaležni smo, da čebelarska društva na osnovnih šolah organizirajo krožke, na katerih učenci spoznajo pomen čebel in ohranjanja okolja, skrbijo za učne čebelnjake, strokovni razvoj čebelarstva in ohranjanje tradicije.

Hvala vsem, ki ste prispevali k temu pomembnemu dosežku. Naj medi!

Občina Ravne na Koroškem je premierno predstavila Festival pod Goro

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Dvodnevni Festival pod Goro, podnaslovljen z Zdravilna moč pesmi in besed s Prežihom, je povezal naravo, kulturo in literarno dediščino Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca.

Prvi dan Festivala pod Goro

Pohodniki s Podružnične osnovne šole (POŠ) Kotlje so raziskovali Vorančevo pot in ustvarjali z naravnimi materiali. Otroci enote Levi devžej so Prežihu namenili razstavo Levi devžej in koroška gruda, ki je nastala pod mentorstvom Anje Marinč in Simone Svetina. Slovesnega odprtja ob 17. uri pri Prežihovi bajti sta se udeležila tudi župan dr. Tomaž Rožen in direktor Koroškega pokrajinskega

muzeja mag. Tadej Pungartnik ter podarila pomen ohranjanja dediščine in trajnostnega razvoja regije.

Odprtje Doživljajskega parka narave Uršlja gora smo zaključili z ustvarjalno delavnico z akademskim slikarjem Cirilom Horjakom in rokodelskimi delavnicami za otroke. V popoldanskem delu so sodelovale pevke ŽVS Deteljica, s krožnimi plesi in Bachovimi cvetnimi plesi plesalke

pod vodstvom Maje Ocepek in Ajde, literarno čajanko Koroškega medgeneracijskega centra (KMC) je vodila Marta Merkač, Erika Breznik je z interpretacijo Prežihove črtice Dobro jutro spominsko obudila duha Koroške, spa za dušo je prispevala edinstvena Diiwwa, besede je prepletala Arijana Rojko.

Drugi festivalski dan smo namenili mreženju, druženju, prepletu besed,

Drugi dan Festivala pod Goro

energij in dobrih okusov. Že dopoldne je bil veliki oder na voljo talentom iz naših osnovnih šol. Z nami so bili pevski talenti: Tinkara Štern, Sara Rupreht, Lara Kordež, Neža Rupreht in Jakob Rek. Jezične reperke in reperji: Izabela Vučko in Ema Mežnarc sta pripravili rep o Prežihu; Žiga Stočko, Tilen Valcl in Nace Merkač pa so ne le odlično izvedli, temveč tudi scensko dodelali kmečki rep. Na harmoniko so zaigrali: Nejc Peršak, Matej Hartman, Špela Horvat in Urška Hartman. Veliko plesnega talenta in znanja so pokazale plesalke: Naja Rožen, Mina Vute in Vita Matija; Neža Pušnik, Neja Vute, Neca Gerold Jelen, Ema Jamnik in Aneja Čiraković ter plesna skupina z imenom M Dance Kvatro, ki jo sestavljajo Ema Valant, Nuša Šater, Nina Mitrović in Žana Rečnik; Sofija Pavlinič in Neža Šuler sta zaplesali z obroči. S posebno točko z instrumenti so se predstavili učenke in učenci OŠ Prežihovega Voranca. Z recitacijama

sta navdušila Tevži Miler in Tristan Miklavc, ki se je besedilno poklonil našemu Festivalu pod Goro. Hvala vsem talentom, staršem in mentorcam, Tanji Krivec, Suzani Makič in Lotki Velički, ter vsem drugim.

Sočasno je brbotalo in dišalo iz kar 10 kotlov. Kuhalo se je več kot 300 litrov brezplačne jedi na žlico: od kurjega paprikaša, golaža po kočevsko, r'pičeve župe do poezije okusa. Na Kuharjadi 2025 so sodelovali: Športno društvo (ŠD) Kotlje, Lovska družina (LD) Prežihovo, župan dr. Tomaž Rožen z ekipo občinske uprave, Čebelarji ČD Ravne in ČD Kotlje, Sadjarsko društvo Mežiške doline, Kulturno društvo Kotlje, Ljudska univerza Ravne, KMC in Ustvarjalci s srcem, ki so ustvarili tudi pravi mali Prežihov zaklad s kaligrafskimi prepisi vseh črtic iz Solzic, solzico velikanko, trganke in sestavljanke na temo Prežiha in Festivala pod Goro itd. Strokovna komisija, v sestavi Urška

Bricman, Jože Kacil, Matjaž Horvat in Lovro Miler, je imela izjemno težko nalogo. Ob meritvah najdaljše kuhalnice (zmagala je LD Prežihovo) in največjega piskra (zmagala je ekipa župana dr. Tomaža Rožena) so »merili« tudi okuse, način predstavitve, postrežbo in iznajdljivost kuharjev. Zmagovalci so postali člani ekipe ŠD Kotlje. Center starejših KO-RA nas je razveselil s toplo pehtranovo potico.

Ob mnogih mladih talentih izpod Gore so za glasbeni program poskrbeli tudi srčni reper Trkaj z družino Repkov (z njim sta zapela Polona Mežnar in Adam Velič), večer pa so kronali odlični glasbeniki FolkRola z glasbenimi prijatelji – Dravograjskim sekstetom in pianistom Davidom Rističem.

Veselimo se vaših predlogov, idej in pisem o soustvarjanju Festivala pod Goro 2026, ki bo 22. in 23. maja 2026. Pošljite jih na janja.sirnik@ravne.si.

Ravne na Koroškem tudi uradno dojenju prijazno mesto

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

V soboto, 23. avgusta, je v čudovitem ambientu Grajskega parka na Ravnah na Koroškem potekal tradicionalni županov sprejem novorojenčkov, dogodek, ki v okviru Ravenskih dni vsako leto združi mlade družine, nove občane in občanke ter celotno lokalno skupnost. Letos je ta slovesnost dobila še posebno težo, saj je Občina Ravne na Koroškem uradno prejela certifikat »Dojenju prijazno mesto«.

Zavezo o nameri, da bo občina postala dojenju prijazno mesto, je župan dr. Tomaž Rožen podpisal že 8. oktobra 2023. Aktivacija pobude je potekala v sodelovanju z organizacijo UNICEF Slovenija in Nacionalnim odborom za spodbujanje dojenja, pod okriljem Ministrstva za zdravje RS. V manj kot dveh letih je občina uspešno izvedla vse potrebne aktivnosti in izpolnila vseh 10 predpisanih korakov za pridobitev naziva, kar dokazuje celosten in premišljen pristop k podpori materinstva, dojenja in zdravega razvoja otrok v lokalnem okolju.

Certifikat »Dojenju prijazno mesto« pomeni več kot priznanje – je znak, da Občina Ravne na Koroškem aktivno podpira dojenje kot ključen temelj zdravja in razvoja otrok. To vključuje ozaveščanje, izobraževanje, povezovanje institucij, pa tudi ustvarjanje javnega prostora, ki je naklonjen dojenju.

Deset korakov do pridobitve naziva zajema ukrepe od oblikovanja občinske politike do sodelovanja z zdravstvenimi ustanovami, oblikovanje podpornih skupin za matere, vključevanje vsebin o dojenju v izobraževalne programe in podporo delovnih organizacij.

Pri uresničevanju pobude so ključno vlogo odigrali številni lokalni partnerji: Občina Ravne (koordinator

projekta); Zdravstveni dom Ravne; Splošna bolnišnica Slovenj Gradec; Nacionalni inštitut za javno zdravje, OE Ravne na Koroškem; Splošna ambulanta Hermine Osojnik; Koroška lekarna; Lekarna Dren; Center za socialno delo Koroška; Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne; Vrtec Ravne; ZKŠTM Ravne; Koroški medgeneracijski center Ravne ter številne druge organizacije in posamezniki, ki so soustvarjali prijazno in varno okolje za starše in otroke.

Ob prevzemu certifikata je župan dr. Tomaž Rožen poudaril pomen pridobitve naziva in se zahvalil vsem sodelujočim: *Občina Ravne na Koroškem se zaveda, da je vsak otrok dar in vsaka družina dragocen gradnik naše skupnosti. Z nazivom »Dojenju prijazno*

mesto« smo potrdili, da znamo skrbeti za najranljivejše – od prvih trenutkov življenja naprej. To ni le priznanje, temveč naša zaveza za prihodnost – da bomo kot skupnost še naprej ustvarjali pogoje, v katerih so starši slišani, podprti in spoštovani.

Občina Ravne na Koroškem je že v okviru projekta uredila Park novorojenčkov, v katerem vsako leto zasaadijo drevo z imeni vseh novorojenčkov. Poskrbljeno je tudi za urbano opremo za dojenje, kot so klopca za dojenje in informacijske točke, ter za javno ozaveščanje o pomenu dojenja. Prejeta listina »Dojenju prijazno mesto« je nadgradnja že vzpostavljenih dobrih praks in hkrati nov zagon za prihodnost.

Sprejem športnic in športnikov, letošnjih državnih zmagovalk in zmagovalcev

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Občina Ravne in ZKŠTM Ravne sta organizirala slavnostni županov sprejem za športnice in športnike, ki so od 1. januarja do junija 2025 dosegli izjemne rezultate na nacionalni ravni. Dogodek, ki se je 19. junija odvil v športnem centru na terasi DTK, je bil priložnost za praznovanje dosežkov naših mladih športnikov.

Svečanost, ki so ji prisostvovali mnogi perspektivni in že uveljavljeni športniki ravenskih klubov in društev, je s pozdravnim nagovorom odprl direktor ZKŠTM Ravne Dejan Pandel.

Slavnostni govorec župan dr. Tomaž Rožen je ob podelitvi simbolične nagrade, športnih nahrbtnikov z grbom našega mesta, med drugim povedal, da je ponosen na vsak uspeh, ki utrjuje Ravne kot mesto športa. Zbrane je pozdravil tudi mag. Miran Kos, predsednik Plavalne zveze Slovenije ter predsednik Plavalnega kluba Fužinar Ravne. Vsem iskrene čestitke in športni pozdrav ter na nove zmage!

“

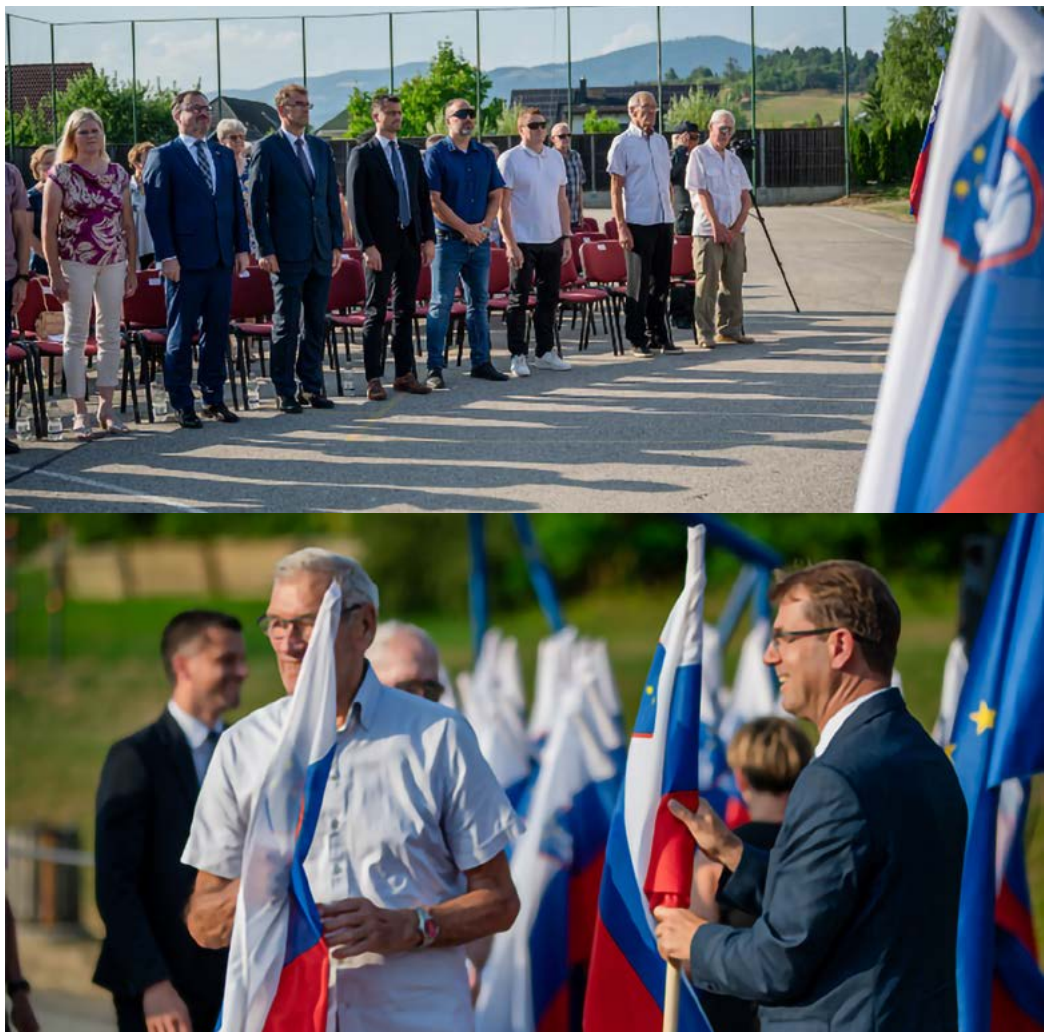
Športniki, ki ponosno nosijo ime našega mesta na nacionalni in mednarodni ravni, dokazujejo, da šport ni le tekmovanje; šport je vez, ki nas povezuje, navdihuje in krepi našo skupnost. Vsi ti dosežki so rezultat dobrega sodelovanja izjemnih talentiranih športnikov, trdega dela trenerjev, staršev in vseh, ki podpirajo šport. Naj vas uspehi, ki ste jih dosegli, motivirajo, naj se dragocene vrednote – odločnost, disciplina in timsko sodelovanje – še naprej razvijajo v naši skupnosti.

Dr. Tomaž Rožen, župan

Ob dnevu državnosti v Kotljah plapolalo več kot 100 zastav

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Osrednja občinska proslava ob dnevu državnosti, v spomin na dan, ko sta bili leta 1991 sprejeti Deklaracija o neodvisnosti in Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije ter smo postali formalno neodvisna država, je letos potekala na praznik, 25. junija, pri osamosvojitveni lipi v Kotljah. Na proslavi so sodelovali Vrtec Ravne na Koroškem, Pihalni orkester železarjev Ravne, Simon Planšak in Valentina Slemnik. Zaigral je tudi mladi in perspektivni ansambel Dejana Gerholda. Zbrane je nagovorila predsednica Krajevne skupnosti Kotlje Suzana Šapek, uvodno besedo o prazniku je podal župan dr. Tomaž Rožen, slavnostni govorci so bili veleposlanik RS v Bosni in Hercegovini, nj. eksc. Damijan Sedar: v nagovoru je poudaril pomen domoljubja, povezanosti in sodelovanja. Župan je vsem prisotnim občanom podaril simbol slovenske države – našo zastavo. Naj ponosno plapolajo na naših domovih!

Avgustovska nedelja je tradicionalno namenjena srečanju župana z upokojenci

Besedilo: Občina Ravne na Koroškem | Foto: Nika Högl

Dogajanje v okviru 23. Ravenskih dnevov, ki jih je organiziral ZKŠTM, je tudi letos popestrilo mestni utrip, privabilo številne obiskovalce z Raven, iz širše Koroške in celo iz tujine. Raznolik program je ponujal nekaj za vsak okus – od rocka, jazza in narodnozabavne glasbe do športnih aktivnosti, kulinaričnih dobrot in otroških dogodivščin.

Zaključni dan je bil, kot velevala tradicija, namenjen srečanju župana dr. Tomaža Rožena z upokojenkami in upokojenci. Na 23. srečanju se je zbralo približno 600 udeležencev. Župan jih je nagovoril, se jim zahvalil za prisotnost ter predstavil aktualne občinske projekte in dela.

Ob dobrem kosilu so se upokojenke in upokojenci razveselili tudi kozarčka gozdnega medu lokalnega pridelovalca Danila Šmona – z darilom je bil počaščen naziv Čebelam najprijaznejša občina 2024. Podelili so priznanja in medalje najuspešnejšim tekmo-

valcem v športnih disciplinah, ki jih je organiziralo Društvo upokojencev (DU) Ravne. Nagrade v ruskem kegljanju, pikadju, kegljanju in balinanju so podelili župan dr. Tomaž Rožen, član komisije za šport in rekreacijo pri DU Zdenko Skitek, predsednik DU Ravne Samo Večko ter direktor ZKŠTM Dejan Pandel. Za prijetno glasbeno spremljavo so poskrbeli harmonikarji Kulturnega društva (KD) Prežihov Voranc pod vodstvom Alena Rožaja ter mladi glasbeniki Nina Valtl, Tine in Mark Praznik pod mentorstvom Maje Ocepek iz Glasbenega direndaja.

Svoje poslanstvo so predstavili še Društvo Viljem Julijan, projekt Srce v dresu ter Zdravstvenovzgojni center ZD Ravne. Z nami je bila tudi Ljudska univerza Ravne, za veselo razpoloženje ob domači hrani gostinstva Cosa Nostra je poskrbel Ansambel Rosa. Nedelja je minila v prijetnem druženju, medgeneracijskem povezovanju ter z mislijo na prihodnje dogodke.

Slovesno odprtje 35. Dnevov evropske kulturne dediščine (DEKD) in 13. Tedna kulturne dediščine (TKD) na Ravnah na Koroškem

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Na Ravnah na Koroškem smo z osrednjo slovesnostjo ob odprtju DEKD in TKD povzeli bogato prepletenost jekla in kulture, ki tvorita neprecenljivo dediščino naše skupnosti.

Dogodek, ki so ga z obiskom počastili mnogi ugledni gostje, je pozdravil župan dr. Tomaž Rožen. Poudaril je pomen izjemne industrijske in kulturne zapuščine mesta, v katerem so zidovi Štauhanije živ spomin na 400-letno tradicijo jeklarske industrije. Obnova teh prostorov kot centra kulture in ustvarjalnosti je vzorčni primer uspešne vključitve evropskih pobud Novega evropskega Bauhausa. Generalni direktor Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Jernej Hudolin, je v svojem govoru poudaril, da so Dnevi evropske kulturne dediščine praznik, ki nas že desetletja povezuje in dokazuje, kako pomembna je dediščina za našo identiteto, preteklost in prihodnost. Dediščina ni le stvar zidov in predmetov, ampak predvsem vez med ljudmi. V imenu Ministrstva za kulturo RS je zbrane nagovoril generalni sekretar Matevž Čelik Vidmar in tematske dneve tudi odprl.

Odprtje so popestrili nastopa Pihalnega orkestra železarjev Ravne in pevcev sekcije Moškega pevskega zbora Vres Prevalje – Vres Seniorji ter koncert klasične glasbe Jeklena harmonija s priznano mezzosopranistko Moniko Bohinc, tenorskim virtuozom Klemenom Torkarjem in pianistko Irino Milivojevič, s katerim se je zaključil tudi 17. mednarodni strokovni simpozij ERBE. Kultura vabi, dediščina povezuje. Naj vas nagovori čim pogosteje.

Pridružite se nam na **brezplačnem javnem vodstvu po Stari železarni** s predstavitvijo Kovaškega doživetja – **17. januarja in 8. februarja 2026 ob 10. uri**. Vabljeni, da skupaj odkrijemo zgodbe in mojstrstvo našega industrijskega izročila!

S Fehhtarji smo na Ravnah zaokrožili praznik mesta Ravne 2025

Besedilo: Občina Ravne na Koroškem | Foto: Nika Hölcl, Tadej Ring

Praznik mesta Ravne smo tudi letos obeležili z raznolikimi dogodki za vse generacije, od tradicionalne slovesnosti na Navrškem vrhu do letnega koncerta ikone našega mesta – Milana Kamnika, s športnimi in družabnimi dogodki ter raznolikimi kulinaricnimi doživetji.

V idiličnem Grajskem parku sta potekala že 59. kros občinskih reprezentanc in Atletski pokal v krosu, ki sta ga organizirala Koroški atletski klub (KAK) in Občina Ravne. Tokrat je tekmovalo 270 tekmovalk in tekmovalcev iz vse Slovenije, med njimi številni predstavniki KAK.

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem je ob prazniku mesta pripravila razstavo spominskih knjig z naslovom Metuljček pozdravček, po zraku leti ... Zveza borcev za vrednote NOB Občine Ravne je 11. oktobra na tradicionalni način obudila spomin na dogodek na Navrškem vrhu leta 1942. Zgodaj dopoldne se je pred Gimnazijo Ravne zbralo približno 100 pohodnikov in se podalo na vrh k spominski slovesnosti. Pri programu so sodelovali pevski zbor Vres Seniorji, ravenski harmonikarji KD Prežihov Voranc in združeni praporščaki koroških domoljubnih organizacij. Slavnostni govornik je bil župan dr. Tomaž Rožen.

Koroški kantavtor Milan Kamnik je v Večnamenski dvorani Kotlje kot vedno

navdušil številno publiko. Z Milanom Kamnikom in njegovim Big Bandom, številnimi glasbenimi gosti/prijatelji, so zazveneale njegove ponarodele pesmi v koroškem narečju, slišati je bilo tudi nekaj novih (Pomaj mi, Bibi – v sodelovanju z Dravograjskim sekstetom in Rojen kriv – v sodelovanju s Hedera Vento iz projekta »Otroci izpod Uršlje«). Na odru so se mu pridružili Urša Lorber, Aljaž Lipuš, Mojca Kamnik, Jan Lužnik, Gorazd Čepin, Danijel Hartman, Mitja Novak, Aleš Ipavic, Grega Štehar, Žan Plohl, ŽPZ Aglaja, Dravograjski sekstet in Hedera Vento.

Večtisočglava množica se je na večer praznika v starem jedru zabavala z ansambloma Posluh in Fehhtarji, ki sta poleg svojih velikih hitov izvedla tudi večno uspešnico glasbenika Damjana Ziha, Toni ma pa lepo kapo, in dokazala, da ju sestavljajo izvrstni glasbeniki, ki z delom bogatijo kulturno življenje Slovenije. Hvala vsem, ki ste praznovali z nami!

“

Na Ravnah na Koroškem smo eno srce, povezana lokalna skupnost, in prav ta povezanost nas vodi k uspehu in trajnosti naše skupnosti. Ohranjajmo dediščino poguma, vztrajnosti in medgeneracijskega sodelovanja – to je naša pot naprej.

Dr. Tomaž Rožen, župan

Koroški festival prostovoljstva 2025 in naj prostovoljec/prostovoljka

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Ob mednarodnem dnevu prostovoljstva je Občina Ravne na Koroškem 25. novembra pri Osnovni šoli (OŠ) Prežihovega Voranca pripravila dogodek Koroški festival prostovoljstva.

Petindvajsetega novembra so med 10. in 16. uro v športni dvorani OŠ Prežihovega Voranca društva, javni zavodi in druge organizacije predstavljali svoje dejavnosti na stojnicah ter navduševali in nagovarjali obiskovalce, naj postanejo prostovoljci in se jim priključijo. Sodelovalo je 34 organizacij. Festival so obiskali otroci Vrtca Ravne, osnovnošolci iz vseh ravenskih šol in srednješolci. V popoldanskem programu so nastopili člani Društva upokojencev Ravne na Koroškem, Kulturnega društva (KD) Svitanje, KD Sožitje Mežiške doline, Koroškega medgeneracijskega centra Ravne (KMC), učenci OŠ Koroški jeklarji in dijaki Srednje šole Ravne.

Na osrednji prireditvi sta zbrane nagovorila izvršni direktor Slovenske filantropije mag. Franci Zlatar in župan dr. Tomaž Rožen. Predstavljeni so bili nominiranci za nagrado naj prostovoljec/naj prostovoljka: Pavel Čuček, Marjan Vrbnjak, Dragica Cizerl, Mira Rožej, Terezija Kordež, Jera Burjak in Noemi Borko. Naj prostovoljka 2025 je postala Dragica Cizerl, naj prostovoljec 2025 pa Pavel Čuček, nagradi sta prejela za neprecenljivo dolgoletno prostovoljsko delo pri različnih dejavnostih v različnih društvih. Perspektivna prostovoljka Jera Burjak je prejela nagrado za aktivno

prostovoljsko delo in pomoč pri različnih dejavnostih na Gimnaziji Ravne in v lokalnem okolju ter za aktivno širjenje prostovoljstva med mladimi. Nagrajenci so prejeli velike skulpture »Jeklene solzice« ter denarno nagrado, ta znaša za naj prostovoljca in naj prostovoljko po 500 evrov ter za perspektivno prostovoljko 250 evrov. V dvorani je bil razstavljen tudi gobelin, ki so ga prostovoljke iz KMC izdelale pod mentorstvom Katje Felle. Celotni dogodek je popestrila kantavtorica Ditka.

Prostovoljstvo je srce naše skupnosti. Je dejanje, ki ne potrebuje priznanj, temveč izhaja iz pristne želje pomagati, prispevati in povezovati. Vsak lahko s časom, znanjem ali nasmehom naredi nekaj dobrega – za soseda, za kraj, za ljudi okrog sebe.

Dr. Tomaž Rožen, župan

Poslovili smo se od častnega občana Antona Golčerja

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Petnajstega maja 2025 se je v 94. letu starosti poslovil častni občan Raven na Koroškem, Anton Golčer, biolog, profesor, kulturno-prosvetni delavec in dolgotletni ravnatelj ravske gimnazije.

Anton Golčer je bil izjemna osebnost na področju izobraževanja in kulture. Za življenjsko delo je prejel številna priznanja in nagrade: red dela s srebrnim vencem (1966), Žagarjevo nagrado (1973), nagrado Občine Ravne na Koroškem (1976), zlato plaketo Pedagoške akademije Maribor, srebrno priznanje OF (1980) in naziv častnega občana (2009). Poleg pedagoškega dela je bil izjemen pisec, sodeloval je pri številnih zbornikih in monografijah, soustvaril vse tri izdaje publikacije *Med Peco in Pohorjem* (1965, 1975, 1986), pisal za glasilo *Koroški fužinar* itd. Njegov prispevek znanosti, šolstvu in lokalni skupnosti bo ostal trajno zapisan v zgodovini našega mesta in Koroške. Ohranjamo ga v lepem in spoštljivem spominu.

Poslovil se je nekdanji ravenski župnik Alojz Bek

Besedilo: Marija Prikeržnik | Foto: arhiv Župnije Ravne na Koroškem

Plemenito srce župnika Alojza Beka je prenehalo biti 27. novembra 2025 v mariborski bolnišnici.

Alojz Bek se je rodil 21. junija 1955 v Slovenski Bistrici in tam preživel mladost. Študij teologije v Ljubljani in Mariboru je končal leta 1981 in bil v istem letu posvečen za duhovnika. Kot kaplan je pet let služboval v Župniji Videm - Krško, tri leta v Slovenskih Konjicah, 1. avgusta 1989 pa je nastopil službo župnika na Ravnah na Koroškem. Najprej se je lotil obnove župnijske cerkve, vključno z dotrajanimi orglami, v letu 2001 je na platoju pri cerkvi dobila popolnoma prenovljeno podobo nekdanja šola, ki jo je Alojz Bek po večletnih pogovorih z občino pridobil v župnijsko last. Stavba je postala nov Župnijski dom s prostori za katehezo in srečevanje skupin. Sledila je obnova okolice. S tem je kraj dobil lepšo podobo na najbolj izpostavljeni točki starega dela mestnega jedra ob cerkvi sv. Egidija.

Pod vodstvom Alojza Beka so počasi rasle skupine, ki so dajale življe-

nje župnijski skupnosti (mešani pevski zbor, Karitas, biblična, molitvena in mladinska skupina, otroški zbor, ministranti ...), ustanovili so tudi Kulturno društvo Svitanje. Leta 2006 je Alojz Bek v soupravo dobil še Župnijo Strojna (tudi v njej je z župljani opravil velika obnovitvena dela), leta 2012 še Župnijo Kotlje. V letih od 2011 do 2016 je bil dekan Dekanije Dravograd - Mežiška dolina.

Zaradi bolezni se je leta 2016 upokojil in se preselil k bratovi družini v domačo Slovensko Bistrico, a vse do leta 2024 je ob koncih tedna redno prihajal na Koroško v pastoralno pomoč. S 35-letnim vsestranskim delovanjem je Alojz Bek, napojen z živo vero evangelija in kot človek pokončne krščanske držbe, pustil v župnijah Ravne, Kotlje in Strojna ter tudi širše v občini neizbrisen pečat.

Častni občan Občine Ravne na Koroškem Maksimilijan Večko je praznoval 80. rojstni dan

Besedilo in foto: Občina Ravne na Koroškem

Okrogli življenjski jubilej je slavil naš častni občan, nekdanji župan Maksimilijan Večko.

Ob tej priložnosti je župan dr. Tomaž Rožen jubilaranta in njegovo soprogo Marjeto, častnega občana Adija Urnauta s soprogo Anito, direktorico občinske uprave mag. Vlasto Kupljen, predsednico Srednjeevropske poti železa dr. Karlo Oder in direktorja Koroške

osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem Aljaža Verhovnika povabil na slavnostno kosilo. Ob slavnostnem omizju v gostišču Lečnik so zbrani obujali spomine na pretekle mandate in izjemne izkušnje častnega občana ter podoživljali posebne mejnike naše skupne preteklosti Raven na Koroškem.

Maksimilijan Večko se je rodil 26. avgusta 1945 in vse življenje posvetil delu za dobrobit skupnosti. Njegova kariera v metalurgiji in županovanje, ki je trajalo več mandatov, sta zaznamovana s številnimi dosežki. V imenu lokalne skupnosti se mu je župan dr. Tomaž Rožen zahvalil za izjemen prispevek k razvoju mesta, ki ga je oblikoval z ljubeznijo, in za ohranjanje tradicije koroške in slovenske železarske zgodovine. Aktivno je sodeloval tudi v okviru številnih društvenih dejavnosti: kot vodnik roda tabornikov, planinski vodnik in predsednik planinskega društva. Je nek-

danji predsednik društva Slovenska pot kulture železa, podpredsednik društva Srednjeevropska pot železa, dolgoletni član Izvršnega komiteja Mednarodnih iger šolarjev in predsednik občinske organizacije ZB za vrednote NOB.

Maksimilijanova vizija in neomajna predanost sta pripomogli k številnim ključnim projektom, kot so obnova ceste od Raven do Žerjava, izgradnja prizidka OŠ Prežihovega Voranca, ureditev dokumentacije za smučišče Poseka, obnova Mestne hiše in cest na podeželju ter številni kulturni in socialni programi. Njegovo delo se ni omejilo le na politiko, temveč je aktivno sodeloval tudi v družbenih dejavnostih, kar je privedlo do številnih neprecenljivih dosežkov. Dvanajstega aprila je s ponosom prejel naziv častnega občana. Njegovo življenje je dokaz, da je strast do skupnosti temelj uspešnega in izpolnjenega življenja. Še na mnoga zdrava leta mu želimo!

Srebrnik JSKD za Občino Ravne na Koroškem

Besedilo: Manja Gerold, vodja JSKD OI Ravne | Foto: arhiv JSKD OI Ravne

Župan dr. Tomaž Rožen je v imenu Občine Ravne na Koroškem ob 25-letnici delovanja Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti (JSKD) prejel listino srebrnik JSKD kot simbol zahvale za dolgoletno podporo in sodelovanje.

Občina Ravne na Koroškem že vrsto let podpira delovanje sklada in zagotavlja neprecenljiv prispevek k razvoju in uveljavljanju ljubiteljske kulturne dejavnosti v lokalnem in širšem slovenskem prostoru.

Listino je občini v imenu JSKD OI Ravne predala Manja Gerold ter se zahvalila za dolgoletno predanost in podporo ljubiteljski kulturi.

Sodelovanje, skrbi in skrbnost, ko še vedno verjamem v spremembe na bolje

Besedilo: Mojca Erjavec, svetnica Občine Ravne na Koroškem | Foto: osebni arhiv Mojce Erjavec

Skrbnost in skrb – morda to nista prvi besedi, ki prideta komu na misel ob omembi politike. Ne glede na to, da prihajamo iz različnih političnih strank in smeri, nam je na občinski ravni uspelo najti način delovanja, ki izhaja iz skupnega interesa razvoja in napredka v našem kraju.

V letu 2025 smo z majhnimi, a konkretnimi koraki pripomogli k spremembam na bolje na lokalni in višjih ravneh. Počasi, vztrajno in zanesljivo stopamo dalje v novo leto – v nove možnosti za uresničevanje najvišje skrbi – za sočloveka.

Občina Ravne na Koroškem je – ne glede na kdaj tudi upravičene kritike – lahko v marsičem primer dobre prakse. Letošnji in prihodnji proračun dopolnjujejo številne, tudi popoplavne, naložbe v infrastrukturo in družbene dejavnosti, ki se financirajo iz državnega proračuna in evropskih sredstev. Vselej pozivam k ambicioznosti, preglednosti in vztrajnosti tudi pri izvajanju del, ne le pri njihovem načrtovanju.

Dve leti po velikih poplavih, ko se borimo z njihovimi (dolgotrajnimi) posledicami, poskušamo gledati z optimizmom naprej, se hkrati previdno učiti na storjenih napakah in obenem ohraniti lahkotnost bivanja. Kot vselej, sem bila tudi letos glasna zagovornica povezovanja in udejanjanja vsebin v interesu ljudi. Opozarjala sem tudi na (pre)počasne postopke na ravni države: potrjevanja projektne dokumentacije, izbora izvajalcev, pridobivanja gradbenih dovoljenj ..., pa tudi na možnost nepreglednosti in zlorab. Na vseh ravneh je potrebna preglednost in skrbnost.

Potem ko je dokončno zaživel Center starejših KO-RA, preiskujemo dodatne možnosti financiranja za bogat program dejavnosti Medgeneracijskega centra. Stara železarna jeklarsko dediščino postavlja v digitalno dimenzijo. Na Čečovju bo zgrajenih 30 hiš, od katerih jih bo tretjina namenjena mladim, družinam – naši skupni prihodnosti.

Na osebni in karierni ravni je bilo zame letošnje leto priložnost za prevetritev prioritet in nabiranje nove energije. To je najboljša spodbuda za to, da se s še večjo motivacijo, neomajnostjo in fokusirano energijo prebijam dalje do malih, a trajnih sprememb za skupnost, v kateri delujem.

Naj zaključim z mislijo, ki me vodi: »Svet se ne spreminja sam od sebe, ampak ga spreminjamo mi – s svojimi dejanji, vztrajnostjo in medsebojno podporo.« Naj bo to vodilo za vse nas, tako danes kakor v prihodnjih letih. Srečno!

Sijevci tkemo vezi, trdne kot jeklo

Besedilo: Skupina SIJ | Foto: Aleksander Ocepek, Urška Doberšek

Ko združimo moči, nastajajo sijajne zgodbe, zato v Skupini SIJ že šesto leto zapored kot prostovoljci podarjamo svoj čas, znanje in energijo skupnosti. V Kotljah smo na Koroškem postavili že šesti jekleni poligon, namenjen vadbi in sprostitvi. Tako nas jeklene vezi, ki jih tkemo, vedno bolj povezujejo.

Na Sijevem dnevu so si otroci ogledali, potipali in potežkali jeklene izdelke ter jih ovekovčeli na risbah.

Na Sijevem jeklenem poligonu je bilo že po odprtju zelo živahno.

Sodelavci Skupine SIJ smo oktobra v okviru 6. Dneva sodelovanja z lokalno skupnostjo pod sloganom »Jeklene vezi med nami« delali dobro. Družili smo se s stanovalci Centra starejših KO-RA in z njimi odkrivali »skritega gosta« – kalilca ter se pomerili v jeklarskem kvizu. Ob tem smo obudili številne družinske jeklarske anekdote in spomine, povezane z bogato tradicijo jeklarstva v našem kraju.

Svet jeklarstva smo približali tudi otrokom ravskega vrtca Solzice. Ugotavljali smo, kako je jeklo prisotno vse okoli nas, kar so otroci izrazili tudi na risbicah. Ob tej priložnosti smo otrokom podarili igrače.

Obiskali smo tudi Varstveno-delovni center Ravne na Koroškem in

se tam z uporabniki družili ob jeklarskem kvizu, jim pomagali pri delu ter se na koncu okrepčali s šmornom. Na dosedanjih šestih Dnevih sodelovanja z lokalno skupnostjo smo v Skupini SIJ skupnostim na Ravnah na Koroškem, Jesenicah in v Ljubljani podarili že 1.870 prostovoljskih ur, v aktivnostih na vseh treh lokacijah je sodelovalo 925 prostovoljcev.

V Športnem parku Kotlje smo oktobra uradno odprli jekleni poligon za vadbo na prostem, ki ga je podarila Skupina SIJ. Gre za skupen projekt Olimpijskega komiteja Slovenije in Skupine SIJ, ki že deseto leto poteka po vsej Sloveniji. Poligoni, ki jih izdelujejo sodelavci družbe SIJ Ravne Systems, so namenjeni tudi ozavešča-

nju o tem, kako uporabno je jeklo v športu. Ambasador poligona v Kotljah je olimpijec Tine Urnaut, eden najuspešnejših slovenskih odbojkarjev vseh časov. Zaradi tekmovalnih obveznosti je v njegovem imenu poligon odprl njegov oče in starosta slovenske odbojke Adi Urnaut, Tine pa je udeležence pozdravil virtualno.

Po vsej Sloveniji je postavljenih že 26 Sijevih jeklenih poligonov, šest od teh jih je na Koroškem: poleg Kotelj in Raven tudi na Prevaljah, v Slovenj Gradcu, v Črni na Koroškem in v Mislinji.

Trg – četrtna skupnost, ki oživlja našo sosesko

Besedilo: ČS Trg

Člani Četrtna skupnosti (ČS) Trg smo zelo dejavni in zavzeti za kakovostno življenje naše soseske.

Leto začnemo z obiski krajanov, spoznavanjem njihovih potreb in želja ter druženjem. V pustnem času z otroki, preoblečenimi v pustne šeme, od vrat do vrat s pesmijo in glasbo ohranjamo in negujemo tradicijo.

Vsako leto se udeležimo vseslovenske čistilne akcije. Spomladi nadaljujemo z ozaveščevalnimi akcijami, kot je »Ker sem tvoj, počisti za meno«, s katero nagovarjamo krajanke, da čistijo za svojimi ljubljenci.

Posebno dogajanje je Poletje pod dežniki, ki smo ga letos pripravili na Partizanski ulici. To želimo obuditi in

narediti še privlačnejšo za obiskovalce. Sodelujemo z različnimi društvi, vrtci, šolami in drugimi lokalnimi organizacijami, da je dogajanje pestro in vključujoče.

V oktobru smo pripravili tradicionalni dogodek *Rpičev zos*, prvič pa tudi delavnice in ustvarjalnice ob Tednu otroka, te so še posebej navdušile najmlajše.

V decembru smo na osnovnih in srednjih šolah ponovno ozaveščali o nevarnosti petard ter v sodelovanju z Občino Ravne na Koroškem in ZKŠTM pripravili čarobni dogodek

Božiček na ulici, ki bo obiskovalcem pričaral praznično vzdušje v starem mestnem jedru.

Poleg kulturnih in družabnih dejavnosti skrbimo tudi za urejeno okolje: iz sredstev participativnega proračuna smo ozelenili del mesta, postavili nove klopi in oglasne deske, dodatno uredili pasji park ter nabavili nova igrala.

Največja nagrada za nas je, ko središče mesta postane prostor, kjer se srečujejo sosede, otroci in obiskovalci vseh generacij. Trg ni le četrtna skupnost – je srce naše soseske.

JAVNI ZAVODI IN SKLAD

Prijaznost ti bo krila dala, vedno reci prosim in hvala: dejavnosti na OŠ Prežihovega Voranca v Tednu otroka

Besedilo: Nina Vidovič | Foto: arhiv OŠ Prežihovega Voranca

Osnovna šola (OŠ) Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem že vrsto let z učitelji, učenci, posameznimi društvi ter starši ustvarja okolje, v katerem lahko učenci z vključenostjo in sodelovanjem pri različnih projektih in dejavnostih pridobivajo raznolike izkušnje, dodatno znanje in spretnosti.

V Tednu otroka so se pod osrednjim geslom »Prijaznost ti bo krila dala, vedno reci prosim in hvala« na naši šoli odvijale različne dejavnosti v obliki delavnic, iger, medsebojnega učenja, ustvarjanja in druženja. Poudarek je bil na razvoju ter krepitvi socialnih in čustvenih veščin, prijaznosti ter skrbi zase.

Različne delavnice so od ponedeljka do petka potekale pod mentorstvom šolske svetovalne službe, knjižničarke in učiteljice plesa. K popestitvi delavnic smo povabili še tabornike, Društvo Projekt Človek ter Kor-net.

Otroci so srce sveta, saj njihove sanje gradijo jutrišnji dan.

Neznani avtor

Učenci 1. razredov so pozornost usmerili v gibanje in ples z učiteljico Ines Kogal. Taborniki so jih zaposlili s skupinskimi in didaktičnimi igrami ter taborniškimi veščinami. S knjižničarko Simono Grabner so spoznavali, da imajo besede moč in kako pomembno je, da se med seboj poslušamo in sodelujemo. Dan so zaključili z izdelovanjem bralnih ravnil, ki jih bodo lahko uporabljali pri začetnem opismenjevanju in branju.

Učenci 2. razredov so skozi delavnice Neon spoznali moč besede NE ter se urili v skrb zase z namenom preprečevanja medvrstniškega nasilja. Pomemben del socialnih veščin je

prijaznost. Biti prijazen pomeni, da v odnosu do drugih ravnamo s spoštovanjem, razumevanjem in dobrimi nameni. Učenci 3. razredov so razmišljali o prijazni šoli in nizali misli o tem. Spoznali so, da v prijazni šoli veljajo določena pravila, ki jim zagotavljajo varnost in dobro počutje.

Učenci 4. in 5. razredov so na delavnicah prepoznali pasti družbenih omrežij ter prekomerne uporabe teh, poudarek je bil na preventivi in samozaščiti. Druge dejavnosti so bile namenjene prepoznavanju čustev, pozitivni samopodobi, medsebojnemu sodelovanju in poslušanju. Te veščine so zelo pomembne, saj nam pomaga-

jo, da se v družbi in v šoli dobro razumemo, lažje rešujemo nesporazume in skupaj ustvarjamo prijetno okolje.

Učenci 9. razredov so z naravoslovnim dnevom vstopili v poklicno orientacijo ter spoznavali pomembnost osebnih ciljev in raznolikost poklicev. Učenci 8. a in 7. a so se urili v različnih socialnih veščinah na temo prijateljstva in prijaznosti. V sodelovalnih igrah in igrah vlog so spoznavali moč sodelovanja, pozitivnih medsebojnih odnosov ter korake za reševanje nesporazumov. V šoli igrata pomembno vlogo tudi besedi »hvala« in »prosim«. Čeprav sta kratki in preprosti, izražata vljudnost in spoštovanje, na kar so nas opomnili naši zaščitniki (devetošolci). Ti so v šolski telovadnici spoznali svoje varovance (drugošolce) ter jim z gibalnimi aktivnostmi in spoštljivim odnosom polepšali dan.

Na naše učence želimo prenesti sporočilo, kako pomembno je, da znajo poskrbeti zase. Učenci, ki skrbijo zase, lažje postavijo meje ter poiščejo pomoč in podporo pri prijateljih, starših ali učiteljih. Te izkušnje so zelo dragocene, saj jim omogočajo, da razvijajo močna področja in talente, ustvarjalnost in odgovornost, hkrati pa se učijo načrtovati svoje delo (si postavljati realne in dosegljive cilje), reševati težave ter biti ponosni nase in na svoje dosežke. Ob tem razvijajo občutek pripadnosti šoli in skupnosti.

Naj zaključim z mislijo neznanega avtorja: »Socialne in čustvene veščine so kot nevidne niti, ki tkejo našo skupnost. Brez njih se svet razrahlja. Prijaznost, empatija in spoštovanje so tiste vrednote, ki ohranjajo toplino med ljudmi in dajo življenju pomen.«

V duhu časa

Besedilo: Lotka Velički | Foto: arhiv OŠ Koroški jeklarji

Konec lanskega šolskega leta je bilo na Osnovni šoli (OŠ) Koroški jeklarji 505 učencev, septembra 2025 pa jih je šolski prag prestopilo 473. Poleg rednega vzgojno-izobraževalnega dela na šoli potekajo projekti, akcije ter interesne in druge dejavnosti.

Že od ustanovitve dalje se aktivno vključujemo v kulturno in siceršnje življenje kraja ter se odzivamo na pobude, ki prihajajo iz drugih ustanov na Ravnah, na Koroškem in v Sloveniji. Šolsko leto 2024/2025 je bilo zelo uspešno.

Učenci od 2. do 9. razreda so v športu osvojili 9 zlatih, 5 srebrnih in 8 bronastih medalj, na tekmovanjih iz znanja pa 4 zlate, 5 srebrnih in 50 bronastih priznanj. Odličja in priznanja so osvajali tudi na državnih tekmovanjih, manjkala niso niti mednarodna.

Od šolskega leta 2024/2025 smo se poslovlili na zaključni prireditvi Življenje je vrtljak.

Dediščina živi naprej – ne le v kamnu, temveč v ljudeh, ki jo napolnijo z novim smislom. Na šoli smo aktivnosti ob Tednu kulturne dediščine začeli že v tednu pred odprtjem, ki je bilo 26. septembra. Na delavnicah so se prepletale zgodovina, umetnost in ustvarjalnost. Mlajši učenci so postavili simbolično obzidje, ustvarjali gradove iz kartona ter raziskovali gradove na Koroškem. Na dan odprtja so obiskali Staro železarno, kjer je potekal dogodek Utrip kulturne dediščine z rokodelci.

Učenci Podružnične osnovne šole Kotlje so 24. septembra nastopili na odprtju fotografske razstave in ob predstavitvi Doživljajskega parka narave Uršlja gora. Z nastopom so obogatili dogodek in pokazali, da dediščina živi tudi skozi glasbo, ples in besedo.

Učenci iz Kotelj so učencem predmetne stopnje, ki so jih obiskali ob kulturnem dnevu, predstavili zidove v Kotljah. Ogledali so si tudi film in predstavo V duhu časa, ki je mojstrsko prepletla preteklost in sedanjost. Predstavo V duhu časa, ki so jo naši učenci premierno uprizorili 27. marca 2017, smo 26. septembra predstavili tudi širši javnosti. Avtorica Maja Marin je dodala nov zaključek, upri-

zorjen je bil v živo. Veliki in mali duhec sta povezovala preteklost in sedanjost javniškega gradu ter zastavila vprašanje: *Ali se bo vizija približala resničnosti?* Danes je grad Javornik prelep dom za starejše – prav to je avtorica ujela v igranem delu.

Čaka nas še veliko zanimivih dni, zato vabljeni k ogledu naše spletne strani, na kateri boste lahko sproti sledili našim aktivnostim.

Po poteh spominov – kulturna dediščina naselja Čečovje skozi oči prvotnih prebivalcev

Besedilo: Uršula Vezonik | Foto: arhiv OŠ Juričevega Drejčka Ravne

V septembru smo v okviru Tedna kulturne dediščine z učenci Osnovne šole (OŠ) Juričevega Drejčka Ravne pripravili posebno kulturno doživetje – voden sprehod po naselju Čečovje.

Čečovje smo predstavili skozi pripovedi, spomine in osebne zgodbe prvotnih prebivalcev. Namen poti je ohraniti in osvetliti zgodovinski pomen Čečovja kot prvega modernega delavskega naselja, zgrajenega po 2. svetovni vojni, ter obiskovalcem približati vsakdanje življenje v nekem drugem času, ko so bile vrednote skupnosti, solidarnosti in delavske identitete še kako žive.

Dan smo začeli s kratko predstavitvijo nastanka naselja – kje so potekala prva gradbena dela, kateri bloki so bili prvi zgrajeni, kje je stal priljubljeni bazen ter kje je bilo postavljeno prvo dvigalo v širši okolici.

Posebej zanimiv nam je bil nastanek naše šole. Hiša, v kateri danes deluje šola, je bila zgrajena že konec petdesetih let. Sprva ni bila navadna hiša – bil je internat! V njem so bivali dijaki metalurške industrijske šole in nekateri samski fantje. V hiši je bilo vedno živahno – polno smeha, pogovorov in korakov mladih fantov. Popoldne so se v učilnicah v prizidku učili. V pritličju je imel internat nekaj posebnega – »klub«, v katerem je stala prva televizija v naselju. To je bila

prava čarovnija! Ko je padel mrak in so se zunaj prižgale luči, so prebivalci Čečovja hiteli v klub, da bi si ogledali dnevnik ali kakšen film. Program je bil le zvečer, televizija pa je imela en sam kanal – TV Ljubljana. Če si anteno obrnil v pravo smer, si lahko ujel še avstrijski program. Klub je bil vedno poln veselja – ljudje so igrali družabne igre, se pogovarjali, v zgornji galeriji so modri možje igrali šah.

Po ustanovitvi naše šole leta 1959 so se učenci sprva šolali v prostorih ravske gimnazije. Ko je bilo leta 1962 tam premalo prostora, je ljudska oblast odločila, da za učence 4. in 5. razreda odstopi eno učilnico v internatu. Takrat so učenci večino v šolo prihajali peš, tisti iz bolj oddaljenih krajev pa so se pripeljali z avtobusom.

Leta 1966 so dijaki odšli in internata niso več potrebovali – hiša se je spremenila v šolo. V kuhinji so pripravljali malice, na kosilo pa so učenci vsak dan hodili peš v OŠ Prežihovega Voranca. V stavbi je bilo vedno živahno, saj so prostore uporabljali tudi Stanovanjsko podjetje in drugi. Stopnišče in hodniki so bili skupni,

v sobah zgoraj so stanovali samski moški, v današnji šivalnici pa je imel svoje stanovanje prijazni hišnik.

Leta 1993 je hiša dobila novo podobo. V nadstropjih so ji dodali stanovanja z balkoni – kot bi si nadela nove roke s prijaznimi dlanmi. Šola je dobila svoj poseben vhod, celotno pritličje pa je postalo šolsko. Tam, kjer so bila nekoč vrata, so zrasli balkoni, glavni vhod je nastal tam, kjer je bilo nekoč le okno. Leta 2007 so na južni strani zgradili še igrišče – prostor za igre, smeh in tek.

Ob prenovi so stanovalcem obljubili: »Ne skrbite, šola se bo kmalu preselila drugam.« A hiša je učence vzljubila – in jih še danes ne želi izpustiti. In, glej ga zlomka – še po več kot tridesetih letih vanjo vsak dan hitijo šolarji, da se učijo, smejejo in rastejo. Tako je ta hiša na Čečovju postala več kot le stavba – postala je prijateljica, ki je v svojem življenju gostila dijake, učence, šahiste, hišnika in številne druge zgodbe.

Po video predstavitvi smo se sprehodili med bloki, si ogledali skulpture *Forme vive* ter prisluhnili zanimivim zgodbam o Domu železarjev, v kate-

rem so некоč potekali številni kulturni in družabni dogodki. Pot nas je nato vodila v Koroški medgeneracijski center in tam smo si ogledali razstavo ročnih del članic – prtičke, prte, čestitke in rožice. Posebej nas je

navdušil izjemen mega gobelin, velikosti 2 m × 3 m, s kar tremi milijoni vbodov, ki so ga gospe ustvarjale kar deset let. Za konec smo obiskali še Staro železarno, v kateri so svoja dela predstavila različna društva. V

živo smo si ogledali kovača pri delu, ob našem petju pesmi Kovač pa je nastalo prav posebno vzdušje. Dan je bil poln zgodb, spominov in doživetij – opomnik, kako bogata je kulturna dediščina našega prostora.

Skupnost, ki raste z učenjem

Besedilo: Maja Marija Sadar, direktorica Ljudske univerze Ravne na Koroškem | Foto: Nika Högl

Leto 2025 je bilo za Ljudsko univerzo Ravne na Koroškem leto dinamičnega razvoja, ustvarjalnih pristopov in številnih novih izzivov. Nadaljevali smo razvijanje programov, ki dokazujejo, da učenje ni le posamezen proces, temveč moč, ki nas druži in povezuje v skupnost. Znanje ne postaja le vir samozavesti, temveč tudi temelj sodelovanja, solidarnosti in dolgoročne blaginje.

Zelo smo ponosni na vzpostavitev in zagon enote VšečKAM in GREM+, ki mlade podpira pri načrtovanju kariere, odkrivanju lastnih potencialov in iskanju njihove poklicne poti. Projekt je v naše delo prinesel nov zagon, saj smo prvič sistematično usmerili pozornost tudi na mlade kot ključno ciljno skupino. V naslednjem koraku bomo zato povezali lokalne šole, podjetja in občine ter ustvarili prostor, v katerem se izobraževanje sreča z resničnimi delovnimi izkušnjami. Naš cilj je zgraditi most med teorijo in prakso – med učilnico in delovnim okoljem – ter mladim omogočiti vpogled v poklice prihodnosti. S tem želimo okrepiti zavedanje, da so razvojne in karijerne priložnosti dosegljive tudi doma, na Koroškem.

Med letom smo izvedli številne izobraževalne in svetovalne aktivnosti na področju digitalnih, jezikovnih in trajnostnih vsebin. Okrepili smo sodelovanje z deležniki v okolju, saj verjamemo, da znanje šteje največ, ko ga povezujemo z življenjem in po-

Kuharska ekipa Ljudske univerze Ravne na Koroškem je na Kuharjadi 2025 v maju s pripravo *r'pičevga golaža* dosegla odlično 3. mesto.

trebami okolja. Udeleženci so v naših programih pridobivali praktična znanja, razvijali kompetence in utrjevali zavedanje, da se učimo vse življenje.

V prihodnost zremo z optimizmom. Načrtujemo nadgradnjo kariernega centra za mlade, širitev dostopnih programov za odrasle ter nadaljnjo podporo ranljivim skupinam. Sodelovanje, odprtost in pripravljenost na nove iz-

zive bodo tudi v prihodnje temelji našega delovanja.

Vsem udeležencem, sodelavcem, partnerjem in Občini Ravne na Koroškem se iskreno zahvaljujem za zaupanje in podporo. Naj novo leto okrepi radovednost, pogum in željo po učenju, saj je prav znanje naložba, ki odpira vrata prihodnosti in povezuje skupnost.

Knjižnica kot družbeno stičišče

Besedilo: Aljaž Verhovnik, direktor Koroške osrednje knjižnice

Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem deluje kot regijsko kulturno stičišče, ki uporabnikom odpira vrata v svet znanosti, informacij in družbenega dogajanja. Zato je naloga knjižnice, da se nenehno prilagaja razmeram v družbi. Hiter tempo življenja in razvoja nas sili v stalen razmislek o aktualnosti našega poslanstva ter k iskanju ukrepov, da kot knjižnica (p)ostajamo pomemben člen družbenega razvoja.

Napredne doktrine v knjižničarski stroki opredeljujejo širši družbeni pomen knjižnic kot »drugo dnevno sobo«. To sporočilo potrjuje, da so knjižnice še kako živ del družbe, saj ljudem ponujajo ne samo knjige in informacije, temveč so postale zlasti pomembno družbeno stičišče, v katerem se ljudje srečujejo, izobražujejo, informirajo, kreativno ustvarjajo ali pa se tam preprosto vključujejo v družbo in navezujejo socialne stike.

Knjižnica tako ni več samo prostor s knjigami, ki čaka na uporabnike, temveč se mora aktivno vključevati v družbeno okolje in se prilagajati družbenim potrebam v njem. Sprašujemo se, kaj storiti, da bodo ljudje več brali,

da bodo mladi še hodili v knjižnico in da bodo občani ponotranjili občutek, da je knjižnica predvsem njihova in da je poslanstvo knjižnice biti v stiku z ljudmi, ustvarjati varno okolje, v katerem se prepletajo različni družbeni pogledi, ki nas spodbujajo k strpnemu sobivanju in k ustvarjalnosti.

Želimo, da ljudje knjižnico v okolju opazijo. Zato moramo biti prisotni na ključnih družbenih presečiščih, kjer je skupnost oblikovala svoja bivalna jedra. Mreža Koroške osrednje knjižnice v Mežiški dolini je odlično prepletena, saj imamo knjižnico na voljo tako rekoč v vseh večjih urbanih središčih. Takšna dostopnost oz. prisotnost knjižnice med ljudmi pomembno krepi družbeni

standard na Koroškem. Ob tem nas v knjižnici veseli dejstvo, da smo v letu 2025 odprli že deveto enoto v Domu na Uršlji gori (1.680 m n. m.). Lokacija je edinstvena iz več vidikov. Ne samo, da je Izposojevališče Uršlja gora v skladu s slovenskimi knjižničnimi normativi tudi najvišje ležeča knjižnica v Sloveniji, temveč je to sporočilo, da knjižnica resnično išče aktiven stik z družbenim okoljem in se želi približati ljudem. S tem izposojevališčem smo pridobili prepoznavnost ne le v domačem okolju, temveč tudi v slovenskem merilu. Ljudje z obiskom knjižnice izkazujejo pripadnost in tudi zanimanje za branje. Prav slednje je izjemnega pomena za prihodnost slovenskega jezika.

H krepitvi našega ponosa nas spodbuja tudi zadnja pridobitev: vpis Črnjanskega rokopisa, ki ga hrani Domoznanski oddelek naše knjižnice, na Unescovo nacionalno listo Spomin sveta. Gre za pomemben kulturni spomenik, ki ima pri nas častno mesto, saj vsebuje prvo pisano slovensko besedo v Mežiški dolini.

Ohranjanje kulturne dediščine in spodbujanje zanimanja za knjižnične storitve morata iti z roko v roki s posodobitvami.

Modernizacija knjižnice se je v letu 2024 pričela s pomembnim mejnikom – uvajanjem tehnologije RFID v celotno knjižnično mrežo. Investicija, ki so jo podprle vse občine ustanoviteljice, je bila v celoti zaključena letos. Od poletja je Koroška osrednja knjižnica s celotno mrežo prva na Koroškem, ki je v celoti vključena v sistem RFID. Ta omogoča hitrejšo in učinkovitejšo izposajo in vračilo knjižničnega gradiva. V sistem je bilo vključenih približno 160.000 enot knjižničnega gradiva. Modernizacija pa je v knjižnico prinesla tudi uvedbo knjigomatov, tako za vračanje kot za izposajo gradiva. Celostno gledano je največja pridobitev sistema RFID prijaznejša knjižnica za uporabnike.

A investicije v knjižnico niso zgolj tehnično-informacijskega značaja. Služba za izposajo in informiranje v osrednji enoti knjižnice na gradu Ravne je dobila novo podobo. V tem sklopu so na voljo nova uporabniška

mesta z računalniki, na gradu pa je našla svoj dom tudi Bukvarna Ajta. Nekdanja računalniška učilnica je bila preurejena v Mladinsko sobo. Gre za prostor simbolnega pomena, ki se bo tehnično uporabljal kot učilnica in prostor za branje ali učenje, hkrati pa bodo v njem na voljo specializirane vsebine za mladostnike, s poudarkom na vključevanju mladih v knjižnico. Seveda prostor z imenom Mladinska soba ne bo namenjen samo mladim, temveč bo tukaj priložnost za medgeneracijske aktivnosti. Mladinska soba ima tudi opremo za projekcijo in ozvočenje, opremljena je tudi s slušno zanko za uporabnike slušnih aparatov.

Koroška osrednja knjižnica je tudi nosilka nacionalnega programa Kompetenčni center za lahko branje, kot servisne dejavnosti vsem 58 splošnim knjižnicam po Sloveniji. Naši uporabniki pa se s to tematiko srečujejo pri zbirki Berem zlahka.

Programsko je bilo leto 2025 izjemno produktivno. Poleg ustaljenih programskih aktivnosti smo pričeli izvajati program Zelena knjiž(n)ica, ki povezuje bralno kulturo s trajnostno mobilnostjo in spoznavanjem lokalne dediščine. V sklopu tega smo ponosni na prve ambasadorje trajnostnega branja. Bogat nabor dogodkov in prireditev ter rast zanimanja za izposajo knjižničnega gradiva nas navdajata s pozitivizmom in smelimi načrti tudi za prihodnje leto. Veseli bomo vašega obiska pri nas!

17. mednarodni simpozij ERBE na Ravnah na Koroškem

Besedilo: dr. Karla Oder | Foto: Fotofabrik

Na Ravnah na Koroškem je v prostorih Stare železarne Koroškega pokrajinskega muzeja in na območju družbe SIJ Metal Ravne med 22. in 27. septembrom potekal mednarodni simpozij ERBE o geološki, rudarski in metalurški dediščini v knjižnicah, arhivih in muzejih, ki vsaki dve leti ponovno poveže in združuje priznane strokovnjake, muzealce in raziskovalce s področja naravoslovnih, tehniških in humanističnih strok iz Evrope in sveta.

Program je bil vsebinsko bogat in razdeljen na več tematskih sklopov: naravna in kulturna dediščina, prihodnost dela, kulturna dediščina kot gonilo razvoja, digitalizacija dediščine, nesnovna dediščina ter proste teme. Udeleženci simpozija so razpravljali o pomenu arhivov, zbirk in muzejev, tehnološkem razvoju ter izzivih prihodnje rabe naravnih virov. Poseben poudarek je bil na revitalizaciji industrijskih območij, inovativnih pristopih k digitalizaciji in na vrednotenju nesnovne dediščine, kot so znanja in veščine iz delovnih okolij.

Simpozij so spremljali raznoliki dogodki, med njimi večerni koncerti, tematske delavnice ter slavnostno odprtje Dnevoev evropske kulturne dediščine. Zaključek je zaznamoval kon-

cert Jeklene harmonije, ki je poudaril povezavo med tehniško dediščino in umetnostjo.

Prvi večji javni dogodek v Stari železarni po avgustovskih poplavih leta 2023 je potekal v soorganizaciji Društva Srednjeevropska pot železa, Občine Ravne na Koroškem, Koroškega pokrajinskega muzeja, Zavoda za kulturo šport, turizem in mladinske dejavnosti in Zavoda Iskriva. Organizatorji so udeležencem simpozija omogočili dobre pogoje dela in odlično počutje na Ravnah, v mestu, bogatem s kulturno dediščino in metalurško tradicijo.

Dogodek je potekal v okviru ORnK akademije Prihodnost dela! kot del programa Stare železarne Ravne na Koroškem, ki ga sofinancira

Ministrstvo za kulturo RS iz Sklada za okrevanje in odpornost. Četrtekov program je potekal v sodelovanju s projektom NONA – New Governance for New Spaces programa Interreg Podonavje, ki je tudi vodilni projekt Novega evropskega Bauhausa ob Donavi (NEB Lab). Panel o vonju in nesnovni kulturni dediščini, kovaški delavnici ter dokumentarno-umetniški poustvaritvi vohalne izkušnje Stare železarne je sofinanciral Sklad HUD Univerze v Ljubljani, prispevki pa so del projekta Vonj in nesnovna kulturna dediščina, ki poteka pri Laboratoriju za dediščinsko znanost Fakultete za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Ljubljani.

Sodobna umetnost, ki diha z bogato tradicijo mesta – leto 2025 v Galeriji Ravne

Besedilo: mag. Irena Plešivčnik | Foto: arhiv Koroške galerije likovnih umetnosti – Galerije Ravne

Koroška galerija likovnih umetnosti – Galerija Ravne je tudi v letu 2025 z razstavnim programom sledila rdeči niti povezovanja sodobne umetnosti, železarske tradicije in skupnosti. Skozi pedagoški in andragoški program je krepila vezi z lokalnim okoljem ter spodbujala razmislek o aktualnih družbenih temah.

Leto se je začelo s fotografsko razstavo **Vida Brezočnika** *Anatomija zapuščenih hiš*, odprto že decembra, ki je obiskovalce popeljala v tišino zapuščenih prostorov in premislek o osamljenosti ter bivanjski in nepremičninski tematiki. V sodelovanju s KKŠ je pod mentorstvom umetnika, domačina, potekala tudi delavnica portretne fotografije z mobilnim telefonom.

Sledila je razstava **Ištvana Išta Huzjana** *Osnutek za spomenik solidarnosti ob poplavah 2023*, ki je z jekleno skulpturo, izdelano v družbi SIJ Metal Ravne, odprla razmislek o kolektivnem spominu in moči solidarnosti. Ponudila je tudi predlog za spomenik, ki bi na Ravnah spominjal na izjemno solidarnost Slovencev ob poplavah leta 2023. Aprila je umetnik v sodelovanju s KKŠ ob dnevu Zemlje vodil predavanje in delavnico *Urbana Forma viva in dediščina landarta v Sloveniji*, na katerih je povezal umetnost, naravo in trajnostno misel.

Maja in junija je **Peter Rauch** z razstavo *Javne zadeve* odprl razmislek o javnem prostoru, vidnosti in skupni odgovornosti. V sodelovanju s KKŠ sta razstavo spremljala fotografska delavnica *Zunaj je dež, ključki so na mizi* in ulično predavanje o javnem prostoru *Zakaj se sedež, ki ga odstopimo, nikoli ne ohladi*, pri izvedbi katerega smo se povezali z ZKŠTM. Ob razstavi je izšel razstavni časopis s fotografijami in zapisi udeležencev delavnice.

V galerijsko poletje smo v sodelovanju z zagrebško galerijo Lexart zaježdrali z razstavo **Beti Bricelj** in **Deana Jakanovića** *Toumina Dual*, ki je prinesla vizualno igro geometrije, svetlobe in prostora. Otroci in družine so ob razstavi ustvarjali na Bernekerjevih poletnih ustvarjalnicah in na delavnici ob Dnevih evropske kulturne dediščine, ki smo jih pripravili z JSKD OI Ravne. Ustvarjalnemu poletju sta

se v okviru Ravenskih dni pridružila tudi družinska delavnica v ateljeju kiparja Andreja Grošlja ter program počitniškega varstva.

Jesen je prinesla razstavo **Mihe Štruklja** *Ohlajanje*, s slikami in risbami motivov iz proizvodnje SIJ Metala Ravne, na katerih se razkrivata poetičnost in fotogeničnost industrijskega okolja. Novembra je sledila Bernekerjeva ustvarjalnica, na kateri so udeleženci po Štrukljevih motivih ustvarjali lastne podobe z uporabo slikarske mreže.

Zaključek leta je bil praznično obarvan – decembra sta bili na programu Bernekerjeva praznična ustvarjalnica za najmlajše in Praznična kava z umetnikom Mihom Štrukljem, na kateri so predstavili sveže razstavni katalog, obiskovalci pa so tudi поблиže spoznali umetnika in njegov proces ustvarjanja. Lepo vabljeni, da nas obiskujete tudi v letu 2026! Veseli vas bomo.

Bike park Poseka 2025 – skupnost, ki raste z vsakim spustom

Besedilo: Doris Brajnik | Foto: arhiv ZKŠTM

Sezona v Bike parku Poseka se je letos začela aprila in je trajala vse do novembra. V tem času so proge znova privabile številne ljubitelje gorskega kolesarjenja, med njimi vse več mladih, kar nas še posebno veseli. Kolesarjenje postaja način preživljanja prostega časa, ki združuje gibanje v naravi in druženje.

Na petih progah smo v sezoni 2025 našli več kot **35.000 spustov**, kar kaže, da zanimanje za park ne pojenja. Poseka je/in postaja prostor, kjer se srečujejo generacije – izkušeni vozniki svoje znanje prenašajo na začetnike in kjer se skozi šport krepi povezanost lokalne skupnosti. Prav ta občutek pripadnosti daje parku poseben značaj – ni le športni objekt, temveč prostor, kjer se oblikujejo prijateljstva in raste nova kolesarska kultura.

»V Bike parku Poseka sem spoznal novo družbo, doživel pravo mero adrenalina in postal del odlične skupnosti. Community je res izjemen

– od gradnje novih trailov do učenja in pomoči pri izboljšanju voženj. Ko vozim na Poseki, vem, da bom vedno našel družbo in v primeru tehničnih težav tudi pomoč,« pravi Jurij V., redni obiskovalec parka.

Vsako leto ob koncu sezone pogled usmerimo naprej. Tudi tokrat pripravljamo številne načrte, ki bodo park še nadgradili in izboljšali izkušnjo obiskovalcev. Naši cilji postajajo večji in obsežnejši, a z ekipo predanih sodelavcev in prostovoljcev ter s podporo lokalne skupnosti verjamemo, da bomo uspešno nadaljevali zgodbo Poseke.

Skupaj dokazujemo, da se največje stvari zgodijo takrat, ko združimo energijo, znanje in veselje do gibanja. Se vidimo spet spomladi! Do takrat se nam lahko pridružite na »udarniških« akcijah, s katerimi pripravljamo Bike park Poseka na novo sezono.

Stanovanjska skupina »Na Šancah« – dom, kjer raste skupnost

Besedilo: Sabina Starina in Nina Lepej Jerlah | Foto: arhiv Društva Altra

Stanovanjska skupina »Na Šancah« je del Mreže stanovanjskih skupin Društva Altra. Na Šance smo se s Prevalj, kjer smo bili vse od leta 2001, preselili marca 2024. Smo eden od treh programov Enote Prevalje, v okviru katere delujeta še Svetovalnica z elementi dnevnega centra in Zagovorništvo.

Program Mreže stanovanjskih skupin je namenjen polnoletnim osebam z dolgotrajnimi težavami v duševnem zdravju, ki potrebujejo strokovno podporo in pomoč pri obvladovanju vsakdanjega življenja.

Naš osrednji cilj je krepitev moči uporabnika, prilagojen je individualnim potrebam, željam. Odločitve sprejemamo skupaj z uporabniki, kar spodbuja soodločanje, samostojnost ter prevzemanje odgovornosti za lastne odločitve in večji nadzor nad svojim življenjem. Glavni cilj programa je, da stanovalci ohranjajo aktivnost, ki jo še zmorejo, in tako ostajajo aktivni člani lokalne skupnosti. V hiši prebiva osem stanovalcev, starih od 26 do 67 let.

Pri nas vsak dan potekajo različne aktivnosti: jutranje razgibavanje, krepitev ročnih in kuharskih spretnosti, urejanje bivalnega prostora ... Ob hiši imamo vrt, saj nas delo na njem povezuje in nam prinaša zadovoljstvo ob pridelkih. Stanovalci se radi priključujejo tudi aktivnostim Dnevnega centra na Prevaljah, ki ponuja pestro paleto delavnic. Nekajkrat letno organiziramo druženja in piknike.

Sodelujemo z zaposlenimi iz Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem. Gostili smo tudi društvo Hospic, ki nam je z vsebinami popestrilo vsakdanje dogajanje. Veseli smo pomoči Rdečega križa, Karitasa in Koroškega medgeneracijskega centra, ki stanovalcem pomagajo s hrano.

Druženje in povezovanje nam veliko pomenita, zato so naša vrata odprta vsakomur, ki potrebuje informacije in želi spoznati naš način dela, s katerim se trudimo, da je stanovanjska skupina več kot le prostor za bivanje. Smo skupnost, ki se uči sobivanja, medsebojnega spoštovanja, podpore in osebne rasti.

Povezani v skupnosti tudi skozi vzajemno pomoč podjetništvu

Besedilo: Mihaela Knez, vodja VDC Ravne | Foto: arhiv VDC Ravne

V varstveno-delovnem centru (VDC) na Ravnah na Koroškem, ki je del CUDV Črna na Koroškem, opravljamo storitve varstva, vodenja in zaposlitve pod posebnimi pogoji. Pod zaposlitev spada kooperantsko delo, ki ga pogodbeno izvajamo za zunanja podjetja.

Direktor CUDV Črna na Koroškem Jože Kropivnik in direktor podjetij AddiFlex in Additio Alen Šapek pri podpisu pogodbe

Predstavitve izdelka profesorjem Fakultete za strojništvo iz Maribora

Strokovna delavka Diana Mus in Janez Stermec z direktorjem Alenom Šapkrom ter ministrom za gospodarstvo Matjažem Hanom

Uporaba ergonomskega naslonjala za roko

Pred kratkim smo s podjetjem AddiFlex d.o.o., katerega direktor je Alen Šapek, podpisali pomembno pogodbo za tovrstno sodelovanje. To podjetje, ki je član Mrežnega podjetniškega inkubatorja Koroška (MPIK) pod okriljem Regionalne razvojne agencije (RRA) Koroška, je uporabnikom omogočilo sodelovanje pri izdelavi naprednega ergonomskega naslonjala za roko. Uporabniki bodo pomagali pri izvedbi štirih faz naprednega 3D-tiskanega ergonomskega naslona za roko ob uporabi računalniške miške.

RRA Koroška je kot upravljavec MPIK-a povezala zgoraj omenjeno podjetje in VDC Ravne, s čimer je omogočila sodelovanje, ki prinaša

obojestranske koristi – za podjetje in uporabnike VDC. To partnerstvo ni le poslovna priložnost, ampak tudi pomemben korak k večji vključenosti oseb z motnjo v duševnem razvoju v delovno okolje. Omogoča jim pridobivanje novih veščin, samozavest in občutek pripadnosti. Hkrati je to tudi odličen primer družbeno odgovornega sodelovanja podjetij in spodbujanja k bolj vključujoči skupnosti.

Vključevanje oseb z motnjo v duševnem razvoju v kooperantsko delo in sodelovanje z lokalnimi podjetji sta ključ do večje samozavesti in družbene vključenosti. Prinašata številne pozitivne učinke za celotno skupnost in za posameznike. Delo jim omogo-

ča občutek pripadnosti, večjo samozavest in občutek lastne vrednosti. Skozi delovne naloge razvijajo veščine, krepijo socialne stike in pridobivajo nove izkušnje, ki jim pomagajo pri osebnostnem razvoju. Podjetja, ki se odločijo za zaposlovanje teh oseb, ne pridobijo le motiviranih in predanih sodelavcev, temveč tudi izboljšujejo svojo družbeno podobo ter prispevajo k pravičnejši in bolj solidarni družbi.

Na povabilo direktorja smo se udeležili Mednarodnega obrtnega sejma v Celju, kjer smo imeli priložnost, da se z njim predstavimo širši javnosti in pokažemo, kako pomemben deležnik v delovnem procesu so lahko tudi osebe z motnjo v duševnem razvoju.

Ljubiteljska kultura na Ravnah – leto ustvarjalnih zgodb

Besedilo: Manja Gerold, vodja JSKD OI Ravne | Foto: arhiv JSKD OI Ravne

Leto 2025 je bilo na Ravnah znova prežeto z ustvarjalnostjo, srečanji in zgodbami, ki jih pišemo ljudje – ljubitelji kulture. JSKD OI Ravne na Koroškem je s številnimi prireditvami, delavnicami in nastopi dokazal, da kulturni utrip našega mesta ne pojenja, temveč se vsako leto razrašča v nove smeri.

Na odrih in v dvoranah so se zvrstili številni domači ustvarjalci: pevski zbori, folklorne skupine, literati, igralci, likovniki. V sodelovanju z ravenškimi šolami, društvi in posamezniki nastajajo vezi, ki presegajo posamezne dogodke. Posebno nas veseli, da se v kulturne tokove vključujejo tudi mladi, ki z energijo in idejami prinašajo svež veter v lokalno ustvarjalnost. Z različnimi delavnicami spodbujamo ustvarjalnost vseh generacij, od najmlajših do starejših, ki že desetletja

dokazujejo, da je kultura način življenja, ne le konjiček.

Med pomembnejše dogodke letošnjega leta štejemo srečanja pevskih zborov, razstavo del likovnih ustvarjalcev in gledališke predstave, ki so polnile dvorane in srca. Vsak dogodek je bil dokaz, da kultura ne živi le v velikih mestih, temveč predvsem tam, kjer jo ljudje čutimo kot del vsakdana.

Z mislijo na prihodnost že zremo proti novim ustvarjalnim izzivom. V prihajajočih mesecih bomo nadaljevali

izvedbo delavnic, srečanj in projektov, ki povezujejo različne umetniške izraze in ljudi. Zavedamo se, da kultura ni le okras, ampak prostor srečevanja, pogovora in skupnega iskanja smisla.

JSKD OI Ravne na Koroškem ostaja prostor podpore, spodbude in sodelovanja. Hvala vsem, ki s petjem, pisanjem, igro ali zgolj s prisotnostjo v občinstvu soustvarjate naš skupni kulturni prostor. Kultura povezuje – in prav v tej povezanosti je njena največja moč.

Igralska skupina Kulturnega društva Kotlje

Besedilo: Milena Mesner | Foto: arhiv Kulturnega društva Kotlje

V Kotljah imamo aktivno in uspešno igralsko skupino, ki deluje v okviru Kulturnega društva (KD) Kotlje. Akterji skupine smo: Danilo Vušnik (predsednik), Bernarda Vušnik, Martin Pepevnik, Ingrida Cvitanič, Ivanka Gorenšek, Bogdan Potočnik, Simon Planšak, Erika Breznik, Tina Slemnik, Višnja Petrič, Drago Pungartnik in Milena Mesner. Prepričani smo, da se mora v kraju ohranjati dramska zvrst kulture, kar dokazujejo tudi obiskovalci naših predstav.

Člani igralske skupine KD Kotlje v družbi s Tonetom Partljičem

Igralska skupina se, ko se pripravlja na igro, sestaja navadno dvakrat na teden oz. po potrebi. Ni se lahko odločiti, kakšno življenjsko zgodbo bi uresničili na odru. Zanimive so nam komedije, zato radi pogledamo k Partljiču, ki nas je že večkrat obiskal, nam dal potrditev, da smo na pravi poti, in z nami stkal prijateljske vezi.

Ponosni smo, da je bilo naše delo opaženo tudi izven Koroške. Leta 2021 je igralska skupina KD Kotlje za dolgoletno uspešno gledališko udejstvovanje ter izjemen in trajen prispevek k prepoznavanju in razvoju kulture v Občini Ravne na Koroškem prejela veliko Prežihovo plaketo. Občina Slovenj Gradec je naši igralki Eriki Breznik leta 2023 podelila Bernekerjevo plaketo za njeno gledališko in kulturno delovanje. Naslednje leto, leta 2024, je prejela Linhartovo priznanje za vlogo

čistilke Marije v Partljičevi komediji Poroka čistilke Marije, kot skupina smo dobili priznanje za sodelovanje na območnem Linhartovem srečanju odraslih gledaliških skupin. V tem letu je Erika Breznik prejela še malo Prežihovo plaketo. Priznanja omenjam zato, ker so to hkrati priznanja celotni igralski skupini za uspešno ustvarjanje. Marsikdo ne ve, koliko dela je potrebnega, da se predstava uspešno odigra. Koliko ur je v razvoju ideje do končnega izdelka. In ker smo amaterji, smo na naše sadove toliko bolj ponosni. Razočarani pa smo, ker smo velike upe vlagali v novi kulturni dom v Kotljah, a je namesto kulturno-športne dvorane nastala skoraj samo športna dvorana.

Leta 2019 smo z režiserjem Jankom Torejem uprizorili Partljičevo komedijo Partnerska poroka, leta 2022 ko-

medijo Petra Petroviča Vozel. Režirala je Erika Breznik, priredila Milena Mesner. Naslednjo igro smo spet iskali pri Partljiču, in sicer Poroko čistilke Marije. Po priredbi Milene Mesner in igralcev jo je režirala Erika Breznik. Z njeno uprizoritvijo smo presegli meje pričakovanega, prijateljstvo z avtorjem se je še okrepilo. Pri tej igri se nam je pridružila Višnja Petrič, na odru sta prvič stali Tina Slemnik in Bernarda Vušnik.

Člani igralske skupine KD Kotlje večkrat sodelujemo s krajšimi vložki na kulturnih prireditvah v Kotljah. Omenjam dva večja: v jeseni 2023 smo ob 130. obletnici Vrančevega rojstva v dogovoru s KPM, Muzejem Ravne na Koroškem, predstavili odlomek iz Prežihove *Jamnice* in ga naslovili Munk obdaruje berače pred cerkvijo. Dogajanje je z branjem povezoval Urban Kotnik, njegova najstnika sta nastopila v vlogi bajtarskih otrok. Priredila in režirala sem Milena Mesner.

V nedeljo, 6. aprila 2025, smo si v večnamenski dvorani v Kotljah lahko pogledali igrani vojno-zgodovinski film *Ostri vrh* ter igrano-dokumentarni film *April '41*. Oba je režiral Matic Poropatič. Filma prikazujeta prve spopade v letu 1941, predvsem pri Dravogradu, kjer so se maloštevilni branitelji več dni uspešno upirali nemški sili. V filmu *Ostri vrh* je zaigral tudi naš igralec Simon Planšak, na kar smo zelo ponosni. Med filmoma so člani igralske skupine KD Kotlje po scenariju in v režiji Milene Mesner doživeto prikazali in odigrali del tistega usodnega časa. Kot vojaki so se pridružili tudi nekateri domačini.

Društvo bibliotekarjev Koroške knjižničarje povezuje že več kot šest desetletij

Besedilo: Branka Mrdenović, predsednica DBK | Foto: arhiv DBK

Društvo bibliotekarjev Koroške (DBK) združuje knjižničarke in knjižničarje, ki delujejo v Koroški regiji. Je prostovoljno in samostojno združenje, v katerem člane povezuje skupna ljubezen do branja, znanja in knjižničarstva.

Zgodovina društva sega v leto 1959, ko so se v tedanji Študijski knjižnici na Ravnah na Koroškem zbrali knjižničarji Mežiške, Mislinjske in Dravske doline ter ustanovili sindikalno podružnico Društva bibliotekarjev Slovenije (DBS). Leta 1968 so se člani podružnice DBS Ravne odločili oblikovati medobčinsko strokovno knjižničarsko organizacijo in ustanovili samostojno Društvo knjižničarjev Ravne na Koroškem. Leta 1977 se je društvo na predlog dr. Franca Sušnika preimenovalo v Društvo koroških knjižničarjev Ravne na Koroškem, leta 1991 pa v današnje Društvo bibliotekarjev Koroške.

Naše društvo je prostor druženja ter izmenjave izkušenj in strokovnih

idej. Med seboj si delimo dobre prakse ter iščemo načine, kako knjižnice še bolj približati ljudem. Verjamemo, da so knjižnice središča znanja, kulture in skupnosti, zato si prizadevamo, da bi njihov pomen v družbi še naprej rasel. Sodelujemo z drugimi kulturnimi društvi, knjižnicami in organizacijami po vsej Sloveniji ter pripravljamo strokovna srečanja, izobraževanja in strokovne ekskurzije.

Članstvo v društvu je prostovoljno. Trenutno šteje 51 članov, od tega jih 45 deluje ali je delovalo v splošnih knjižnicah, šest pa v šolskih. Naše društvo združuje začetnike v stroki, knjižničarke in knjižničarje z dolgoletnimi izkušnjami ter upokojene člane.

Od leta 1981 društvo vsako leto organizira strokovno ekskurzijo. Vedno se odločimo za ogled česa zanimivega s področja naše stroke in tako pridobimo številne izkušnje, ki jih lahko s pridom uporabljamo pri svojem delu. Letos smo se odpravili na strokovno ekskurzijo v Krško in si tam ogledali Valvasorjevo knjižnico Krško s Kapucinsko knjižnico, ki deluje kot osrednja knjižnica za občini Krško in Kostanjevica na Krki.

DBK, ki že več kot šest desetletij povezuje koroške knjižničarke in knjižničarje, prispeva k razvoju knjižničarske stroke ter krepi pomen knjižnic kot prostorov znanja, kulture in druženja.

Martina Podričnik, ljubiteljica pravljič in večkrat nagrajena koroška pisateljica

Besedilo: Marta Merkač | Foto: osebni arhiv Martine Podričnik

KD literatov Mežiške doline vam tokrat predstavlja članico Martino Podričnik.

V zgodbah Martine Podričnik ne manjka ljubezni kakor tudi ne težkih življenjskih situacij, ki v ospredje vselej postavljajo ženske. O vsem tem govori tudi njen knjižni prvenec *Vijolična kačja pastirica*.

Tridesetega oktobra 2025 je v svet poletela Martinina druga knjiga *Petelinček Marko*, s katero sporoča, kako živijo otroci z diabetesom in celiakijo. Zgodbico je soustvarila in ilustrirala njena vnukinja Aria. Obe domujeta na Javorju na nadmorski višini tisoč metrov. Martina svoje zgodbe gradi iz duš preprostih ljudi. Na natečajih so marsikdaj opažene. Objavljene so v različnih zbornikih: V zavetju besede (JSKD), Norma 7 iz Ajdovščine, Locutio iz Maribora, v

literarnih zbornikih domačega društva in društva Hotenja iz Velenja ter v slovenjegraških Odsevanjih. Objavlja v časopisu Kmečki glas. Poznajo jo tudi čez mejo – sodeluje pri tedniku Nedelja in zbornikih Rastje iz Celovca. Nagradili so jo v okviru SdDBk v Novem mestu, literarnega natečaja o Baragi v Trebnjem in natečaja A.L.P. Peca, kar trikrat pa je zmagala na literarnem razpisu Občine Pliberk *Koroška v besedi*. Tudi letos je lovila zmagovalno pozicijo.

Vabljeni, da preberete knjigi Martine Podričnik, *Vijolično kačjo pastirico* in *Petelinčka Marko*, obe domujeta tudi v naši Koroški osrednji knjižnici.

Koroški simfoniki v letu 2025

Besedilo: Društvo glasbenikov Europea | Foto: Aleksander Ocepek

Koroški simfoniki so kulturni predstavniki Koroške na področju klasične glasbe. Orkester deluje že deveto leto pod okriljem Društva glasbenikov Europea in dirigentsko taktirko prof. Đorđa Beraka.

Letos je orkester upravičil naziv kulturniki Koroške in na povabilo Veleposlaništva Republike Slovenije (RS) v Sarajevu sodeloval na praznovanju dneva državnosti RS in Slovenske vojske.

Po koncertu Opera noč v Grajskem parku se je orkester odpravil na pot in v polno nabitih dvoranah izvedel odmevna koncerta v Novem Travniku in Sarajevu. Orkestru so se pridružili solisti Katja Melnikov Aigner na violončelu, sopranistka Anemarija Štefančič in tenorist Grega Jezeršek. V decembru je sledil Miklavžev koncert Koroških simfonikov v športni dvo-

rani Osnovne šole (OŠ) Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem, kjer so nastopili še mladinska pevška zbor omenjene šole in OŠ Franja Goloba Prevalje ter Baletni ansambel Glasbene šole Ravne.

Glasbeniki orkestra in koroška publika se že veselimo novih koncertov in z veseljem ugotavljamo, da ima simfonična glasba svoj prostor in tradicijo v našem kulturnem življenju.

Pot vode in zdravilnih energij

Besedilo in foto: Renata Picej

Turistično društvo Solzice Ravne je letos, poleg Festivala Solzic 2025 (izpeljan je bil na treh destinacijah: v Železni Kapli – Poklon vodi, na Jezerskem – Poklon zraku in v Žerjavu – Poklon zemlji, s čimer je povezal vsa tri področja Koroške – avstrijsko, zgodovinsko in slovensko), osnovalo tudi Pot vode in zdravilnih energij. Občina Ravne na Koroškem jo je umestila v projekt Doživljajski park narave Uršlja gora.

Cuc Neža

Pot vode in zdravilnih energij je logična posledica dolgoletnega Festivala solzic, ki iz naročja Uršlje gore pivna njene, za identiteto domačinov in razvoj turizma pomembne zlatnike. Festival je najprej poklon besedi – torej Prežihu – in potem poklon naravi, ki je pod Goro izjemna. Na prvem mestu je seveda voda.

Ideja o poti je nastala, potem ko je v sklopu Festivala solzic leta 2022 dr. Semir Osmanagić izmeril ogromne količine skalarne/orgonske energije, ki od Rimskega vrelca, Pekla in Ivarčkega jezera v širokem pasu segajo proti Ravnjakovemu vrhu. (Na ogled na kanalu Youtube pod naslovom Fenomenalna energija na posebni lokaciji u Sloveniji.)

Znotraj Festivala solzic smo že leta 2023 na Rinskem vrelcu zastavili Pot vode in zdravilnih energij ter jo naznačili s skulpturo pod smrekami. S tem je bila načrtovana izvedba poti. Sledile so še štiri postaje: Pekel, Ivarčko jeze-

ro, slap Cuc Neža in kmetija Ravnjak. Vsaka postaja je pomembna točka rdeče niti doživetja narave, kulture in tudi zdravja. Ne nazadnje gozd vse skozi spremlja to pot in poleg izjemne energije ponuja izkušnjo doživetja, ki

je trenutno izjemno popularna in temelji na japonski praksi shinrin-yoku, ki poudarja gozd kot oazo zdravilišča za človeško dušo in telo. Vse bolj aktualni gozdni terapevti pomagajo, da človek aktivira svoja čutila in se zave svojega telesa v okolju, ki ga objema z vsem zlatilom svojih vesoljskih energij. Vendar pohodnik po poti vode in energij to zmore tudi sam.

Rimski vrelce kot začetek poti premore vodo, ki mu je nadela stoletno pozornost. Pekel je tudi del programa Festivala solzic in ima poleg gozdnega odra s škorjačo, klopmi in kovinskim stojalom s spravljeno črtico *Solzice* še vodno korito in vodno klop. Ivarčko jezero ima skoncentrirano energijo na svojem vzhodnem delu. Slap Cuc Neža je velika skrivnost za same Korošce, a je tik pod Ravnjakovim vrhom. Kmetija Ravnjak pa se ponaša s skoncentriranim bazenom energije, zaznačenim z energetskim krogom v sadovnjaku. To je končna postaja in prostor izjemnega sozvenenja zemlje in vesolja.

Vodna klop v Peklu

Ekskurzija Združenja borcev za vrednote NOB Mežiške doline v letu 2025

Besedilo: Stanislav Ovnič, predsednik Združenja borcev (ZB) za vrednote NOB Mežiške doline | Foto: arhiv ZB za vrednote NOB Mežiške doline

V petek, 26. septembra, smo se, kljub slabši vremenski napovedi, ob sedmi uri zjutraj, odpeljali z avtobusom z Leš na strokovno ekskurzijo po delu Štajerske v Slovenske gorice. Naši sopotniki so se nam kot običajno pridružili na Prevaljah in na Ravnah na Koroškem.

Krajši postanek smo naredili v Selnici ob Dravi ter nadaljevali pot proti Šentilju. Ker je bil predstavnik OZZVS tega dne odsoten, nam je naš vodja povedal, kakšne razmere so bile na mejnem prehodu v času osamosvojitvene vojne leta 1991, kar je povzel po zborniku *Skupaj v vojni za Slovenijo – Šentilj 91* (2024).

Obramba mejnega prehoda Šentilj je bila za branilce velik izziv, saj je bil ta mejni prehod v nekdanji državi Jugoslaviji največji po prehodu glede na število potnikov in tudi tovornih vozil. Jugoslovanska vojska je namerala leta 1991 zasesti vse mejne prehode, da bi s tem preprečila osamosvojitve Slovenije. Vendar ji to tudi na Šentilju ni uspelo. Slovenske zastave, ki je na mejnem prehodu zavihrala ob razglasitvi samostojne Slovenije 25. junija, ko so odstranili jugoslovansko zastavo, pripadnikom JLA ni uspelo sneti. Ključna je bila ustavitev tankovske enote, ki je prodirala iz Maribora, saj so se je uspešno ubranili z barikadami, ki so jih postavili pripadniki Teritorialne obrambe, policije, lovci in lokalno prebivalstvo. Ko smo se pripeljali do Sladkega Vrha ob reki Muri, kjer še danes obratuje papirnica Paloma, ki je imela nekoč svoj obrat na Prevaljah, je močno deževalo. V Sladkem Vrhu je živel in deloval tudi Tone Partljič, ki je nekoč poučeval tudi v Vuzenici, kasnejši poslanec Državnega zbora, plodovit pisatelj, ki trenutno piše ki trenutno piše drugi del knjige o našem koroškem rojaku, pisatelju Lovru Kuharju - Prežihovem Vorancu. Ustavili smo se na parkirišču ob delujočem brodu na reki Muri, ki velja za mednarodni mejni prehod. Brod, ki prepelje do 30 potnikov, je brez strehe. Ker je bila polovica naših sopotnikov brez dežnikov, se za prečenje z brodom na avstrijsko stran in nazaj nismo odločili. Na povratku, ko ni deževalo, pa nam je »zmanjkalo« časa.

Pot smo nadaljevali v Trate, kjer smo obiskali enega največjih slovenskih gradov, grad Cmurek, na vzpetini nad Muro. Grad iz 12. stoletja vsebuje elemente baroka in gotike. S temeljito prenovo je že v 16. stoletju dobil renesančno podobo. Ogledali smo si zbirko razstavljenih rib in fosilov, najdenih v reki Muri, »evropski Amazonki«, čudovite grajske sobane s številnimi

starimi fotografijami, predmeti in umetniškimi deli ter uživali v lepih pogledih na reko in most čez spodaj ležečo Muro ter na bližnje avstrijsko mesto Mureck. V gradu je od leta 1949 delovala psihiatrična bolnica, ki je bila med letoma 1956 in 2004 enota Zavoda za duševno in živčno bolne – psihiatrične bolnice Hrastovec. Po pripovedovanju vodičev so se tukaj

v teh letih srečevali s številnimi neverjetnimi, pretresljivimi in žalostnimi zgodbami ljudi, ki so »pristali« za zidovi gradu, ne da bi vedeli, zakaj, in živeli v izredno neugodnih razmerah. Leta 2013 je bil grad preurejen, v njem deluje edinstven »muzej norosti«. Ministrstvo za kulturo je muzeju podelilo status kulturne ustanove. Danes v gradu poleg stalnih razstav gostijo vrsto rednih in občasnih dogodkov, namenjenih domačinom in drugim obiskovalcem.

Zatem smo se odpeljali v Zgornjo Velko, kraj na hribu, ki se ob sončnem dnevu ponaša s čudovitim razgledom. Na vrhu stoji cerkev Marije Snežne, biser Slovenskih goric. To cerkev in okoliške kraje je opisal Tone Partljič v zborniku *Čudeži pri Mariji Snežni*. Cerkev je bila spodbuda še

za vrsto drugih slovenskih knjižnih ustvarjalcev, naj omenim le Draga Jančarja in Toneta Kuntnerja. V bližnjem Jakobskem Dolu je tri mesece kot dojenček leta 1923 bival Karel Destovnik - Kajuh. Ob cerkvi je ob romarski poti obnovljen vodnjak in Tone Kuntner je zapisal: »Ne boš odšel lačen in žejen človek z Marije Snežne. Tu se naužiš lepote in mira, napiješ resnice iz čistega vira.« Pogledi nam ob lepem vremenu sežejo do Pohorja, Boča, Donačke gore, daleč na avstrijsko stran, proti Madžarski.

Pod cerkvijo – v središču vasi s šolo, vrtcem in objektom krajevnne skupnosti – je postavljen spomenik padlim partizanom v času NOB. Veliko informacij o zgodovini in kulturnem življenju v kraju nam je podal zgovorni vodič, umetnik, in nas pova-

bil tudi na ogled muzeja v svojo staro Methansovo hišo, a, žal, zanj ni bilo časa. Po skupinskem fotografiranju in kosilu v bližnji restavraciji smo nadaljevali pot proti Juriju ob Pesnici in nato med številnimi vinogradi znanih proizvajalcev vin v kraju Špičnik prispeli na obmejno kmetijo Dreissiebner, poznano po kmečkem turizmu, vinih in enkratnih pogledih na okoliške vinograde v Sloveniji in Avstriji. Najlepši je seveda pogled s ploščadi na znamenito cesto sredi vinogradov v obliki srca, ki jo prihajajo občudovat tudi ljudje iz Evrope in z drugih kontinentov. Sredi ploščadi stoji velik kip sv. Jurija z zmajem, tam smo naredili drugi spominski posnetek. Domov smo prispeli z lepimi vtisi in novimi spoznanji, z željo, da te kraje ponovno obiščemo.

Ohranjamo humanost živo

Besedilo: Nuša Skobir | Foto: arhiv Rdečega križa Mežiške doline

Leto 2025 je za Območno združenje Rdečega križa Mežiške doline minilo v duhu povezanosti, solidarnosti in aktivnega vključevanja v skupnost. Trudili smo se, da humanost ne ostane le beseda, temveč postane živa praksa, ki se dotakne vsakdanjega življenja posameznikov in družin v naši dolini.

V Tednu Rdečega križa, ki je potekal med 8. in 15. majem, smo pripravili številne aktivnosti za ozaveščanje, izobraževanje in sodelovanje lokalne skupnosti. Na stojnicah smo predstavljali delo Rdečega križa ter opozarjali na pomen prve pomoči. V okviru akcije Drobttinica smo zbirali prostovoljne prispevke za socialno ogrožene in širili sporočilo solidarne pomoči. Izvedli smo tudi tečaje in izpite iz prve pomoči za voznike motornih vozil ter za gospodarske družbe, s čimer smo pripomogli k večji varnosti v lokalnem okolju.

S podporo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter programa ESS+ smo v treh fazah (v februarju, aprilu, septembru) prejeli 30.779 kg hrane ter jih nato razdelili socialno ogroženim posameznikom in družinam. V poletnem času smo omogočili socialno letovanje za 28 otrok v Zdravilišču Debeli rtič, kjer

so uživali v naravi, se udeleževali različnih aktivnosti in krepili socialne veščine. Prav tako smo organizirali zdravstveno letovanje za 32 otrok v Punatu, namenjeno tistim, ki potrebujejo posebno zdravstveno oskrbo, da bi izboljšali zdravje in počutje.

Do konca oktobra je v naših krvodajalskih akcijah sodelovalo 409 krvodajalcev, katerih nesebična darovanja so prispevala k reševanju življenj mnogih ljudi, ki so potrebovali krvne pripravke. Poseben poudarek smo v tem letu namenili tudi mladim. Obiskovali smo osnovne in srednje šole ter predstavljali delo Rdečega križa, pomen prostovoljstva in solidarnosti ter na ta način spodbujali mlade, da postanejo del naše skupnosti. Letos smo formirali tudi ekipo bolničarjev prve pomoči in jo usposobili za odzivanje ob nesrečah. Ta ekipa bo zastopala našo regijo na regijskih in državnih preverjanjih, na katerih bo dokazovala svojo usposobljenost in pripravljenost. Poleg vseh naštetih aktivnosti organiziramo tudi srečanja starostnikov, da se družijo, podpirajo in medsebojno izmenjujejo izkušnje. Ob jubilejih jih obdarujemo, da jih počastimo, jim izrazimo hvaležnost in pokažemo, da so pomemben del naše skupnosti.

Hvala občinam, občanom, vsem našim prostovoljcem in podjetjem, ki s prispevki in energijo pomagajo, da lahko skupaj uresničujemo program dela Rdečega križa Slovenije in na ta način »ohranjamo humanost živo«.

Društvo diabetikov Mežiške doline se predstavi

Besedilo: Marta Merkač | Foto: arhiv DD Mežiške doline

Društvo diabetikov (DD) Mežiške doline je bilo ustanovljeno leta 1987, vendar se do danes še ni predstavilo v Ravenskih razgledih.

Prvi predsednik Bojan Proje je društvo vodil do leta 2013. Od takrat zanj skrbi Branko Lepičnik, ki ni le skrbni in srčni organizator letnih edukativnih okrevanj, ampak je tudi vodja odlično izbranih izletov in kot prostovoljec prisoten na krajevnih dogodkih. Seveda vsega dela ne opravi sam. Poleg podpredsednice Nevenke Šimenc mu je v pomoč in oporo izvršni odbor.

Vodstvu je pomembno zadovoljstvo članov, ki temelji na organizaciji strokovnih predavanj o sladkorni bolezni ter informiranju o razvoju zdravih in medicinskih pripomočkov. Skupaj sestavijo bogat letni program raznovrstnih druženj. Zadnji dve leti objavljajo dogodke v reviji Sladkorna bolezen, v rubriki Iz naših društev. Revijo petkrat letno izdaja Zveza društev diabetikov Slovenije, vsi člani jo prejmejo brezplačno.

Društvo je vse leto prisotno na različnih prireditvah v Mežiški dolini z organiziranim merjenjem krvnega sladkorja, tlaka in holesterola. Najodmevnejši letošnji dogodek je izmera sladkorja predsednici Republike Slovenije Nataši Pirc Musar pri Najeovski lipi. Branko je ponosno sprejel njeno pohvalo za vključevanje društva z meritvami na javnih občinskih prireditvah.

Enodnevni izleti po Sloveniji članke povežejo in razveselijo. Letos so se nasmejali med vožnjo z vlakom, ko so se odpravili na kavo v Maribor. Sprehodili so se med pomladnim vejevjem do Lovrenškega jezera. Bili na obisku pri Nataši Pirc Musar v predsedniški palači ter se septembra ponovno povzpeli na Sv. Višarje. Poletni piknik je zadnja leta ob odlični hrani pri Kajžarju ter pospremljen s športnim udeleževanjem v idilični okolici s pogledi na Peco. Članom je na voljo

društveno organizirano edukativno okrevanje, vsako leto lahko izbirajo med zdravilišči Strunjan, Moravske Toplice in Rogaška Slatina.

Ob dnevu sladkorne bolezni se tradicionalno srečajo na Lešah. Ker je gibanje osnova za zdravo počutje, se sprehodijo do zavetja leških cerkva, nekateri do Volinjaka. Ob koncu leta je čas za zahvale in voščila. Dragici

Cizerl nikoli ne zmanjka idej za izdelavo drobnih daril, s katerimi razveseljuje vse prisotne člane.

Če bi se kdo želel včlaniti, lahko to stori v prostorih društva na Prežihovi ulici 7 na Ravnah na Koroškem, saj je vedno čas za sklepanje novih poznanstev ter pogovore o tem, kako se kdo sooča s sladkorno boleznijo.

Koroška podružnica Združenja multiple skleroze Slovenije v letu 2025

Besedilo: Milena Bricman, predsednica ZMSS Koroška | Foto: arhiv ZMSS Koroška

Leto 2025 je razglašeno za mednarodno leto miru in zaupanja. V podporo varne, pravične skupnosti naša koroška podružnica Združenja multiple skleroze Slovenije (ZMSS) z veseljem prostovoljno sodeluje z vsemi invalidskimi društvi v vseh koroških občinah. Skrbimo za ozaveščenost ter kakovostnejše, za skupnost pomembno, aktivno življenje obolelih z neozdravljivo boleznijo multiplo sklerozo.

ZMSS je registrirana že 52 let in trenutno šteje približno 2.250 članov, sedež je v Ljubljani. Društvo je razdeljeno na 16 podružnic, koroška podružnica že 18 let zelo uspešno deluje v Mežiški, Dravski in Mislinjski dolini. Včlanjenih je 85 obolelih, starih od 26 do častitljivih 93 let.

Koroška podružnica je zelo aktivna v vseh odborih ZMSS. Zavedamo se, da lahko le tako sveža znanja o zdravljenju, usposabljanju, rehabilitaciji, socialni, fizioterapiji in športu prinesemo na Koroško. Program osebne asistencije koristi več kot 30 naših članov, prav tako bo zelo dobrodošel program dolgotrajne oskrbe.

Naš cilj je po domovih obiskati vse nepokretne, težje gibljive člane, jim pomagati s strokovnimi nasveti, jih napotiti na vrata pravih ustanov in reševati socialne stiske. Na Ravnah na Koroškem imamo vsak petek odprto pisarno, v njej delujemo poverjeniki in športna referentka. Zadovoljni smo z lepim obiskom članov. Enkrat

mesečno je skupina za samopomoč z zunanjimi predavatelji. Tedensko poteka vodena telovadba pod vodstvom fizioterapevtke, organizirano je na voljo brezplačna uporaba bazena,

telovadnice in igrišča za razne športe. Rezultati so dobri. Koroška podružnica je v seštevku doseženih rezultatov na vseh športnih tekmovanjih na odličnem drugem mestu med vsemi podružnicami. Imamo tudi športnico leta Sabino Gabrovec.

Dobro sodelujemo z drugimi invalidskimi društvi, tudi projekt GOGO (gibalno ovirani, gore osvajamo) nam je izjemno ljub. Veseli smo, da se na Koroškem veliko stori za kakovostnejše življenje invalidov; prav zato imajo občine naziv Invalidom prijazna občina. Hvala vsem županom, županjem in donatorjem naše lepe Koroške za finančno podporo, ki nam omogoča, da se lahko po vsej Sloveniji dokazujemo z delom in rezultati ter smo pomemben člen skupnosti.

Zadovoljni obrazi in pohvale obiskovalcev kulturnih dogodkov so naša pot

Besedilo: Valentina Slemnik, predsednica ZKD | Foto: arhiv Občine Ravne

Po nekajletnem premoru, h kateremu je znatno pripomogel tudi čas korone, ki je prekinil delovanje številnih društev v občini, od leta 2024 z novim vodstvom nadaljuje delo Zveza kulturnih društev Občine Ravne na Koroškem (ZKD). Ustanovljena je bila leta 2011, njen dolgoletni predsednik je bil Miran Kert.

ZKD je prostovoljna zveza društev, katerih dejavnost in namen sta povezana s kulturo. Cilj ZKD je povezovanje društev in drugih deležnikov, ki ustvarjajo kulturo v občini, njena promocija, podpora in razvoj. Članstvo društev v ZKD je prostovoljno. Na Izrednem zboru članov ZKD, potekal je 22. oktobra 2024, je bila na predlog Mirana Kerta izvoljena nova predsednica Valentina Slemnik.

Trenutni aktivni člani ZKD so kulturna društva (KD): KD Drugi zvoki – Jazz Ravne, KD Kotlje, KUD Prežihov Voranc, KD Svitanje in Pihalni orkester železarjev Ravne. Pridruženi člani, ki soustvarjajo kulturo na Ravnah in so nepogrešljivi pri načrtovanju in reali-

zaciji večjih dogodkov na ravni občine in prav tako sodelujejo v ZKD, so: Občina Ravne na Koroškem, ZKŠTM, JSKD OI Ravne, KOKR in LURA.

V letu 2025 smo kot povezovalni in podporni člen soustvarili že kar nekaj kulturnih dogodkov, ki so bili dobro obiskani in na visoki ravni: Kuharjevi dnevi, Božično-novoletni kulturni dan, Festival pod Goro in dogodki ob 13. Tednu kulturne dediščine na Ravnah.

In naš pogled naprej? Na Ravnah se bo z novim Kulturnim domom začela uresničevati tudi nova Strategija razvoja kulture v občini za obdobje 2026–2030. ZKD je zato predlagala ustanovitev delovne skupine iz vrst članstva, ki bo lahko s svojimi predlogi aktivno sodelovala pri načrtovanju nove strategije. Tukaj ste pomemben člen tudi občani, ki ste svoje videnje, želje in predloge glede kulturnih vsebin podali v javnomnenjski raziskavi leta 2022. Vsi člani ZKD smo enotni,

da je treba v KD in v hrame kulture pritegniti mlade, ki naj ne bodo samo obiskovalci, ampak tudi aktivni soustvarjalci kulturnega življenja na Ravnah. To nam bo uspelo samo z dobrim načrtovanjem strategije kulture in aktualnimi programi društev.

Zavedamo se, da trenutni čas digitalizacije in hitrega tempa življenja kulturi ni najbolj naklonjen. Kljub temu nas zadovoljni obrazi in pohvale obiskovalcev in ustvarjalcev dogodkov vedno znova navdajo s pozitivno energijo in željo, da svojo pot vztrajno nadaljujemo. Na tem mestu vse občane prijazno vabim k obisku kulturnih dogodkov, ki jih v naši občini ne manjka in so priložnost za druženje, smeh, sprostitve in pristen človeški stik. S sodelovanjem v društvih boste s svojimi talenti in ustvarjalnostjo obogatili svoja življenja, obiskovalce in utrip našega lepega mesta. Prisrčno vabljeni!

A.L.P. Peca: sodelovanje, ustvarjalnost in čezmejno povezovanje

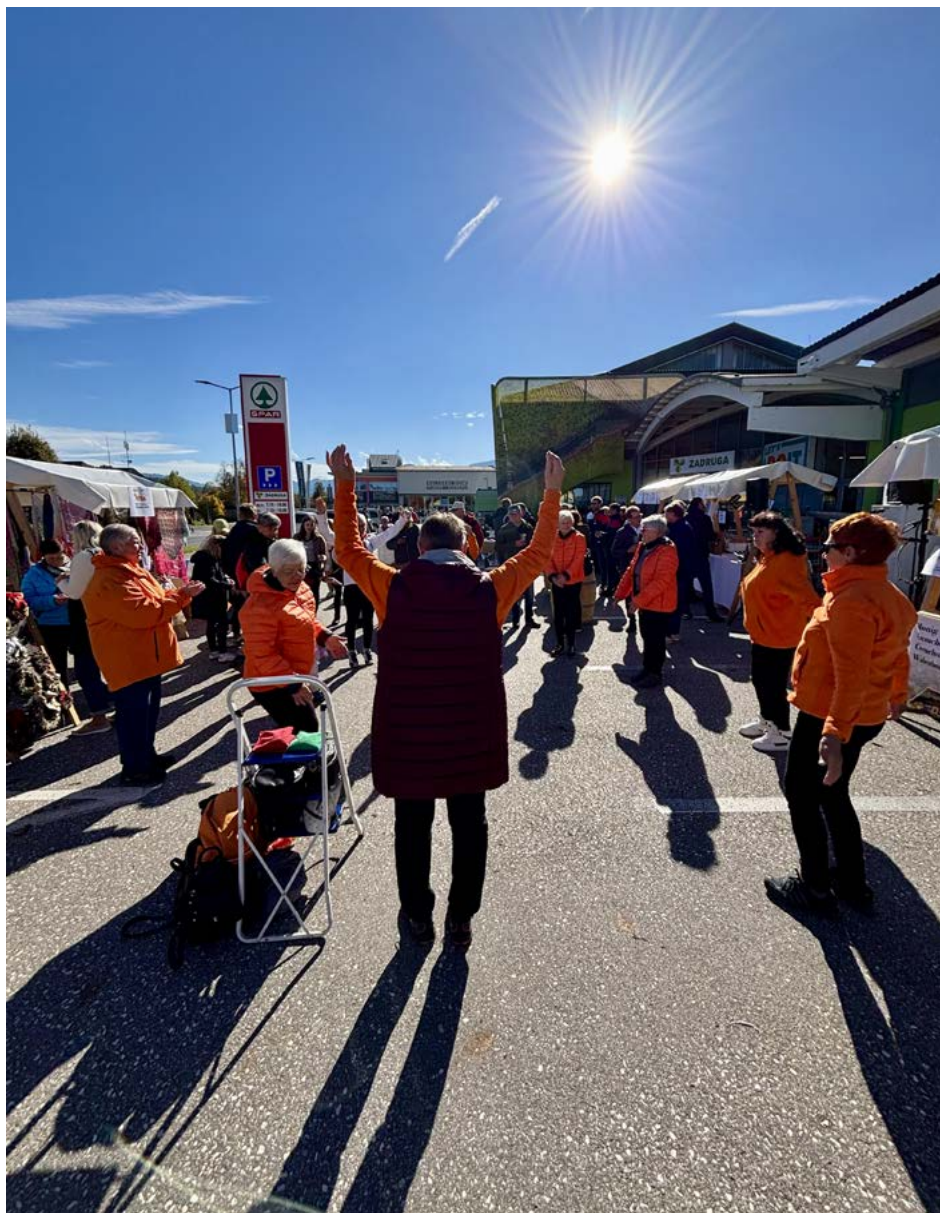

Besedilo: Nika Skudnik | Foto: arhiv A.L.P. Peca in Zdravko Haderlap

Ko se ustavimo, da bi zajeli vsebine, ki jih ustvarjamo, šele vidimo, kako bogato je naše delovanje. Toliko dogodkov, ljudi in projektov! Vsaka zgodba prispeva k razvoju naše doline in naše regije. Na prvi pogled so to drobci sestavljanke, ki nastajajo lokalno, a prav ti pogosto sežejo najgloblje in se najbolj dotaknejo ljudi. Leto 2025 na A.L.P. Peca zaznamujejo sodelovanje, ustvarjalnost in čezmejno povezovanje.

Iskreno smo ponosni, da smo s sosednjimi LAS-i v dvorcu Bukovje izvedli regijsko srečanje v okviru priprav na 6. Slovenski podeželski parlament. Razpravljali smo o izzivih dostopnosti storitev, stanovanjskih vprašanjih ter razvoju turizma na podeželju. Na tematska omizja, na katerih smo obravnavali različna področja, smo privabili številne strokovnjake ter povezali ljudi s podobnimi interesi iz Koroške regije. Dogodek je bil nadvse uspešen, saj smo pridobili konkretne predloge, ki jih bo obravnaval Slovenski podeželski parlament.

Tudi letos smo bili uspešni pri prijavi na program Interreg SI-AT in pridobili kar dva projekta manjših vrednosti. To pomeni štiri čezmejne dogodke in povezovanje ljudi preko meje. Projekt Zgodbe/Geschichten večgeneracijsko povezuje ohranjanje kulturne in naravne dediščine naših krajev. Čezmejna razstava umetniških del učencev Osnovne šole Črna na Koroškem in Šolskega centra Železna Kapla v dolini Lepene v Železni Kapli in nato v Črni na Koroškem ter zrcalna kulturna dogodka v sosednjih, z državno mejo ločenih krajih sta združila številne ustvarjalce in obiskovalce z obeh strani meje v preplet kulturne dediščine, jezika in prijateljstva. Projekt Tržnica PETZENmarkt je s stojnicami lokalnih dobrot in rokodelskih izdelkov ter s kmečkimi igrami prinesel živahno jesensko dogajanje v Pliberk. Na številnih stojnicah so se predstavljali lokalni ponudniki – od rokodelcev do kmetov. Dogodek smo

popestrili z zabavnimi kmečkimi igrami in se ob tem prijetno družili.

Trinajstega decembra je bil praznično obarvan dogodek še na Prevaljah. Obiskali so nas Miklavž in parkni, pripravili smo številne otroške delavnice, na stojnicah je dišalo po kruhu, medu in drugih domačih dobrotah. V okviru projekta je nastala tudi enotna čezmejna brošura lokalnih ponudnikov. Tako spletno nove čezmejne vezi – poslovne in prijateljske. Zaključili smo Erasmus projekt ENFORCE, s

katerim smo mladim in širši javnosti približali pomen čebelarstva ter preizkusili nove oblike učenja skozi igro. Izvedli smo delavnice ENFORCE in udeležence peljali na strokovno ekskurzijo. Rezultate smo predstavili mladim in z njimi preizkusili različne metode učenja z igrifikacijo. Širši javnosti smo vsebine predstavili na dogodku Klepet ob medeni kavi. Skozi izvedene projekte ostaja A.L.P. Peca trdna vez med ljudmi, kraji in idejami. V izvajanju so projekti, izbrani na 1.

javnem pozivu LAS Mežiške doline, in tudi projekti sodelovanja, ki zajemajo vse od ohranjanja tradicije in lokalnih produktov, lokalne hrane (Koroška košta), podpore mladim in povezovanja (Partnerstvo za mlade na Koroškem – KOR-NET) do poklicne spodbude in podpore pri načrtovanju poklicnih poti (Poklicni kompas). Sodelovanje, ustvarjalnost in spoštovanje tradicije nas vodijo naprej – za povezano, živahno in ponosno Mežiško dolino.

80 let otroštva, igre in topline

Besedilo: Mateja Hovnik, ravnateljica Vrtca Ravne | Foto: arhiv Vrtca Ravne

Vrtec Ravne je maja 2025 praznoval častitljivih 80 let – osem desetletij delovanja organizirane predšolske vzgoje. Skozi čas je predšolska vzgoja v Sloveniji in s tem tudi na Ravnah na Koroškem dobivala vse jasnejši pomen in vse pomembnejšo vlogo. Predšolska vzgoja je bila prva stopnja v vertikali vzgojno-izobraževalnega sistema in pomemben temelj v razvoju otroka.

V vseh teh letih je bil vrtec prostor za igro, učenje, odraščanje in ustvarjanje spominov. Menjavali so se pristopi, strategije in metode dela, s katerimi so strokovni delavci pristopali do otrok, a vrednote, osnovane na zaupanju, spoštovanju in toplini do slehernega otroka, so ostajale ves čas enake.

Osemdeset let ni le številka, temveč čas, v katerega so vstopale generacije otrok – ga raziskovale, se učile, rasle in razvijale. Vrtec je vedno omogočal prostor za radostno igro, ustvarjalnost in socialni razvoj, v njem so otroci lahko sanjali, raziskovali in postajali boljši ljudje. Otrok današnjega časa je kakor seme, posajeno v hitro rastočem gozdu tehnologije in sprememb – raste in cveti, a potrebuje skrb, ljubezen in čas, da se ne izgubi v senci sveta, ki ga obdaja.

Predšolska vzgoja v Sloveniji je danes na vzorni ravni – z njo se lahko pohvalimo širom po svetu. Dotika se vsakega otroka, vključuje otroke s posebnimi potrebami, jim daje možnost za optimalen razvoj, nudi tolažbo in pogum, kakovostno prehrano in igro, prostor in materiale, veselje in spodbudo, spoštovanje in zaščito, učenje ter vrednote za življenje. Zavedamo se, da moramo vzgajati tako, kot si želimo, da bo družba v prihodnosti živela in ravnala. Smo zgled otrokom, staršem

in vsem, ki vstopajo v naše prostore, zato sta sodelovanje in zaupanje vseh še kako pomembna.

Ob jubileju se iskreno zahvaljujem vsem zaposlenim, ki z vsem srcem in predanostjo soustvarjajo naš vrtec. Njihova strokovnost, ustvarjalnost, skrb in ljubezen do otrok so tisti temeljni gradniki, zaradi katerih vrtec danes stoji ponosno in se lahko pohvali z uspešnim delovanjem v teh osmih desetletjih. Vsak dan izpolnjujejo svoje poslanstvo in otrokom omogočajo, da se razvijajo v varnem, ljubečem in spodbudnem okolju. Ponosni smo na vsak trenutek, ki ga namenijo vrtcu in otrokom. Hvaležni smo tudi staršem, ki nam zaupajo svoje otroke. Hvala vam za sodelovanje, podporo in pomoč – skupaj ustvarjamo prostor, v katerem so otroci deležni najboljšega začetka za svojo prihodnost. Ponosni smo tudi na našo lokalno skupnost, občino ustanoviteljico, ki nas podpira in omogoča, da smo del te čudovite zgodbe. Brez njihove pomoči, sodelovanja in ljubezni do otrok, našega kraja ter vrtca ne bi bili to, kar danes smo.

Dragi otroci, vi ste in ostajate naše največje bogastvo. Vaša radovednost, smeh in igrivost nas vedno znova navdihujejo. Vi nas spominjate, kaj pomeni uživati v preprostih stvareh, si prizadevati za rast in se veseliti drob-

nih uspehov. S svojimi koraki, risbami, zgodbami in igrami ustvarjate prihodnost.

Ob tej častitljivi obletnici smo pripravili prireditev, na katero smo lahko ponosni. Nastal je umetniški dogodek z naslovom Vrtec in lokalna skupnost, skozi katerega so otroci in vsi zaposleni raziskovali svet umetnosti, gibanja in poklicev. S tem smo pokazali in dokazali, kako močna je lahko skupnost, ko se poveže v skupnem cilju. Dogodek ni bil samo praznik našega vrtca, ampak praznik skupnosti, povezanosti in vrednot, ki jih živimo vsak dan.

Vsak korak, vsaka sprememba in vsak otrok, ki prestopi prag našega vrtca, je prispeval k naši zgodbi. In ta zgodba se nadaljuje – polna izzivov, priložnosti, veselja in čarobnosti. Skupaj ustvarjamo vrtec, v katerega verjamemo in na katerega smo ponosni. Z enotnostjo, predanostjo in ljubeznijo bomo tudi v prihodnje gradili prostor, v katerem bo vsak otrok odraščal, se učil in se počutil sprejete. Naj bo prihodnost našega vrtca še naprej polna topline, sreče in novih zgodb, ki jih bomo zapisovali skupaj. Hvala vsem za zaupanje, sodelovanje in predanost. Naj naš vrtec živi še vsaj naslednjih 80 let!

Gimnazija Ravne praznuje častitljivih 80 let

Besedilo: Natalija Pečovnik | Foto: Foto Anka

Leto 2025 je za Gimnazijo Ravne na Koroškem še posebej praznično. Naša gimnazija praznuje častitljivih 80 let delovanja – osem desetletij znanja, predanosti in mladostne energije, ki so zaznamovala številne generacije Korošcev. Iz skromnih začetkov je zrastle v eno osrednjih izobraževalnih ustanov v regiji in dokazala, da lahko tradicija in sodobnost uspešno hodita z roko v roki.

V iztekajočem se letu so naši dijaki dosegli vrsto izjemnih uspehov, zaradi katerih se lahko s ponosom ozremo na prehojeno pot in samozavestno zremo v prihodnost. Šolanje je zaključila že 77. generacija maturantov in maturantk, ki so na splošni in poklicni maturi dosegli izjemne rezultate. Šola se lahko pohvali kar z osmimi zlatimi maturanti: Danajo Grebenc, Nacetom Hranjcem, Lenartom Iršičem, Aljažem Krivogradom, Ano Mozgan, Adamom Patrikom Pustoslemškom, Zalo Špoljar Slivnik in Nežo Šuler. Zala in Nace sta na maturi dosegla vse možne točke ter tako postala diamantna maturanta – izjemen dosežek, ki ga v Sloveniji vsako leto doseže le peščica dijakov. Na poklicni maturi sta zlati maturantki postali Lara Briševac in Lana Lorenci.

Dijaki so se na državnih tekmovanjih izkazali na različnih področjih. Zlato Cankarjevo priznanje so prejele Zala Špoljar Slivnik, Žana Lorenci in Vita Čeh. Nace Hranjec je navduševal z znanjem iz matematike in fizike – osvojil je zlato Preglovo nagrado, zlato priznanje iz matematike in raz-

vedrilne matematike ter se uvrstil na mednarodno matematično olimpijado v Avstraliji. Zlata priznanja so prejeli tudi Ana Čeh in Miha Matjaš iz biologije, Lenart Iršič iz filozofije ter Zala Špoljar Slivnik iz geografije; Zala si je s tem uspehom priborila sodelovanje na evropski geografski olimpijadi.

Pomemben del gimnazijskega utripa je tudi raziskovalna dejavnost. Naša šola je že vrsto let nosilka gibanja Mladi raziskovalci Koroške. Zala Brezovnik in Neža Šuler sta z raziskovalno nalogo Od hmeljarskih ostankov do energije osvojili zlato priznanje na državnem tekmovanju v Murski Soboti.

A življenje na gimnaziji niso le priprave na maturo in tekmovanja. Je tudi raziskovanje, ustvarjanje, druženje in mednarodno sodelovanje. V projektu Erasmus+ V učenju je moč so dijaki sodelovali z vrstniki iz Španije, Nemčije, Italije, Belgije in Danske. Pridobivali so nova znanja, spoznavali druge kulture in gradili mostove prijateljstva. Zanimiva izkušnja je bilo praktično usposabljanje dijakinje programa farmaceutski tehnik v podjetju Cetecal v

Sevilii, kjer so se seznanile z delom v sodobno opremljenih laboratorijih ter pridobile dragocena znanja za svojo poklicno pot.

Pomembno mesto na šoli ima tudi kultura. Gledališka skupina Kavčuk je v Narodnem domu v Mežici premierno uprizorila predstavo Koroški diptih, posneli jo bodo tudi v filmski različici. Na literarnem področju je izstopala Iva Hancman, ki je z romanom *Mozaik* zmagala na natečaju Naj pisatelj 2024. Šolsko glasilo Flegma je že četrto leto zapored uvrščeno med najboljša šolska glasila v državi.

Ob vsem tem ne smemo pozabiti na številne dejavnosti, ki dijakom bogatijo šolsko leto – od ekskurzij in podjetniških izzivov do obiskov gledališč, krožkov ... V okviru programa MEPI so dijaki uspešno premagali izzive in s tem dokazali, da so vztrajni, samostojni ter pripravljeni na poti, ki jih čakajo v življenju. Člani Fotokrožka so z ustvarjalnostjo znova pokazali, da umetnost živi tudi med šolskimi zidovi. Njihova mentorica Sonja Buhvald je v Letopisu lepo zapisala: »Bili smo kreativni, posebni in drugačni. Bili smo srečni.«

Tudi športni dosežki so bili letos izjemni. Odbojkarji so postali državni prvaki, med posamezniki so z naslovi državnih prvakinj izstopale Mija Sadar v lokostrelstvu, Manca Felle v streljanju z zračno puško in Lara Jamer v judu. Posebno mesto med športnicami ima Nežka Libnik, svetovna prvakinja v gorskem kolesarstvu – enduru.

Ob visokem jubileju Gimnazija Ravne ostaja šola, ki raste z vsako prihajajočo generacijo. Je prostor, kjer se povezujejo znanje, ustvarjalnost in človečnost. Osemdeset let delovanja ni le številka, temveč dokaz, da ima šola trdne temelje, a hkrati dovolj poguma, da se podaja v iskanje novih izzivov.

30 let delovanja društva za osebe s stomo na Koroškem

Besedilo: Tanja Hari Vidmar, predsednica Invalidskega društva ILCO za Koroško | Foto: arhiv ILCA

Naša zgodba je zgodba treh desetletij poguma, sočutja in povezanosti. Tri desetletja smo posvetili temu, da bo vsak, ki dobi stomo, vedel, da ima ob sebi ljudi, ki razumejo, ki so to doživeli. Mi vsak dan praznujemo – življenje.

Bilo je obdobje, ko se je Slovenija šele postavljala na noge – nova država, sistemi, nove poti tudi v zdravstvu. Za osebe s stomo (stoma je umetno izpeljano črevo ali urotrakt na trebušno steno) je bil to čas negotovosti in iskanja. Kdor je takrat prejel stomo, je bil pogosto prepuščen samemu sebi – brez informacij, podpore, pripomočkov, ki bi mu olajšali življenje.

Leta 1987 je bilo v Mariboru ustanovljeno prvo društvo za osebe s stomo v Sloveniji, a večina za to sploh ni vedela. V času brez interneta, pogosto tudi brez stacionarnih telefonov, so ljudje pomoč iskali v bolnišnici. Osebe je pomagalo po svojih močeh, čeprav o življenju zunaj bolnišničnih zidov ni vedelo veliko. Ker so se ljudje v bolnišnico vedno pogosteje vračali po nasvet, pogovor in razumevanje, se je sčasoma rodila ideja, da se nekaj naredi tudi na Koroškem. Ne samo zaradi oskrbe, ampak tudi zaradi povezovanja.

Šestnajsti december 1995. V knjižnici na otroškem oddelku slovenjegraške bolnišnice se je zbralo 18 oseb s stomo. Pobudnica srečanja je bila Snježana Valcl, dipl. med. sestra in enterostomalna terapevtka. Tega dne smo osebe s stomo prvič videle, da nismo same, da obstaja veliko več

sodobnih ortopedskih pripomočkov, kot smo jih poznali, kajti podjetje INN d.o.o. – Center Sana je predstavilo širok nabor pripomočkov.

Januarja 1996 smo se odločili, da se priključimo mariborskemu društvu kot sekcija. Za predsednico sem bila izvoljena takrat 34-letna Tanja Hari Vidmar. Pod mojim vodstvom so stalnica postala mesečna srečanja, popestrena z različnimi koristnimi predavanji za osebe s stomo in za njihove svojce. Bila sem prva prostovoljka za samopomoč in doživljala različne hude zgodbe. Še isto leto smo v kletnih

prostorih dobili prostor za pisarno, v njej se je začelo pravo delo, delo s srcem in predanostjo.

Kot sekcija mariborskega društva smo delovali skoraj tri leta. V tem času je dozorela želja po samostojnem društvu. V oktobru 1998 smo postali samostojno društvo, leto pozneje še polnopravni člani Zveze ILCO Slovenije. Vstop v Zvezo je pomenil novo poglavje. S sodelovanjem z Nacionalnim svetom invalidskih organizacij Slovenije (NSIOS) in financiranjem preko Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij (FIHO) so se odprle možnosti za redno izvajanje posebnih socialnih programov. Društvo je postalo prepoznavno – ne samo med člani, ampak tudi v bolnišnici in širše.

Po tridesetih letih je zgodba povsem drugačna. Zdravljenje je napredovalo, pripomočki so sodobni, življenje s stomo je lahko kakovostno in polno. Besedi rak in stoma nista več sinonima za konec, ampak za novo priložnost. V društvu je danes več kot 125 članov, a okrog nas je še veliko tistih, ki se še skrivajo in se bojijo narediti korak naprej.

Evropa na Koroškem

Besedilo: Nika Skudnik | Foto: arhiv A.L.P. Peca

Letošnje leto je za informacijsko točko Europe Direct (ED) Koroška zelo posebno, saj smo obeležili 20-letnico delovanja. Dogodek ob obletnici je bil priložnost za srečanje s predstavniki številnih organizacij, ki so z udeležbo izrazili podporo našemu delu in prizadevanjem za širjenje evropskih vsebin v regiji. Veseli nas, da se sodelovanje iz leta v leto krepi in da postajamo prepoznaven del koroškega prostora.

Med pomembnejšimi dogodki izstopa obisk evropske komisarke za širitev Marte Kos, ki je v okviru delovnega obiska spoznala številne dobre prakse iz Koroške regije. Poudarila je, da je po srcu najprej Korošica, potem Slovenka in Evropejka, ter dodala, da nas rodna gruda zaznamuje za vse življenje. Na srečanju s koroškimi župani je komisarka slišala konkretne predloge o povezovanju regij z evropskimi institucijami, ogledala si je tudi več uspešnih projektov, sofinanciranih iz evropskih sredstev.

Poletni meseci so minili v duhu druženja in kulture. Izvedli smo Filmski teden Evrope: projekcije

evropskih filmov pod zvezdami – v Podzemlju Pece v Mežici, ob reki Dravi v Vuzenici in v Grajskem parku na Ravnah. Dogodki so privabili številne obiskovalce.

Pomemben del našega poslanstva ostajajo izobraževalne in ozaveševalne delavnice za mlade. V vseh treh dolinah regije smo z organizacijo LOGOUT izvedli delavnice, namenjene spodbujanju odgovorne rabe spleta in premišljenega izražanja v digitalnem okolju. Velik odziv še naprej dosegajo tudi delavnice o lažnih novicah, ki jih izvajamo po šolah. Letos smo delavnice razširili tudi med ranljive skupine, med drugim v programu

PUM-O+ v Slovenj Gradcu in z LURO v Centru starejših KO-RA. Z Gimnazijo Ravne smo izvedli jezikovni eksperiment »Pogovori se z menoj!«, s katerim so dijaki mimoidoče nagovarjali v tujih jezikih. Izvedli smo tudi delavnico na temo kulturnih razpisnih priložnosti, sodelovali so Jazz Ravne, JSKD OI Ravne in CED – Zavod Motovila.

Leto zaključujemo polni vtisov, novih znanj in prijetnih občutkov, saj vse bolj čutimo, da smo prepoznan in zaželen sogovornik v našem okolju. ED Koroška ostaja točka, kjer se Koroška sreča z Evropo.

20 let Kolesarskega kluba Ravne na Koroškem

Besedilo: Matej Kodrin | Foto: Max Titovšek

Kolesarski klub Ravne na Koroškem letos praznuje 20-letnico delovanja. Ob tem jubileju smo prenovili logotip, oblikovali nove drese, izdali zbornik in pripravili prireditev.

Pisalo se je leto 2005, ko so v prostorih DTK-ja štirje kolesarski navdušenci uradno ustanovili prvi kolesarski klub na Ravnah – Kolesarski klub Ravne na Koroškem. Ustanovitev kluba je bila odgovor na potrebo po organiziranem delovanju in povezovanju ljubiteljev kolesarjenja, hkrati je klub povezal tudi tekmovalce v gorskem kolesarstvu.

V prvih letih delovanja je imel klub številne podporne člane, ki so se redno udeleževali skupnih tur in rekreativnih kolesarskih prireditev po Sloveniji. Ščasoma je delo z mladimi postalo rdeča nit kluba. Sprva so tekmovali najstniki, pozneje se je klub posvetil tudi

vzgoji najmlajših; ti so z leti rasli in napredovali. Tradicionalno so tekmovali v disciplini olimpijski kros, v zadnjih letih večina vadečih vozi in tekmuje v disciplini enduro. Trenutno je v naš klub vključenih 52 otrok.

V dvajsetih letih so člani kluba dosegli številne uspehe. Osvojili so 29 naslovov državnega prvaka v disciplinah olimpijski kros, enduro, maraton, spust, eliminator in kratki kros ter številne posamezne zmage na dirkah. Največji uspeh je zagotovo naslov svetovne mladinske prvakinja v enduru.

Že od ustanovitve dalje je klub organiziral tekme v olimpijskem krosu. Dirke so bile različnih kategorij: od

najvišjega ranga UCI C1 v letu 2011 do UCI C2 in državnih prvenstev, vse do dirk za mlade. V zadnjem obdobju smo pomagali pri organizaciji tekem in dogodkov v Bike parku Poseka.

Letos smo v počastitev jubileja posodobili logotip, pri čemer osrednji simbol ostaja Uršlja gora. Z novim dobaviteljem smo prenovili kolesarske drese in z njimi opremlili enduro ekipo. Zbrali smo tudi gradivo in fotografije za zbornik ter ga izdali s pomočjo Občine Ravne na Koroškem. Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste bili skozi vsa ta leta z nami: kolesarili, sodelovali, nas podpirali in soustvarjali našo zgodbo.

Zdravo mesto Ravne za boljšo lokalno skupnost

Besedilo in foto: NIJZ OE RAVNE

S ciljem, da bi v občini bolje skrbeli za zdravje prebivalcev in ga izboljšali, prisluhnili njihovim željam po kakovostnejšem življenju in varovali okolje, se je Občina Ravne na Koroškem odločila za zdravo javno politiko.

Občina Ravne na Koroškem se je vključila v mrežo Zdravih mest, ki jo koordinira Nacionalni inštitut za javno zdravje (NIJZ) in deluje po principu skupnostnega pristopa. Skupnost identifikira, zagotavlja in koordinira dejavnosti za krepitev zdravja svojih pripadnikov. NIJZ sodeluje tudi pri projektu JA PreventNCD, s katerim zmanjšuje breme raka in drugih nenalezljivih bolezni ter skupnih dejavnikov tveganja na osebni in družbeni ravni.

Na NIJZ OE Ravne na Koroškem se pri projektu med drugim ukvarjamo z vrtčevsko prehrano. S ciljem otrokom približati zdravo hrano smo izvedli izobraževanje za vrtce v Mežiški dolini, udeležile so se ga tudi vzgojiteljice iz Vrtca Ravne. Za starše smo pripravili letak z osnovnimi informacijami o zdravi prehrani in anketo glede prehranskih navad pri otrocih v vrtcu in domačem okolju. Želimo si, da bi bili zdravi obroki v vrtcih otrokom prijazni in okusni. S tem, ko bi to upoštevali tudi doma, bi starši prispevali h konsistentnejšemu prehranjevanju otrok.

V okviru skupnostnega pristopa smo izvedli pet poglobljenih delno strukturiranih intervjujev. Koordinatorica Zdravega mesta Ravne je v intervjuju povedala, da je program pomemben, ker prispeva k boljšemu načrtovanju zdravju prijaznih politik in vključevanju zdravja v vse vidike lokalnega razvoja in povezovanja. Prioriteta je izboljšati zdravje občanov, saj to vpliva na vsa druga področja, tudi na še zlasti perečo tematiko bolniških odsotnosti. Na Ravnah se zavedajo, da zdrava populacija izboljšuje lokalno skupnost, pripravili so že strateški načrt Zdravo mesto 2022–2027. V prihodnje se bomo na NIJZ OE Ravne skupaj z lokalno skupnostjo Ravne še bolj osredotočali na spodbujanje telesne aktivnosti.

Skupaj za zdravje

Besedilo: Špela Štriker | Foto: arhiv ZVC Ravne na Koroškem

»Se gibaš, se smejiš – zdravja nikoli ne izgubiš!«

Ekipe Zdravstvenovzgojnega centra (ZVC) Ravne na Koroškem verjame, da je zdravje skupna vrednota – nekaj, kar lahko skupaj gradimo in krepimo.

Prisotni smo na lokalnih dogodkih, dnevih zdravja, v šolah, društvih in podjetjih, kjer izvajamo brezplačne meritve, svetovanja, predavanja in delavnice. Sodelujemo z različnimi organizacijami v občini in si prizadevamo, da zdravstvena preventiva pride med ljudi – tudi izven zdravstvenega doma.

Izvajamo številne brezplačne delavnice za odrasle, kot so Zdravo živim, Zdravo jem, Gibam se, Zdrava mera, Tehnike sproščanja ter Soočanje s stresom, depresijo in tesnobo. Vse temeljijo na praktičnem znanju, strokovni podpori in razumevanju sodobnih izzivov.

Poseben poudarek dajemo vključenosti vseh članov skupnosti, tudi tistih, ki težje pridejo do nas – naj bo zaradi oddaljenosti, življenjskih okoliščin ali drugih ovir. Veseli bomo vsakogar, ki nas sam poišče ali nas kontaktira – skupaj bomo našli način sodelovanja. Na voljo smo tudi za individualna svetovanja, med katerimi skupaj oblikujemo realne cilje in vas podpiramo na poti k bolj zdravemu življenju.

Naš tim sestavljajo diplomirane medicinske sestre, fizioterapevtka in psihologinja, ki svoje delo opravljamo strokovno, predano in s srčno zavzetostjo.

Več informacij najdete na spletni strani Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem, in sicer pod zavihkom Zdravstvena vzgoja odraslih, na FB-strani ZVC Ravne na Koroškem, kjer smo zelo ažurne, ali po telefonu 02 870 52 72.

Duševno zdravje – neviden, a ključen temelj našega vsakdana

Besedilo: Maruša Kos | Foto: Pamina, podružnica Ravne na Koroškem

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) nas 10. oktobra, ko praznujemo svetovni dan duševnega zdravja, vsako leto spomni, da duševno zdravje ni nekaj samoumevnega – temveč del našega celostnega počutja, ki ga moramo negovati enako zavzeto, kot skrbimo za svoje telo. Je priložnost, da se ustavimo in vprašamo: Kako sem v resnici? Ali si dovolim čutiti, prositi za pomoč in si vzeti čas zase?

Na fotografiji, od leve proti desni, so: Ines Majcen, Dejan Gašič in Ana Štruc.

Duševno zdravje ni le odsotnost duševne motnje. Gre za sposobnost, da obvladujemo stres, gradimo kakovostne odnose, se soočamo z izzivi in ohranjamo notranje ravnesje. V sodobnem, hitrem tempu življenja se pogosto zgodi, da ob vsem, kar moramo »narediti«, pozabimo na to, kako se počutimo. Po ocenah SZO se bo v življenju z duševnimi težavami srečal vsak četrti med nami. Duševno zdravje ljudi kaže spodbujati kot vrednoto, h kateri vsi stremimo in si zanjo še bolj prizadevamo ob podpori in s pomočjo vseh deležnikov in družbenih podsistemov. Stigma in diskriminacija sta še vedno oviri pri socialni vključenosti in dostopu do ustrezne oskrbe. SZO zato poudarja, da lahko vsak med nami odigra pomembno vlogo pri širjenju ozaveščenosti o tej temi. Če razumemo duševno zdravje kot univerzalno človekovo pravico, služi promociji in zaščiti našega dostojanstva, avtonomije in vključenosti v skupnost. Prav zato

lahko strokovna in splošna javnost delujemo v smeri, da se dobro duševno zdravje ceni, spodbuja in varuje.

Psihoterapija je eden od načinov, kako lahko poskrbimo za duševno zdravje. Ni samo proces osebne rasti, razbremenitve ali preprosto prostor, kjer se učimo razumeti sebe in druge, temveč tudi zdravljenje motenj (anksiozne in depresivne motnje, prilagoditvene motnje, osebnostne motnje ...). Pomembno je, da vemo, da iskati pomoč ni znak šibkosti, temveč korak poguma. Temu sledimo tudi v Pamini, v kateri deluje izkušen tim strokovnjakov – psihoterapevtov (različnih pristopov), specialnih pedagogov in psihologov, ki pri svojem delu integriramo znanja sodobnih psiholoških in psihoterapevtskih dognanj. Nudimo psihološke in psihoterapevtske storitve za odrasle, otroke, mladostnike in družine.

V letu 2023 se je odprla podružnica tudi na Ravnah na Koroškem, na naslovu Ob Suhi 5b (nasproti Zdravstvenega doma Ravne na Koroškem), kjer trenutno delajo naslednji strokovnjaki: Dejan Gašič, Sanja Brumen, Ana Štruc, Ines Majcen in Amadeja Lah. Več informacij lahko dobite na spletni strani www.pamina.si.

Namigi za zdravje: Kako se spopasti z okužbami v hladnejših mesecih

Besedilo: Bernarda Vogel Jurgec, dr. med., specialistka pediatrije

V jesensko-zimskem času je povečano število obolenj zgornjih in spodnjih dihal. Pri otrocih so najpogostejši povzročitelji okužb dihal virusi. Predšolski otroci lahko v enem letu prebolijo tudi 10–12 virusnih okužb.

Okužbe zgornjih dihal pri otrocih se najpogosteje kažejo z izcedkom iz nosu, kašljem, bolečinami v žrelu, razdražljivostjo in spremembo apetita. Pogosta je tudi povišana telesna temperatura, predvsem pri mlajših otrocih. Zdravljenje je simptomatsko, kar pomeni redno čiščenje nosu, skrb za zadostno hidracijo otroka (priporoča se pitje toplih tekočin – čaja), po potrebi znižanje povišane telesne temperature. Prebolevanje okužbe običajno traja 3–7 dni.

KAKO SE ZAŠČITITI PRED OKUŽBAMI V JESENSKO-ZIMSKEM ČASU

Cepljenje

Priporočamo redno cepljenje otrok po cepilni shemi, dodatno se priporoča cepljenje proti pnevmokoknim okužbam. S tem cepljenjem se lahko zaščitimo proti 20 najpogostejšim serotipom pnevmokokov. Pnevmonokokne okužbe so najnevarnejše za majhne otroke do 5. leta starosti, starejše od 65 let in kronične bolnike vseh starosti. Pnevmonokoki pri otrocih najpogosteje povzročajo vnetja srednjega ušesa, s cepljenjem preprečujemo tudi resnejše okužbe, povzročene s pnevmokokom, kot so pljučnica, sepsa in meningitis.

Priporočeno je tudi redno sezonsko cepljenje proti gripi. Nosečnice lahko s cepljenjem proti virusu RSV ter oslovskemu kašlju zaščitijo svojega dojenčka v prvih mesecih življenja, ko obstaja povečana možnost zapletov ob okužbi.

Higienski ukrepi

S svojim zgledom spodbujamo otroke k umivanju rok, predvsem bodimo dosledni z umivanjem rok pred obrokom, ob prihodu domov ter po uporabi stranišča. Ko je nekdo v gospodinjstvu

bolan, naj se higiena rok izvaja še pogosteje, saj raziskave dokazujejo, da se virusi najhitreje širijo tako, da se sluznični izločki prenesejo na roke in od tam naprej do sluznic. S pravilnim umivanjem rok tako učinkovito prekinemo širjenje virusa.

Potrebno je redno zračenje prostorov, da se zmanjša aerogeni prenos okužbe. Ko zbolimo, je potrebna izolacija ob okužbi, ob kašljanju in kihanju si pokrijemo usta.

Priporočamo, da se ne gibate v zaprtih prostorih, kjer se zadržuje veliko število različnih ljudi (trgovine, nakupovalna središča), saj je tam možnost okužbe povečana. Še posebej pomembno je, da tja ne vodimo dojenčkov in manjših otrok, pri katerih je ob okužbi dihal povečana možnost za nastanek zapletov.

OKUŽBE ZGORNJIH DIHAL IN KAŠELJ PRI OTROCIH

Pri otrocih se ob okužbah zgornjih dihal običajno pojavlja tudi kašelj. Kašelj ima funkcijo čiščenja dihalnih poti, ob prebolevanju akutne okužbe dihal lahko traja tudi do 3 tedne. Zdravila za preprečevanje kašlja pri otrocih še nimajo dokazane učinkovitosti, zato se običajno ne svetujejo. Ko ima otrok težave s kašljem, mu lahko pomagamo tako, da izvajamo redno toaleta nosu s fiziološko raztopino večkrat dnevno. Ob tem skrbimo, da otrok dovolj pije, izvajamo parne inhalacije ter se izogibamo cigaretnemu dimu. V domačem okolju poskrbimo za primerno vlažnost prostorov.

ZNAKI TEŽKEGA DIHANJA

Ko pride pri otroku ob okužbi dihal do zapletov, se lahko pojavi oteženo dihanje. Pri otroku najlažje opazujemo dihanje, ko je umirjen, na primer med spanjem, in ko nima vročine, saj je ob povišani telesni temperaturi frekvenca dihanja povečana.

Opazujemo število vdihov v minuti in znake dihalnega napora. Frekvenca dihanja pri otroku, mlajšem od enega leta, je povišana, kadar v 1 minuti naštejemo več kot 50 vdihov, in pri otroku, starejšem od enega leta, kadar v eni minuti naštejemo več kot 40 vdihov.

Znaka dihalnega napora sta pospešeno dihanje s trebuhom in dvigovanje ramen ob vsakem vdihu. Opazujemo vdolbinico pod vratom ter medrebrne prostore. Ko opazimo ugrezanje v teh predelih, so to znaki dihalnega napora. Ob povečani frekvenci dihanja ali znakih dihalnega napora je potreben posvet z zdravnikom.

ALI JE MRAZ POVZROČITELJ BOLEZNI?

Ne. Obolenja dihal povzročajo virusi in ne vreme, res pa je, da lahko izpostavljenost hladnemu vremenu poveča tveganje za okužbo z virusom, prav tako je večje kroženje virusov v jesensko-zimskem času. Otroke zato v tem obdobju primerno oblečemo, oblečeni naj bodo večplastno, da jih lahko po potrebi slečemo in oblečemo.

Tudi v jesensko-zimskem času se priporoča redno vsakodnevno gibanje na svežem zraku. Redna telesna aktivnost na svežem zraku krepi imunski sistem in tako zmanjšuje tveganje za pojav okužb.

Viri:

MSD Manual. Consumer version. Overview of Viral Respiratory Tract Infections in Children. Dostopno na: <https://www.msdmanuals.com/home/children-s-health-issues/common-viral-infections-in-infants-and-children/overview-of-viral-respiratory-tract-infections-in-children>. (citirano: 3. 10. 2025)
<https://niz.si/nalezljive-bolezni/kako-zmanjsamo-moznost-okuzbe-dihal/> (citirano 6. 10. 2025)

Badmintonček-Badmintončica 2026: Največji pokali za otroke na svetu

Besedilo: Bojan Breznik, predsednik ŠD Karizma | Foto: arhiv ŠD Karizma

Pred nami je jubilejni, 10. otroški badminton festival Badmintonček-Badmintončica 2026, ki bo potekal v soboto, 10. januarja 2026, v telovadnici Osnovne šole Prežihovega Voranca Ravne na Koroškem.

Deseti festival Badmintonček-Badmintončica bo res nekaj posebnega, saj bomo simbolično povezali kulturno značilnost mesta in naš dogodek. Ravne na Koroškem so mesto Forme vive, edinstvenih umetnin, ki so jih v preteklih, več kot šestdesetih letih umetniki iz različnih držav sveta dali Ravnam in Mežiški dolini z obliko in vsebino. Jeklene skulpture so vrasle v vizualno podobo središča doline ob reki Meži. Ravne se po tem razlikujejo od drugih mest, saj se edine ponašajo s tako veliko zbirko jeklenih umetnin.

Z jubilejnim festivalom, s katerim želimo na Ravne privabiti čim več otrok iz vseh koncev, bomo na simboličen način poudarili to značilnost mesta. Posebej za ta dogodek bodo izdelani največji pokali, ki bodo simbolizirali pomen Forme vive. To bodo pravi športni pokali v naravni velikosti otrok, vsebovali bodo značilnosti našega mesta. Tako bodo prejemniki lahko »svojo formo vivo« odnesli do-

mov. Nekoč so umetniki iz vsega sveta na Ravnah pustili velike umetnine, ki so nato postale del naše identitete, tokrat pa bodo velike pokale domov odnesli otroci in s tem še dodatno razširili vedenje o našem mestu. Pokali ne bodo podobe Forme vive, ampak izdelani športni pokali, ki bodo z velikostjo izkazovali ponos Raven kot športnega mesta.

To bodo največji pokali na svetu za otroke in dogodek bo tudi prijavljen v Guinnessovo knjigo rekordov – kot »največji pokali na otroškem mednarodnem tekmovanju v posamični konkurenci«. Zaradi izjemnega dogodka ob jubileju bomo v program vrnili kategorijo U-15. Kategorije v konkurenci dečkov in deklic so naslednje: U-9 (2018 in mlajši), U-11A in U-11B (2016, 2017), U-13A in U13B (2014, 2015) ter U-15 (2012, 2013).

Čeprav so Badmintončki in Badmintončice še majhni, si zaslužijo tudi nekaj velikega!

Tonček in Tončica sta naša mlada junaka, ki sta vsa navdušena za badminton, in se kličeta kot Badmintonček in Badmintončica...!!!

Bi se jima radi pridružili tudi Vi?

Tonček in Tončica vas čakata z največjimi pokali za otroke na svetu!

SOBOTA,
10. JANUAR 2026
09:00 - 20:00

TELOVADNICA OŠ
PREŽIHOV VORANC
RAVNE NA KOROŠKEM

bojan.breznik71@gmail.com
+386 51 888 080 (Bojan)
www.skademija-karizma.si

OBČINA RAVNE NA KOROŠKEM

FI FORMA VIVA

BADMINTONSKA ZVEZA SLOVENIJE

BADMINTON KZS

KARIZMA

Nežka Libnik postala svetovna mladinska prvakinja

Za Kolesarski klub Ravne na Koroškem je bila sezona 2025 znova zaznamovana z vrhunskimi dosežki na domači in mednarodni ravni. Kolesarji so tekmovali v vseh gorskokolesarskih disciplinah in dosegli odlične rezultate na dirkah slovenskega pokala, državnih prvenstvih ter mednarodnih tekmovanjih. Največji uspeh sezone je brez dvoma naslov svetovne mladinske prvakinje, ki ga je v enduru osvojila Nežka Libnik.

Besedilo: Matej Kodrin | Foto: Grega Stopar

2025 MOUNTAIN BIKE
WORLD CHAMPIONSHIPS

VALAIS
SWITZERLAND

Nežka Libnik je v svoji prvi sezoni v kategoriji U19 dosegla zgodovinski uspeh, saj je na svetovnem prvenstvu v enduru v švicarskem Valaisu premagala vso konkurenco in osvojila naslov svetovne mladinske prvakinje. To je prvi naslov svetovne prvakinje v enduru za naš klub in Slovenijo ter eden največjih uspehov slovenskega mladinskega gorskega kolesarstva nasploh. Že pred tem se je dvakrat preizkusila na tekmi svetovnega pokala in obakrat zmagala: v Bielsko-Biali na Poljskem in v kraju La Thuile v Italiji. Ob tem je bila Nežka nepremagljiva tudi na domačih tleh: ponovno je osvojila naslov državne prvakinje, zmagala na vseh dirkah slovenskega pokala SloEnduro in slavila v skupni razvrstitvi pokala.

Član enduro reprezentance, ki je odpoštovala na svetovno prvenstvo,

je bil drugo leto zapored tudi Tian Pečnik. Nastopil je v kategoriji mladincev, izkazal se je kot najbolje uvrščen Slovenec na 18. mestu. Ob tem je Tian osvojil srebrno kolajno na državnem prvenstvu, zmagal je na dirki slovenskega pokala v spustu. Naslov državnega prvaka v kategoriji U17 je v Mežici osvojil Nik Potočan, ki je z dobrimi nastopi na vseh drugih dirkah sezono končal na 3. mestu v zelo močni in številni konkurenci. Bronasto kolajno na državnem prvenstvu je osvojil še Rok Glešičič med dečki U15. Na dirkah SloEnduro je sodelovalo kar 17 naših članov, kar je največ do sedaj.

V olimpijskem krosu so nastopili le trije člani. Tina Vrhovnik je dirkam domače serije SloXcup uspešno priključila dirkanje v tujini. Zmagala je na tekmi v Trbovljah, na državnem prvenstvu v kratkem krosu je osvojila

bronasto medaljo, tretja je bila tudi na dirki kategorije C1 v Bihaću. Klemen Mlinar in Kai Sirovina Dvornik sta prestopila kategorijo višje in lovila dobre rezultate med mlajšimi mladinci. Klemen je na državnem prvenstvu osvojil 6. mesto, Kai je bil najvišje uvrščen na dirki na Golovcu.

V letu 2025 je klub dosegel največje število vadečih doslej: vključenih je bilo 52 otrok. Aktivnosti so potekale v več starostnih in tekmovalnih skupinah, vadeči so bili razporejeni predvsem glede na svoje znanje kolesarjenja. Z nekaterimi je delo potekalo tudi na individualni ravni. Tako veliko število vadečih pomeni tudi večjo odgovornost za kakovostno izvedbo treningov, zato smo v klubu poskrbeli za dodatno usposabljanje trenerjev. V letošnji sezoni so treninge vodili kar štirje trenerji.

Ko trud rodi zlato – izjemni dosežki ŠD Partizan Ravne

Besedilo: Jasmina Boromisa Jurčič | Foto: arhiv ŠD Partizan Ravne

Tekmovalke in tekmovalci Športnega društva (ŠD) Partizan Ravne so tudi v letu 2025 nadaljevali niz izjemnih dosežkov na državnih in mednarodnih tekmovanjih v skokih z male prožne ponjave in športni akrobatiki. Njihovi uspehi so plod predanega dela, vztrajnosti in odličnega ekipnega duha.

Na državnem prvenstvu v Ljubljani so gimnastičarke osvojile naslov državnih prvakinj v ekipni kategoriji starejših deklic (SDE). Posamično je Mojca Valentar zmagala, Špela Trost je bila 4., Iza Sentič 8., Stela Pušnik pa 15. Odlično so se izkazale tudi cibanki Neža Šuler (3. mesto) in Nika Hribernik (4.), mlajša deklica Rubi Čapelnik (5.) in članica Neža Štern (3.). Na tekmah za Pokal Slovenije so znova blestele. V Renčah so se izkazale Nika H. (3.), Rubi (5.), Cataleya Kragelnik (6.), Mojca (1.) in Stela (5.). Neža Št. je osvojila 2. mesto. Med začetnicami so vse prejele medalje, najboljše tri pa Zala Šteharnik, Iza Kosem Kovačič in Nika Zagernik. Tudi na naslednjih tekmah so pokazale odlično formo. Na OP Center Maribor so ekipno mlajše deklice (MDE) osvojile 2. mesto, med posameznicami so bile najboljše Mojca (3.), Stela (4.) in

Rubi (5.). Na 50. odprtem prvenstvu Bežigrad je Mojca zmagala, Stela je bila 3., Rubi 2., Cataleya 5., Neža Št. pa 4. Ekipno so MDE osvojile 1. mesto. V skupnem seštevku vseh treh tekem za Pokal Slovenije so dosegle vrhunske uvrstitve: Rubi (2. mesto), Cataleya (5.), Nika H. (6.), Mojca (1.), Stela (3.) in Neža Št. (5.).

Na mednarodnem turnirju v Šiški so člani dosegli nova zmagovalna mesta: Neža Šu., Rubi in Mojca so osvojile 1. mesta, Cataleya, Iza S. in Enej Jurčič pa 2. in 3. Ekipno so mlajše deklice zmagale, starejše so bile 2., mladinke pa 1. Tudi na Memorialu Cirila Hočevarja so pokazali zbranost in tehnično znanje. Najuspešnejši so bili Neža Šu. (5. mesto), Nika H. (2.), Rubi (4.), Enej (2.) in Neža Št. (1.). Izjemne rezultate so dosegli tudi na 7. OP Umaga: Nika H. je zmagala, Rubi in Enej sta bila 2., Stela 3., Mojca pa

4. Ekipno so SDE osvojile 1. mesto. Na OP Beograda so izstopali Stela (2. mesto), Anna Taks Rebernik (2.), Špela (5.) in Enej (6.).

Športna pot članov ŠD Partizan Ravne se ne meri le v rezultatih, temveč tudi v športnem duhu. Na prireditvi Športnik leta 2024 Občine Ravne na Koroškem sta priznanje za mlado perspektivno športnico prejeli Mojca Valentar in Živa Kogelnik, v okviru izbora Športnik leta slovenske gimnastike je priznanje za 3. mesto v absolutni kategoriji športne akrobatike prejela Lia Štruc. V društvu smo ponosni na vse tekmovalke in tekmovalce, ki z marljivostjo, disciplino in predanostjo športu dosegajo vrhunske rezultate. Trenerji vsem iskreno čestitamo za uspešno sezono in jim želimo veliko športne sreče tudi v prihodnje.

Uršlja gora – vsakič isti vrh, a vsakič druga(čna) zgodba

Besedilo in foto: Bogdan Tušek

Naključja včasih pripeljejo do zgodb ali v tem primeru poti, ki neke, nekoč niso načrtovane.

Uršlja gora mi dolgo ni vzbujala želje po večkratnem obisku. Čeprav je bila praktično ves čas na doseg nog, sem se raje obračal proti Peci, še raje Raduhi, katere zavarovana smer je še sedaj ena lepših poti koroških vrhov. Zgolj en pohod na vrh in spust po rahlo zasneženem in spolzkem Kozjem hrbtu s padcem in izgubo telefona pa je stvari obrnil na glavo. V bistvu jih je kar precej obrnil na glavo, saj se je sprva dvodnevno iskanje spremenilo v 21-dnevni izziv. Izziv, ki se je – z zaprtjem občinskih meja in ko je veljala zloglasna policijska ura – v nočnih urah s precej slabotno naglavno lučko spremenil v 40 zaporednih dni vzponov na Uršljo goro. Skoraj nična svetloba je imela svoj razlog v želji po biti čim manj opazen, kar se je pozneje izkazalo kot niti ne tako slabo, ko gre za doseganje nekakšnih skritih zastavljenih ciljev. Seveda je pomagalo, da je kot po pravilu ali celo kot nagrada narave za izigravanje pravil z vremenom dopuščala razglede in poglede, ki so na koncu pripeljali do začetka zgodbe, ki sem jo poimenoval »Same place, different story« (isto mesto, druga zgodba).

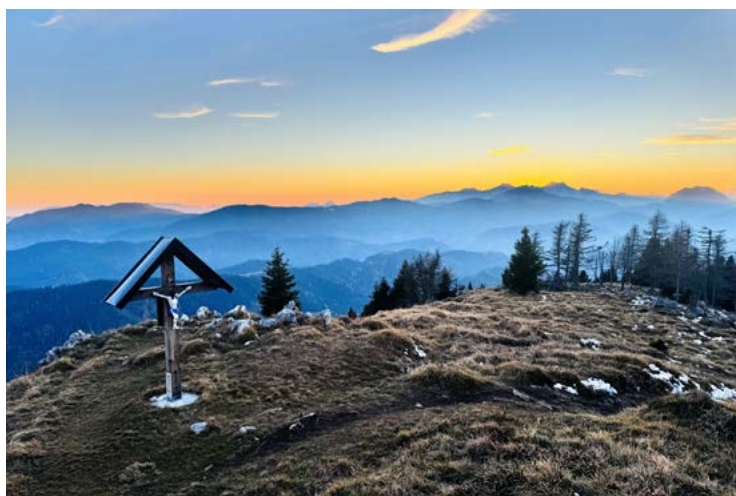
Uršlja gora se je spremenila iz občasnega zanimivega hriba v popolni, razgibani, presenetljivo raznoliki poligon za odmik, predah, trening, včasih sprehod. Poligon različnih poti, odsekov in predvsem že omenjenih razgledov in pogledov, ki nikoli, ampak res nikoli, ne razočarajo. Tudi v meglenem, oblačnem, deževnem vremenu, v snežnem metežu in vetru, ki poskrbi, da slišiš piskajoč glas okoli stolpa. Sčasoma spoznaš pot. Poznaš jo po številu korakov do skale pred razgledom na Peco, pa naprej do razgleda na moje Kotlje, poznaš število ovinkov najlepšega dela po Grofovski poti in od prvega do drugega znamenja.

Na vprašanja, ali se ne naveličam vedno istega vzpona ali pohoda na hrib, se niti več ne oziram. V resnici ni nikoli enako. Mogoče podobno, občasni večkratni dnevni pohodi pa podobnost hitro zamenjajo z drugačnostjo. Vedno je drug korak, drugačna podlaga, pa čeprav približno in vedno natančneje že veš, kdaj v zgodnjih jutranjih urah lahko pričakuješ obisk enega od članov gamsje družine, kje te ponoči počaka sova – to ostane skrivnost –, ki da jasno vedeti, da jo

moti soj svetlobe iz naglavne lučke, in kdaj boš srečal še kakšnega od rednih obiskovalcev gore. Ni jih malo rednih in upam, da mi kdaj ne zamerijo, če grem mimo brez pravega postanka. Pozdrav je vedno, pogovor niti ne, ker v svojem »balonu« razmišljanja ali v iskanju rdečih števil utripa na uri ni vedno prostora za nenačrtovane obiske.

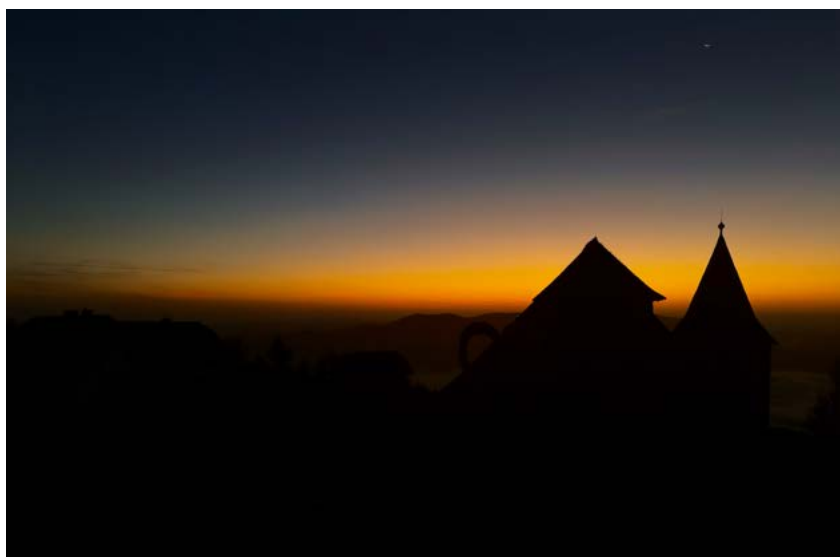
Uršlja gora mi je postala še bližja, in sicer po sedaj, iz širšega pogleda, zagotovo že kultni ultra tekaški preizkušnji K24 ultra trail, k soorganizaciji katere me je pred leti povabil Klemen Pušnik. Pod okrilje gore spadata postojanki – Križan in Uršlja gora –, ki sta se v vseh izvedbah izkazali za res vrhunski. Pa ne, da drugih dvanajst okrepčevalnih postaj z blizu stotimi prostovoljci na celotni trasi tekme ni, a na omenjeni gledam z drugačnimi očmi. Mogoče sem na trenutke od prostovoljcev na teh postajah nevede zahteval nekaj več, a po drugi strani so sami s svojim pristopom, idejami, zahtevami po izboljšavah dvignili letvico organizacije precej visoko.

Križan je postal znan po svojih palačinkah, urejenem prostoru, kjer

nikoli, tudi za počasnejše, ne zmanjka okrepčila. Enako velja za Uršljo goro, pa čeprav je ena od dveh postaj, kamor je treba dan pred začetkom dostaviti tudi več kot 300 litrov pitne vode. In ta kljub visokim temperaturam ostane hladna. Tudi to po zaslugi iznajdljivosti prostovoljcev. Legenda 100-km K24 traila Peter Macuh je po prihodu v cilj najprej pripomnil: »Na Uršlji pa v tej vročini res nisem pričakoval ledeno hladne vode.« Razdalja med okrepčevalnima postajama je sicer ena krajših na celotni tekmi in tudi vzpon iz smeri Križana proti Uršlji gori na dober dan tekačem ne dela prevelike težave. A po že pretečenih kilometrih, prečkanju Šisernikovih travnikov, ki jih je do sedaj vedno dodatno segrelo sonce, so noge in predvsem glava hitro na dodatni preizkušnji.

A pravi dosežek K24 ultra traila je poleg udeležbe in vseh prostovoljcev tudi v aktivaciji »novih« pohodnikov in tekačev, ki morda to v osnovi niti niso bili, vendar jih celotna izkušnja, ko jo spremljajo, pritegne. Sledi pogumna prijava, še boljše, če je skupinska, in posledično ustrezna priprava. In tu pride Uršlja gora še kako prav. V vseh preteklih izvedbah K24 ultra traila spoznaš različne vidike pomena »zmage«. Od rezultatske do zmage v boju s progo in samim sabo. Zmage so različne, vsaka šteje. Kot zaprisežen športnik s kar precej pestrim izborom »najljubših« športov, ki so v večini primerov pač zahtevali zmagovalca, se pod nekaj takšnega v preteklosti sicer ne bi podpisal, a ravno na trailu sem spoznal, da je že prihod v cilj dejanska zmaga. Včasih tudi odločitev, da v določenem trenutku pač ne gre.

Uršlja gora tako tudi ob vseh spremembah, ki jih doživlja – upam, da se tiste v gozdu počasi zaključijo – brez debate ostaja moj poligon. Ne, nisem se je še naveličal. Glede na prihajajoče zimske razmere pa na goro le po pameti in s pravo opremo. In na vrhu obvezno na čaj, rumenega, *štrudl* in ob priložnosti na »special edition«

Nikine štruklje. Če si med počitkom izposodite še knjigo v izvirni, najvišje ležeči knjižnici ali si ogledate vrhunske fotografije Uršlje gore in okolice koroškega mojstra pogleda skozi fotoaparata Toma Jeseničnika, ste zmagali. No, evo, še ena definicija zmage za konec.

Ustvarjalno leto 2025 Ustvarjalcev s srcem

Besedilo in foto: Janja Čebulj

Leto 2025 se bliža h koncu. Ko se ozremo nazaj, brez pomisleka rečemo, da je bilo resnično ustvarjalno leto in da smo ideje znali oblikovati v vsebinsko celoto. Ustvarjalci s srcem smo pod pokroviteljstvom Občine Ravne na Koroškem ustvarjali za vas.

Začnimo s februarjem, mesecem kulture in ljubezni. Osmi februar, Prešernov dan, in valentinovo, 14. februar, ki je prvi pomladni dan, saj prinese ključ do korenin. Narava se začne pripravljati na pomlad. Mi smo vas razveselili s Prešernovimi verzi in z ljubezensko dekoracijo z velikim rdeče žarečim srcem. Naj ljubezen pre-maga sovraštvo tega sveta.

V marcu ženske v Sloveniji praznujemo 8. marec, ki je mednarodni praznik žensk, in 25. marec, materinski dan. Na Brdinjah smo pripravili dekoracijo z mislimi, posvečenimi vsem ženskam. Velika noč je med najpomembnejšimi prazniki v Sloveniji in po svetu. Praznujejo jo verniki in tudi drugi, ki jo doživljajo predvsem kot družinski praznik, praznik pomladi in novega začetka. Ustvarjalci smo za vas pripravili živahno velikonočno postavitev.

Ustvarjalci s srcem – Iris Topler, Milan Rebernik, Zlatka in Miran Schäffer, Miran, Veronika in Janja Čebulj – smo ponosni **prejeli PLAKETO OBČINE RAVNE NA KOROŠKEM**. V prostorih Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem je potekala slovesna seja Občine Ravne na Koroškem. Prisotne sta nagovorila koroški poslanec Jani Prednik in župan dr. Tomaž Rožen. Ustvarjalci s srcem smo ponosni, da s prostovoljnim delom prispevamo k promociji mesta in občine Ravne na Koroškem. Razveseljuje in motivira nas dejstvo, da s svojimi stvaritvami prispevamo k dobremu počutju ljudi. Prisrčna hvala za podeljeno nagrado. Hvala predlagateljem. Hvala Občini Ravne na Koroškem, da nas podpira.

V maju so zacvetele solzice v poklon koroškemu pisatelju Prežihovemu Vorancu. Z odlomki iz Prežihovih del smo poudarili pomen slovenskega jezika. Na Festivalu pod Goro v Kotljah smo sodelovali na Kuharjadi. Naša stojnica je bila kulturno obarvana, posvečena Prežihu.

Poletni čas nas je vabil na morje, v hribe, v senco domačega drevesa ... Ustvarjalci s srcem smo vas z jadnico in s kolesom popeljali v počitniške dni. Zaželeli smo vam, naj vas spremljajo mir, sreča, veselje, ljubezen, zaupanje in spoštovanje. To so besede, ki jih zmeraj nosimo v srcu. Z razglednico Lepote Koroške smo vas spodbudili, da

razglednico pišete domov, prijateljem in znancem in tako obudite pisanje razglednic. Verjemite, da ste prejemniku polepšali dan. Tudi nam ste ga.

Na prvi šolski dan smo predšolskim otrokom, šolarjem in dijakom zaželeli, naj bodo poti do šole in nazaj varne, dnevi v šoli prijazni ter polni doživetij in znanj. Z jesensko zgodbo smo vas popeljali v jesen in vas seznanili z dnevom reformacije, ki je posvečen verskemu in kulturnemu gibanju v 16. stoletju. Primož Trubar je napisal prvi knjigi v slovenščini, *Katekizem* in *Abecednik*. Obe sta izšli leta 1550. Slovenci smo dobili prvo slovnico in s tem slovenski knjižni jezik.

Ustvarjalci s srcem smo ustvarjali s pomočjo dobrih ljudi. Hvala vsem, ki ste nam pomagali. Vi ste del naše ekipe. Hvala, Milan in Iris, za prostor, da lahko ustvarjamo. Hvala, Zlatka, za vse kaligrafske zapise. Hvala celotni ekipi.

Na četrto adventno nedeljo ste bili ponovno vabljeni k prižigu četrte sveče, sveče ljubezni, pridružili so se Skavti Koroška in prinesli LUČ MIRU. Ob glasbi, pogostitvi in prijetnem druženju smo se veselili prihajajočih praznikov.

Hotuljske seniorke dihamo s krajem že 13 let

Besedilo: Ivana Prislan | Foto: Janja Čebulj

Priljubljeni slovenski pevec nam v svoji ponarodeli pesmi polaga na srce, da si je treba vzeti čas za prijatelje, preden nam življenje obrne drugo stran. Hotuljske Seniorke to sporočilo živimo že 13 let, ponosne in hvaležne smo za tedenska srečanja, za vsako sredo ob 10. uri.

Gojimo kulturo pogovora, negujemo vzdušje sodelovanja in povezanosti. V skupini se počutimo sprejete, varne in sproščene. Skrbno negujemo pravila vedenja v skupini: se poslušamo, sprejemamo in ne prepričujemo.

Hvaležne smo mag. Petri Jovan in Društvu Altra za strokovno pomoč na naših mesečnih delavnicah moči.

Odrta skupina smo. Vedno več nas je, prihajajo nove obiskovalke in ostajajo z nami. V skupnosti je moč. Sodelujemo v svetlobi sodelovanja.

Dihamo s krajem. Naša energija se kot koncentrični krogi širi v naši skupnosti. Srečujemo se z malčki v vrtcu, hotuljskimi šolarji, gasilci, čebelarji, z ravensko knjižnico. S slednjo nas je to jesen še posebej povezal projekt spominskih knjig.

Zadnji dve leti je v naši družbi tudi Janja Čebulj, ki je s svojo neverjetno energijo popeljala skupino svežim idejam naproti. Starejše članice so se z novimi, »mladimi« močmi, z njihovimi prevozi in spremstvom pogumno odpravile na različne dogodke izven domačega kraja in celo na Uršljo goro.

Vedno več je skupnih druženj in nastopov z Literarno čajanko Koroškega medgeneracijskega centra. Povezuje nas ljubezen do knjig in našega velikega Prežiha. Skupno pripravljamo tudi mesečne programe druženja s stanovalci Centra starejših KO-RA na Javorniku.

Nemogoče je v tem prispevku naštet vse teme, ki smo jih Seniorke obdelale na tedenskih srečanjih. O vsem smo javnost sproti obveščale na družbenih omrežjih. Gostile smo kar nekaj zanimivih strokovnjakov z različnih področij, ki so nam »pro bono« pripravili predavanja. Iskrena hvala vsem za dragoceno znanje, ki so ga delili z nami.

Hvala skupnosti za lepe prostore v večnamenski dvorani naših ljubih Kotelj in hvala vsaki posameznici v skupini za sodelovanje in dobro energijo.

Intervju z Alojzom Lipovnikom, prejemnikom nagrade Občine Ravne na Koroškem za življenjsko delo

Besedilo: mag. Irena Oder | Foto: Aleksander Ocepek

V življenju ljudi, v glasbi ni dovolj le ena lepa melodija, ki gre hitro v uho, ampak je zelo pomembna harmonija, ki poveže več melodij v čudovito barvitost akordov. Le tako lahko nastane Umetnina!

Alojz Lipovnik

Letošnji intervjuvanec Alojz Lipovnik je življenjsko pot posvetil glasbi in učenju mladih. Za odlično pedagoško delo ali za delo s pihalnim orkestrom je dobil več nagrad in priznanj, naštetih je le nekaj. Zveza slovenskih glasbenih šol mu je leta 2023 podelila nagrado Frana Gerbiča za življenjsko delo ter izjemne dosežke na pedagoškem in organizacijskem področju pri uveljavljanju glasbene vzgoje in izobraževanja v Koroški regiji in zamejstvu. V letu 2022 je prejel listino Bojana Adamiča in zlati grb Občine Dravograd, od leta 2016 je imetnik častnega prstana Zveze slovenskih godb, Gallusovo plaketo je prejel leta 1992 ... Kot dirigent Pihalnega orkestra železarjev Ravne je na Nizozemskem julija 1989 v 1. kategoriji s 104-članskim orkestrom osvojil dve zlati medalji, v koncertnem delu in korakanju na stadionu, kar je največji uspeh katerega koli slovenskega ali jugoslovanskega orkestra doslej. Na gostovanju po državah nekdanje republike Jugoslavije je Alojz Lipovnik s Pihalnim orkestrom železarjev Ravne v Valjevu prejel zlati kipec 'Kosta Abrašević', priznanje za najboljši amaterski orkester v Jugoslaviji. Orkester je blestel tudi na mnogih gostovanjih in mednarodnih tekmovanjih v Italiji, Nemčiji, Avstriji in Franciji.

Pravijo, da je velikokrat ljubezen do glasbe v družini, prav gotovo pa okolje lahko zelo vpliva na otrokove interese. Kako je bilo pri vas?

Ne morem reči, da prihajam ravno iz glasbene družine, saj se z glasbo ni nihče ukvarjal poklicno. Je bila pa glasba v mojem življenju navzoča že od najmlajših let. Pri nas so bile pogosto veselice in tudi poroke. Zelo hitro sem svoje mesto našel na klopi ob peči ter občudoval glasbenike in plesalce pozno v noč. Po navadi me je morala mama odnesti v posteljo, saj sem tam običajno kar zaspal. Frajtonarica je bila pri hiši in brat Anzi je pogosto igral nanjo. Jaz pa sem prinesel cevi od žganjekuhe in nanje poskušal prskati in izvabljeni glasove. Vsi smo radi peli.

Izhajate z znane kmetije pri Lipovniku. Kakšne so bile takrat možnosti za glasbeno izobraževanje? Tudi še z enim znanim raven-skim glasbenikom sta generacija: s Stankom Arnoldom. Ali sta kdaj sodelovala?

Ko je oče umrl, sem bil star 12 let, starejši brat Anzi je prevzel kmetijo, z mamo sva se preselila na Ravne na Koroškem. Ja, na Ravnah so že bile možnosti učenja instrumenta, in sicer v glasbeni šoli, prav tako smo lahko igrali pri godbi, tam smo dobili tudi instrument.

Spominjam se sošolca, ki je že igral pri pihalnem orkestru, in ker smo imeli takrat pouk tudi popoldne, se je kdaj zgodilo, da je prišel v šolo v uniformi, potem pa šel igrati na pogreb. Meni se je ta uniforma zdela zelo imenitna. Prav tako je bil moj sošolec Stanko Arnold, pozneje zelo znan trobentač. Ko sem Stanku povedal, da bi tudi jaz rad igral na kak instrument, me je povabil k sebi na dom, da mi bo njegov oče, ki je tudi učil trobento, pokazal instrumente. Že od vsega začetka so me privlačila trobila, a sem bil za trobento premajhen in prešibak, zato mi je gospod Arnold predlagal tenor. Takoj sem privolil, samo da se bom lahko učil. Od godbe sem dobil instrument tenor. Zelo vestno sem vadil in po letu in pol sem bil tako daleč, da sem bil že kandidat za orkester. Poučevala sta me Janko Petrač in Pavel Arnold. Po lepem napredovanju so mi v orkestru predlagali, da bi se šel učiti v srednjo glasbeno šolo v Maribor, kjer pa sem moral preiti na

nov instrument – pozavno, tako sem se v sedmem razredu enkrat tedensko vozil na vaje v glasbeno šolo v Maribor. V osnovni šoli smo že v osmem razredu imeli šolski ansambel in igrali na šolskih plesih.

Odločitev za glasbeno akademijo je bila glede na vaš hiter napredek in veselje do igranja najbrž kar samoumevna. Ali vas je vendarle zanimal morda še kak drug študij?

Po končani osnovni šoli je bila najprej kar logična pot na srednjo glasbeno šolo v Maribor, kamor sva se vpisala oba s Stankom Arnoldom. Ob viken-

dih pa sva še vedno igrala pri godbi. S Stankom sva potem skupaj študirala na Akademiji za glasbo v Ljubljani, bila cimra ter velika prijatelja. Glasba je bila vseskozi na prvem mestu. Če pa bi res moral izbirati še kaj drugega, bi najbrž izbral psihologijo ali matematiko.

Na Ravne ste se vrnili kot akademsko izobražen glasbenik in najbrž ste bili edini ali vsaj eden redkih glasbenikov s tako izobrazbo. Učili ste in igrali v Pihalnem orkestru železarjev Ravne. Kmalu ste postali ravnatelj glasbene šole in dirigent

pihalnega orkestra. Prav gotovo zelo naporno in odgovorno delo.

Kako je potekal vaš takratni teden?

Res je bilo moje življenje takrat prepredeno z glasbo: ali sem bil učitelj, izvajalec ali dirigent. Igral sem tudi v narodnozabavnem ansamblu. Bil sem mlad, pripravljen sem se bil učiti, družilo nas je tudi prijateljstvo ... Seveda so me spodbujali tudi uspehi, zadovoljno občinstvo ...

Res, da ste odlični instrumentalist, a kljub vsemu je vaša pomembna dejavnost pedagoško delo. Nekaj časa ste učili tudi v pedagoškem oddelku ravenske gimnazije ...

Čemu ste pri svojem pedagoškem delu dali prednost? (Intervju z dobitnikom nagrade Občine Ravne na Koroškem za leto 2024 je zame prav poseben. Intervjuvanec je tudi moj nekdanji profesor glasbe in klavirja na ravenski pedagoški gimnaziji.)

Delo ravnatelja glasbene šole je bilo zelo razgibano, a velikokrat zelo administrativno. Še vedno pa sem zelo rad učil, zelo rad sem delal z mladimi. Vedno sem jih tudi spoštoval, zavedal sem se, da vedno pač niso mogli biti pripravljeni, morda niso dobro zaigrali predpisane skladbe, so pa odlično zaigrali katero drugo. Zakaj jih ne bi pohvalil za to? In naslednjič so odlično zaigrali tudi predpisano skladbo. Spodbuda je zelo pomembna! Same graje niso spodbudne, zato sem se, vsaj upam, trudil, da sem pred sabo videl vedoželjnega posameznika, ki se je razveselil vsake pohvale. Glasbena šola je izobraževala odlične glasbenike tudi za pihalni orkester.

Da imajo danes organizirano glasbeno izobraževanje tudi na avstrijskem Koroškem, je v veliki meri vaša zasluga. Povejte kaj o tem, prosim.

Z Jožkom Hudlom, predsednikom KD Edinost v Pliberku, sva bila prijatelja in se dogovorila, da tudi onstran slovenske meje na Koroškem poskusimo z glasbeno šolo. Obljubil sem mu učitelje, on pa je zagotovil učence. Najprej smo učili na domovih učencev, leta 1978 je bila ustanovljena glasbena šola v Pliberku. Prvi učitelji novoustanovljene šole so prihajali prav iz Glasbene šole Ravne na Koroškem (sam sem učil trobila in teorijo, Dora Rebernik klavir, Ivan Gradišek harmoniko, Avgust Pogorevcnik klarinet

in harmoniko), učence smo še vedno poučevali kar po domovih. Glasbena šola je po vzoru Pliberka nastala tudi v Celovcu, tam sem tudi učil. Dolga leta sem ostal pedagoški vodja glasbene šole za Podjuno.

Pihalni orkester vas je spremljal skozi vso vašo delovno dobo, z vašo dirigentsko palico je orkester dosegel še do danes nepremagljiv rezultat: prvo mesto na Nizozemskem na svetovnem prvenstvu pihalnih orkestrov. Kakšen je bil vaš pristop? Ali je delo z odraslimi drugačno?

Res je, v pihalnem orkestru sem začel igrati že po letu in pol učenja na tenor. Tudi ko sem se šolal v Mariboru in Ljubljani, sem ob vikendih igral v orkestru. Ko sem se po končani akademiji vrnil na Ravne, sem kmalu postal pomočnik dirigenta Jožka Hermana in po osmih letih tudi dirigent. Moj pristop je bil podoben: izhajal je iz spoštovanja. Prebiral sem tujo literaturo, verjel, da mora orkester tudi na ulice, med ljudi. Da torej ni pomembno samo koncertno igranje, ampak tudi koračanje, ki je pač najučinkovitejše na prostem. Seveda je to zelo zahtevno, a verjeli so vame, vase – in uspeh ni izostal. Bili smo veliki prijatelji in s ponosom in veseljem člani orkestra.

Glasbena šola, pihalni orkester, ampak to še ni bilo dovolj. Igrali ste tudi v narodnozabavnih ansamblih ... Marsikateri akademski glasbenik bi morda vzvišeno pogledal. Zakaj torej tudi igranje te zvrsti glasbe?

Dolga leta sem igral v ansamblu Fantje iz Podjune in sodeloval pri snemanju skladb drugih ansamblov, med njimi npr. Toneta Kmetca. Napisal sem tudi kar nekaj skladb. Glasba je dobro zaigrana ali pa ne. In vsa dobro zaigrana glasba je zame dobra. In velika sprostitev. (Pokaže mi knjigo Ivana Sivca *Vsi najboljši muzikanti*, v kateri se pojava kar dvakrat: kot član ansambla Fantje iz Podjune in kot samostojni instrumentalist.)

Niste pa vodili samo ravenskega pihalnega orkestra. Pihalni orkester Šentjanž ste vodili dve desetletji.

Kako in zakaj so vas nagovorili?

Dvaindvajset let sem bil dirigent Pihalnega orkestra Šentjanž. Ko sem se zaradi bolezni že umaknil iz aktivnega glasbenega delovanja, so

me zaprosili, da bi vodil orkester v Šentjanžu. Ko sem po nekaj obiskih članov na mojem domu le privolil, da jih bom prišel poslušat, sem že ob prvem obisku občutil njihovo veselje, željo, spontanost in veliko spoštovanje. Ostal sem več kot dve desetletji in skupaj smo dosegli kar lepe uspehe (12 zlatih medalj na tekmovanjih).

Nagrade so vsaj del priznanja družbe za odlično delo. Vi jih imate kar precej. Kaj pa vam pomenijo? Je kakšna najljubša? (Drznem si izkoristiti ta privilegij in zapisati kot opombo, da bi bila morda še kakšna nagrada kdaj več ali bi bila dobljena prej, če ne bi bili, spoštovani Alojz Lipovnik, tako skromni, niste radi stopali v ospredje.)

Seveda je vsaka pohvala, nagrada dokaz, da še nekdo opazi tvoje delo. In za vsako je zgodba o trdem delu, vztrajnosti, predvsem pa o ljubezni do tega, kar delaš. (O moji opombi, da bi bila morda kakšna nagrada več, če ne bi bil skromen in ne bi rad stopal v ospredje, se Alojz Lipovnik le hudo mušno nasmehne.)

Glasba prav gotovo ostaja sestavni del vašega življenja še naprej. Kakšno glasbo radi poslušate? Je vaše razpoloženje pomembno pri izbiri?

Danes glasbo samo poslušam in rad poslušam dobro glasbo. Še vedno z veseljem prisluhnem pihalnim orkestrom, a me sprošča poslušanje tudi drugih zvrsti glasbe.

Najlepša hvala za pogovor. Urici pogovora z vami sta bili prepleteni z dejstvi, čustvenimi spomini in predvsem z vašim življenjskim motom, naj bo človek človek: spoštljiv do drugih. Ni velika »znanost«, ali pač? Še na mnoga leta, spoštovani Alojz Lipovnik!

S Črnjanskim rokopisom se je Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (KOKR) vpisala na Nacionalno listo Unesco Spomin sveta

Besedilo: Simona Šuler Pandev | Foto: arhiv KOKR, Tomo Jeseničnik in Erazem Ferbežar

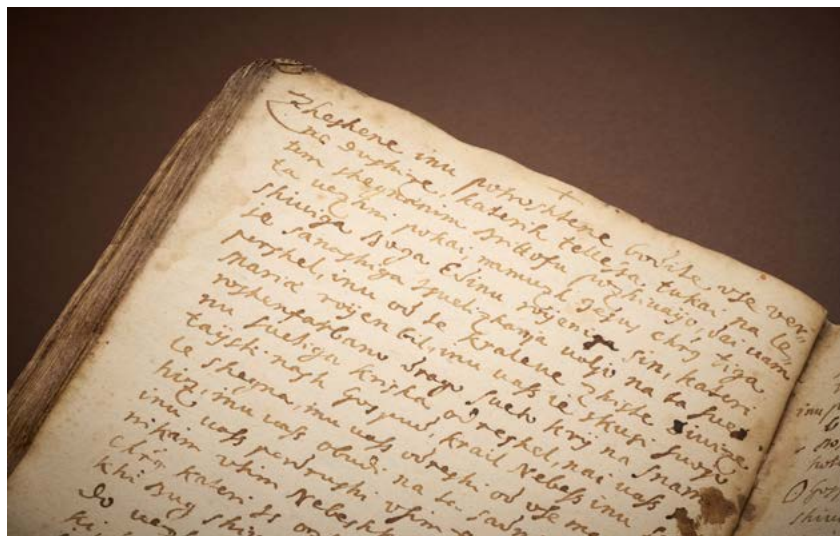

Domoznanski oddelek KOKR je prava zakladnica koroške kulturne dediščine v vseh pogledih. Hrani številne dragocene rokopise in tiske, zapuščine in druge posebne zbirke. Med njimi *Črnjanski rokopis*, ki je bil letos uvrščen na Nacionalno listo Unesco Spomin sveta. Slavnostna podelitev listin za vpis je potekala 23. oktobra 2025 v Narodnem muzeju Slovenije, udeležili smo se je tudi predstavniki knjižnice.

Po pozivu Nacionalnega odbora Spomin sveta, ki ga je ustanovila Slovenska nacionalna komisija za Unesco leta 2021, se je tudi Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem prijavila z nekaj dragocenimi rokopisi. Splošno merilo, ki mora biti izpolnjeno za nominacijo enote dokumentarne dediščine za vpis na Nacionalno listo, je kulturni pomen, ki ga ima predlagana enota v nacionalnem kontekstu.

V letu 2022 je bil prvič predstavljen slovenski nacionalni register s prvimi desetimi vpisi na Nacionalno listo Spomin sveta. V letu 2025 so med 118 nominacijami ponovno izbrali deset enot za vpis. Med njimi je bil tudi *Črnjanski rokopis*, ki ga hrani KOKR. *Črnjanski rokopis* oz. Bratovščinska knjiga iz Črne na Koroškem (Liber Fraternalitatis B. M. V./S. Osbaldi/ in Suorcenpach 1633–1707) je edinstven kulturni spomenik pisne dediščine

in priča o rabi slovenskega jezika v sredini in drugi polovici 17. stoletja v Mežiški dolini. Gre za bratovščinsko knjigo, vsebuje urbar, ta je tudi osrednji del rokopisa, s tabelami in vpisi dajatev z imeni in priimki darovalcev (največkrat kmetov), podpornikov cerkve in udov Bratovščine sv. Ožbalda. Pomemben del rokopisa je tudi aniverzarij – vsebuje sezname pokojnih, katerih imena in priimke so zapisali v njihov spomin. Sledi molitev,

priprošnja za župnike, podpornice in podpornike cerkve v slovenskem jeziku, v nadaljevanju je tudi nemška zahvalna molitev.

Med posebnosti Črnjanskega rokopisa so ženske oblike priimkov, npr. Marinka Lamprezhiza, Margareta Contschniza, Magdalena Feimutka ..., prav tako v slovenščini zapisana domača hišna imena. S Črnjanskim rokopisom sta se v preteklih letih del-

no že ukvarjala dr. Franc Sušnik in Janez Mrdavšič, pozneje sta ga podrobneje obravnavali in raziskovali mag. Marija Irma Vačun Kolar in dr. Nina Petek.

Z uvrstitvijo na Nacionalno listo Unesco Spomin sveta je KOKR s Črnjanskim rokopisom stopila ob bok pomembnim nacionalnim ustanovam, ki hranijo tovrstno dokumentarno gradivo. V naši knjižnici smo tega izjemno

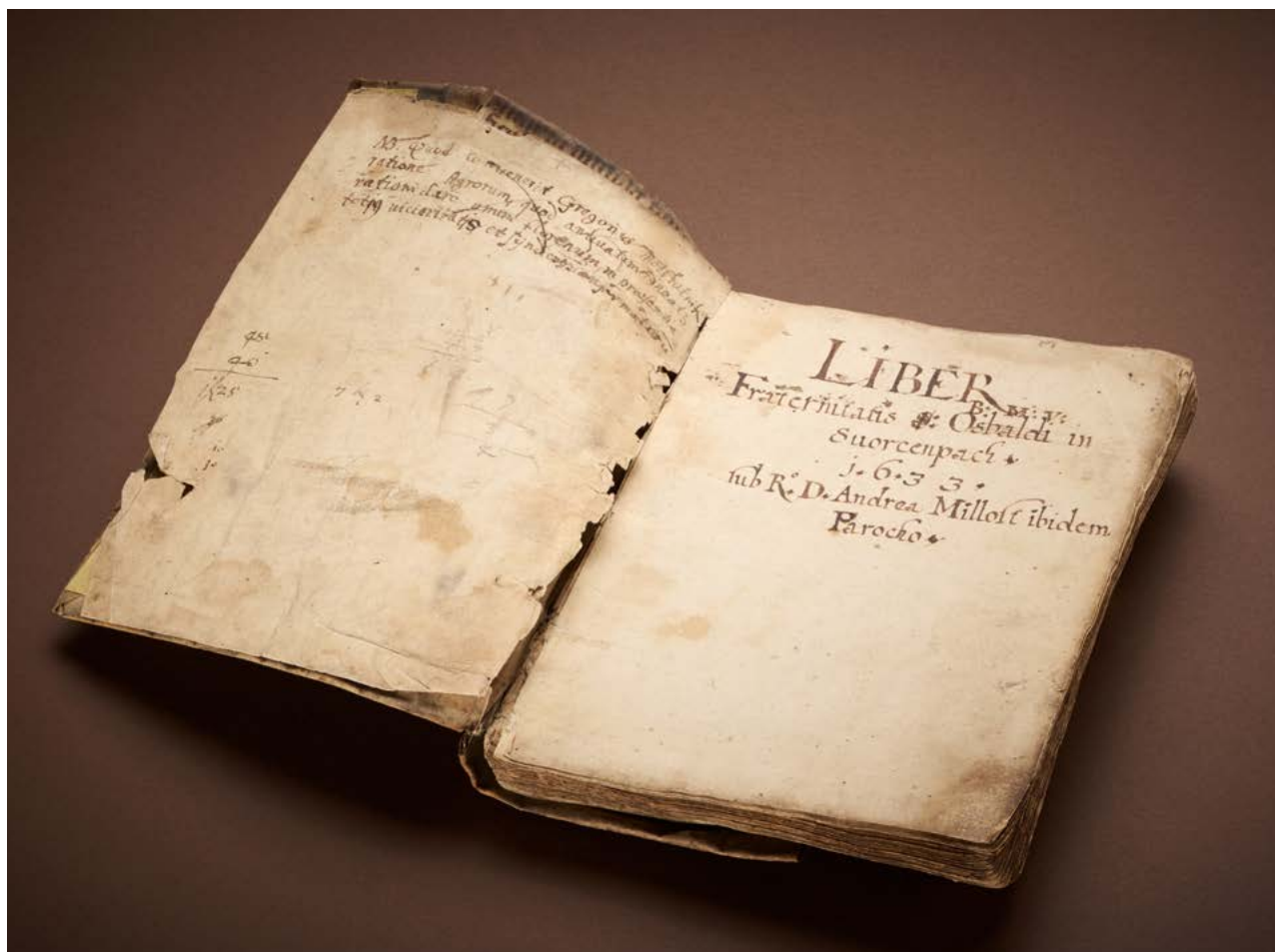
veseli in hkrati ponosni na vse zaposlene, na naše prednike in predhodnike, ki so s posebno skrbjo za kulturno in pisno dediščino poskrbeli, da se je ohranjal in na različne načine javnosti predstavljal vse do danes. Upamo, da se bosta, tudi zaradi digitalizacije, javne dostopnosti za vse uporabnike spleta (digitalizirana različica je dostopna na dLib-u) in vpisa na prestižno listo, zavedanje in skrb pri naših zanamcih ohranjala še naprej.

Viri:

Vačun Kolar, M. I. (2007). Črnjanski rokopis: Bratovščinska knjiga iz Črne na Koroškem = Liber Fraternitatis B. M. V./S. Osbaldi/in Suorcenpach 1633–1707: nekatere jezikovne in sporočilne razsežnosti objavljenih delov besedila. Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem.

Črnjanski rokopis: monografija. (2009). [Priprava in uvodno študijo napisala Marija Irma Vačun Kolar.] Cerdonis.

Petek, N. (2012). Črnjanski rokopis – jezikovna in vsebinska analiza slovenskih priimkov, ženskih osebnih imen in molitve: diplomsko delo. Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani.

Mednarodni simpozij na Ravnah na Koroškem: Neznani znani Prežihov Voranc

Besedilo: Mirko Osojnik | Foto: Fotofabrik

V četrtek, 27. novembra 2025, se je v prostorih Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (KOKR) dogodil mednarodni simpozij ob 75. obletnici smrti Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca. Številni ugledni raziskovalci in nekateri domačini so ves dan odkrivali še neznane podrobnosti iz pisateljevega življenja in dela.

Po uvodnem nastopu koroškega kantavtorja Milana Kamnika je obiskovalce pozdravil župan dr. Tomaž Rožen, dr. Silvija Borovnik (Univerza Maribor) pa je z uvodnim razmišljanjem z naslovom *V Prežihovi senci* odprla simpozij in med drugim ugotovila, da na Slovenskem ni bilo nobenega resnega raziskovalca književnosti, ki se ne bi kdaj ukvarjal tudi s Prežihovo literaturo. Z njo so se ukvarjali tudi naši jezikoslovci.

Pisatelj Tone Partljič je v prispevku *Voranc samorastnik* opisal svoje poglede na prejšnje simpozije o Vorancu ter težave in dileme pri pisanju romana o njem. Ddr. Igor Grdina z ZRC SAZU je v referatu *Usodni kovčki* obravnaval razloge za konec perspektivne kariere Lovra Kuharja v vodstvu ilegalne Komunistične partije Jugoslavije. Ob oblikovanju novega vodstva med stalinskimi čistkami se je Josip Broz odločil, da se bo obdal z mlajšimi kadri. Dogajanja med 2. svetovno vojno in po njej so dokazovala Kuharjevo nepomembnost v prenovljeni stranki, vendar je bil Voranc zaradi svojih zvez vsaj nekoliko zaščiten pred preganjanji, ki so jim bili izpostavljeni mnogi starejši komunisti. Dr. Aleš Gabrič z Inštituta za novejšo zgodovino je v prispevku *Prežihov Voranc in Vinko Möderndorfer* opisal, da sta ju zblížala želja po priključitvi s Slovenci poseljenega dela Koroške Jugoslaviji in boj za uveljavljanje delavskih pravic. Zgodovinar Vinko Avsenak, prof., je v referatu *Prežihov Voranc sploh ni bil na Doberdobi?* nanizal nova spoznanja, ki ozadje in podlago romana Doberdobi kažejo v drugi luči. Urh Ferlež, mag., z Univerze Gradec je v referatu *Prežihov Pariz* obravnaval

pisateljevo vez s Parizom, kjer je preživel daljši čas med letoma 1931 in 1939. Pariz je bil prostor njegovega političnega delovanja, emigrantskega življenja in literarnega ustvarjanja. Dr. Andrej Leben z Univerze Gradec je v prispevku *Veliki neznanec? Prežihov Voranc in avstrijski literarni prostor* sledil sprejemanju Prežiha v nemškem jezikovnem prostoru ter osvetlil s tem povezane prevodne in druge posredniške dejavnosti. Dr. Bojan Godeša z Inštituta za novejšo zgodovino v Ljubljani je v razpravi *Vloga Prežihovega Voranca v prizadevanjih za uresničitev programa Zedinjene Slovenije* prikazal Prežihovo delovanje v času okupacije na področjih, kjer je bil njegov prispevek ključnega pomena za cilje Osvobodilne fronte (OF). Simona Šuler Pandev, bibl., uni. dipl. soc., iz KOKR je predstavila tisto, kar naša knjižnica hrani o Prežihu (korespondenco, rokopise, fototeko, Prežihovo sobo), in povzela, kako je

knjižnica sodelovala pri raznih publikacijah o Prežihu in pri simpozijih ter katero gradivo so že digitalizirali.

V popoldanskem delu je dr. Vladka Tucovič Sturman z Univerze Koper v prispevku *Ljudska pesem v Prežihovi zgodnji kratki prozi in zbirki Samorastniki* prikazala, da Prežihov Voranc ljudskih pesmi ni le vpletal v svoja besedila, temveč jih je v mladosti tudi zbiral in jih uporabil v zgodnjih delih. Bojana Verdinek, prof., je poudarila vpliv slovstvene folklorne na Prežihovo literarno ustvarjanje. Prežih se je zavedal tega vpliva in slovstveno folkloro med literarnim ustvarjanjem ves čas zavestno vključeval v svoja dela. Z analizo folklornih obrazcev (frazemov, primerjalnih rekel in kletvic) v drugem delu *Doberdoba* je avtorica prispevka povezala slovstveno folkloro s sporočilom romana. Mirko Osojnik je v prispevku *Voranc – kmet po duši* obravnaval Prežihov odnos do do-

mače zemlje, kmečkega življenja in svojih rojakov, preprostih kmečkih ljudi. Lucija Mirkac Fortin, mag., je v referatu *Dimenzije brezupa v človeškem odnosu do narave z ozirom na duhovne razsežnosti v Prežihovih novelah Vodnjak in Boj na požiralniku* analizirala odnos med človekom in naravo, pri čemer je bil njen poudarek na njegovi brezupnosti. Dr. Dragica Haramija z Univerze Maribor je v referatu *Prežihova otroška in mladinska literarna dela* obravnavala zbirko črtic *Solzice* in posthumno izdan potopis *Čez goro k očetu*. Tri črtice iz *Solzic* so izšle tudi kot slikanice, zato jih je obravnavala z multimodalno analizo. Barbara Bednjički Rošer, prof., z Univerze Maribor je v prispevku *Prežihova pisateljska zapuščina mladim bralcem* osvetlila del bogate pisateljske zapuščine, ki je mladim bralcem dostopna v posthumno izdanem potopisu *Čez goro k očetu* (1961) in v zbirki avtobiografske kratke proze *Tisoč in en dan* (1969). Andreja Šipek iz Koroškega pokrajinskega muzeja je v prispevku *Prežihova bajta – spominski muzej Lovra Kuharja - Prežihovega Voranca* ugotovila, da Prežihova bajta ostaja na prvem mestu kot kraj spominjanja in predstavljanja pomembnosti Prežihovega Voranca kot pisatelja in

sokrajana, na drugem mestu pa je kot vedno bolj živi muzej s prikazovanjem in ohranjanjem polpreteklih kmečkih opravil. Obenem je tudi prostor za prireditve in kulturne dogodke, ki jih organizirajo javni zavodi domačega kraja. Tri raziskovalke zaradi zadržanosti niso mogle predstaviti referatov, ki pa so objavljeni v zborniku, izdanem ob tej priložnosti in sta ga uredili dr. Silvija Borovnik in mag. Irena Oder. Dr. Eva Pori s Filozofske fakultete (FF) Ljubljana je v prispevku *Prežihov jezik na odru: Raziskava režijsko-dramaturške in jezikovno-govorne strukture Lorencijeve uprizoritve Boja na požiralniku* prikazala proces oblikovanja igralskega govornega in telesnega izraza v uprizoritvi Prežihovega *Boja na požiralniku* (2024) v izvedbi Prešernovega gledališča Kranj in Mestnega gledališča Ptuj, dr. Mateja Ratej z ZRC SAZU je v razpravi *Edini dobri blockschreiber v Mauthausnu: Bruno Gerdovič (1914–2002)* prikazala življenjsko pot natakarka Bruna Gerdoviča, ki je po aktivističnem delovanju pod okriljem OF slovenskega naroda in aretaciji Gestapa leta 1941 v Mariboru kot pisar v koncentracijskem taborišču Mauthausen pomagal mnogim taboriščnikom in pripomožel k rešitvi Prežihovega Voranca, dr.

Florence Gacoïn Marks s FF Ljubljana pa se je v prispevku *Vpliv Zolajevih romanov na nastanek Doberdoba Prežihovega Voranca – raziskovalna bilanca in nadaljnje hipoteze* ukvarjala s tezo, da je vprašanje morebitnega vpliva Zolajevega vojnega romana *La Débâcle/Polom* vzbudilo nesoglasje med zadnjima raziskovalcema, zato ga je skušala ponovno raziskati, kar jo je pripeljalo do nove hipoteze, po kateri bi na »vojni roman slovenskega naroda« znatno vplival zlasti Zolajev »kolektivni« roman o rudarjih *Germinal*.

Po dopoldanskem in popoldanskem delu simpozija sta sledili tudi zanimivi razpravi, ob 19. uri pa so zbranim predstavili prvi del romana *Voranc*, ki ga je izdala Beletrina. Razstavišče Koroške osrednje knjižnice je bilo polno do zadnjega kotička.

Dogodek sta popestrila dr. Inge Breznik s tremi ljudskimi pesmi in gospod Alojz Peterle z igranjem na orglice. Z avtorjem, pisateljem Tonetom Partljičem, se je pogovarjal Mirko Osojnik, odločitve o še nerešenih dilemah pa čakajo avtorja biografskega romana v drugem delu, ki bo izšel prihodnje leto.

Metuljček pozdravček, po zraku leti ... Sledi spominov skozi generacije in čas

Besedilo: dr. Manja Miklavc | Foto: arhiv KOKR

**Za vse je svet dovolj bogat in vsi bi srečni bili,
ko kruh delil bi z bratom brat s prav srčnimi čutili.**

Simon Gregorčič

Uvodni verz je izpisan iz spominske knjige domačinke. Marsikoga bo vrnil v čas, ko je bila še kako živa izmenjava spominskih knjig med sošolci, prijatelji, družinskimi člani ter med učenci in učitelji. Uporabljale so se kot prostor za vpisovanje misli, verzov ali osebnih posvetil, z risbami ali brez njih. Vsak zapis v njih je postal topla vez med piscem in lastnikom knjige. Ker je to pomenilo, da si čas izkoristil za to, da si nekomu v spomin zapisal besede, prežete z iskrenostjo, humorjem, ganljivostjo ... In te spodbudne besede so tam ostale ... Njemu/njej, tebi, meni. Za vedno.

Spominske knjige so bile priljubljen način povezovanja, izražanja vrednot in spoznanj, zlasti v 19. in 20. stoletju. Sprva so bili imetniki in ustvarjalci starejši, od osemdesetih dalje so postale priljubljen del otroških izmenjav v času osnovne šole. V starejših knjigah so prevladovala daljša besedila, ki so jih zapisovali po večini starši, učitelji in duhovniki. Besedilo je lahko dopolnjevala še risba. Ta je v novejših spominskih knjigah dobila osrednje mesto. Najpogostejši motiv je bilo cvetje, pogoste so bile živali, npr. mačke, psi, račke, metulji, pikapolonice, ptiči, celo gosonice. Priljubljene so bile tudi stilizirane živalske podobe iz risanke, kot so Bambi, slonček Dumbo, čebelica Maja, Hugo ter Tom in Jerry. Ob risbi je bilo pogosto kratko besedilo »V spomin ... od ...«.

Kako pomembno vrednost so v življenju ljudi imele spominske knjige, dokazuje tudi dejstvo, da spominske knjige še vedno hranimo. Akcijo zbiranja spominskih knjig od domačinov smo v Koroški osrednji knjižnici začeli julija letos. Ponosni smo, da smo jih do konca septembra zbrali kar 67. Najstarejša je iz leta 1923, najmlajša iz leta 2007. Največ jih je iz šestdesetih in sedemdesetih let. Med bero spominskih knjig so tudi takšne z generacijsko noto, na primer od babice, mame in vnukinje. Kako lepe zgodbe so nastajale ob zbiranju, koliko ljudi je prepoznalo dragočnost. Nekaj posebnega je tudi spominska knjiga Koroške osrednje knjižnice dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem (KOKR). Hvala za vse strani, ki ste jih porisali z vam ljubo vsebino in bodo knjižnici ostale v trajen spomin.

Razstava Metuljček pozdravček, po zraku leti ..., ki jo je KOKR pripravila v sodelovanju z Društvom Trafika iz Maribora, je bila darilo krajanom. Uporabniki in obiskovalci knjižnice so si jo do 3. novembra z veseljem ogledovali ter ob njej obujali spomine na otroštvo. Odprli smo jo v Tednu otroka, v petek, 10. oktobra, z bogatim prireditvenim programom. Uvodoma je zbrane nagovorila dr. Manja Miklavc, ki je v knjižnici vodila projekt o spominskih knjigah. V imenu Društva Trafika je spregovorila srčna učiteljica Marjetka Berlič, ki spominske knjige raziskuje že desetletja in nas opominja, da je vredno prepoznavati in živeti vrednote, ki so večne: ljubezen, sočutje, pristnost in prijaznost. Dogajanje so popestrile Seniorke iz Kotelj in članice Literarne čajanke Medgeneracijskega centra Ravne, ki so z obiskovalci delile spomine na otroštvo, prebirale misli ... Zgodbam o spominskih knjigah so pod vodstvom učiteljice Vanje Kačič z zanimanjem prisluhnili tudi učenci Podružnične šole Kotlje OŠ Koroški jeklarji. Naj se to blagodejno tkanje prenese še na njih. To so spomini, ki ne bledijo, temveč skozi zapisano ostajajo živi.

SPOMINSKA KNJIGA IVANKE IVARTNIK

Ivanka Ivartnik se je rodila leta 1946 v domači hiši na Selah. Njeno otroštvo je teklo počasi, kot potoček za vasjo. V tistih letih so si učenci med seboj izmenjavali spominske knjige – majhne zaklade otroštva, pogosto so za vpis vanje prosili tudi svoje učitelje. Eno takih zgodb ima tudi Ivanka, spominsko knjigo ji je z ljubeznijo podarila mama: »Shrani vanjo besede, izrečene iz toplega in ljubečega srca, in jih za vedno ohrani v spominu.« Dve sošolki sta vanjo zapisali svoje misli, učitelji nekaj toplih verzov, med njimi tudi duhovnik in pisatelj Franc Ksaver Meško. Ivanka se še spominja dneva, ko je pri enajstih letih sopihala po polurni poti do njegove pisarne. Sedel je za mizo, jo pogledal s svetlimi očmi in z navdihom zapisal posvetilo.

Takrat je bila še otrok – besede so ji zvenele tuje, skoraj sramežljive, in bala se je, da bi se ji sošolci posmehovali. Zato je knjigo skrila v predal, kjer je dolgo počivala v tišini.

A nekega dne se je želja vrnila, kot tiha lučka, ki ne ugasne. Vzela je knjigo in potrkala na vrata učitelja Ternovška, družinskega prijatelja in sosedu. Obljubil ji je, da bo vanjo zapisal in narisal kaj lepega, vendar so se ravno selili v Šentilj. »Bom ti jo poslal po pošti,« je dejal in odšel z njo. Leta so tekla. Knjige ni in ni bilo. Ivanka jo je čakala, potem pa počasi, s težkim srcem čez njo naredila križ. Predvidevala je, da so jo raztrgali otroci, da se je izgubila nekje med škatlami in selitvami življenja.

Šele leta 1998, ob stoletnici šole, so spet posijali žarki upanja. Učitelj Ternovšek je prišel na srečanje, jo objel in s tresočim glasom rekel: »Na mizi sem jo imel, a sem jo tam tudi pozabil.« Minilo je še pet let, nakar je poštar potrkal na vrata. V rokah je držal pošiljko, naslovljeno še na njen dekliški priimek. Po štirinštiridesetih letih se je spominska knjiga vrnila domov. V njej je bilo z roko, ki se je že rahlo tresla, zapisano učiteljevo besedilo.

O, kako gmajtna je bila tisti dan! Knjiga je ostala skoraj prazna, redki zapisi v njej pa so topla iskra iz preteklosti. Med njimi se je ohranila misel sošolke, še vedno dobre prijateljice:

Anki!

Ko boš po dolgem teku let
to knjigo prebiral spet,
tedaj pa spomni name se
in spomni tudi na zvonec se,
ki naju v šolo klical je.

Če boš pomislila na to,
postane rosno Ti oko,
ker nikoli več, oj nikoli več
tako lepo ne bo.

Spominjaj se svoje
sošolke Marije Jamnik.

Te verze zna še danes na pamet. Ker vsaka črka, vsaka poved ni le spomin, ampak srce, ki še vedno bije v ritmu otroštva.

*Jdot zvezde na nebu Ti oči blešajo,
kot svetle spomladi Ti lica svetijo,
naj angeli roke nosi tvoje držijo,
Marija da bi Te ponovt varovala,
pa vedno tako bvi srečne ostale.*
lele 29. septembra 1957
Franc Meško

*A verjameš, da si dočakala?
Kabrato se je 44 let!
Kdo si Abrahama že prestala,
Tegraj se, kot da v šolo hodiš spet.*
*Opazilo tu nikamor ne pripelje.
Ostaja pa spomin na te
in na njim iskreno želje:
bodi srečna, zdrava, ne pozabi me!*
Tvoj učitelj in sosed
Franc Ternovšek
18.9.2003

Triperesna *det'lca* – II. del

Besedilo: Jože Kovačec | Foto: osebni arhiv Jožeta Kovačeca

Smo generacija 1953, skupaj smo hodili v osnovno in industrijsko šolo, se zaposlili v *fabriki*, za *det'lco* pa je bilo odločilno, da smo bili člani naše godbe.

Vse lepo se prehitro konča. Prišlo je nesrečno leto 1998. Najprej je Danija Satlerja zadela možganska kap, jese ni sem jaz dobil srčni infarkt, nekaj dni pred koncem leta se je poslovil Srečko Hudrap (Curc). Udarec je bil zelo boleč, tudi zato, ker si je uredil življenje, ustvaril družino, v *fabriki* je napredoval v vodjo oddelka. Zaupal mi je, da bi raje kot v Kotljah živel v svoji hiši ob Meži. Odpadel je prvi list naše *det'lce* ...

Tudi Dani je to leto zadnjič pihnil v trobento. Preselil se je v hišo, rad se je sprehajal, pozimi tekal na smučeh. Dnevno se je na kavici družil s prijateljem, muzikantom Jankom. Največ časa je preživel s sestro Anico in bratom Lojzajem, ki ga je vse do zadnjega obiskoval v domu starejših. Življenje mu ni bilo preveč naklonjeno in milo, že od mladosti je bilo preveč nesrečnih in hudih stvari. Preizkušalo in mučilo ga je do bridkega konca.

Odpadel je še drugi list naše *det'lce*, tretji oveneli se še komaj drži stebila in čaka, kdaj ga bo odpihnilo. Včasih mi kak znanec ali *zlahtnik* reče, da se kar dobro držim za svoja leta, ne pomislijo pa, da je lahko tudi lepo rdečo jabolko v sredini črvivo.

Ko so se me znebili iz *fabrike*, sem imel še več časa za godbo. Na internem tekmovanju za najbolj pridnega muzikanta sem dosegel deset prvih mest. Prvi sem dobil tudi velik prehodni pokal za trikratno zaporedno zmago. Še vestnejša je hčerka Vesna, ki nadaljuje to tradicijo; skupaj ima več prvih mest kot vsi drugi muzikanti. V dobrih 55 letih sodelovanja z godbo so mi dirigirali štirje mojstri. Jožko Herman je ustvaril to godbo in jo prvi pripeljal do svetovnih prvakov. Za njim je prišel domačin Lojze Lipovnik. Z njim smo v Holandiji dosegli kar dve zlati medalji. Prva je bila v koncertnem programu, druga v korakanju. Ko sta komisija in poln stadion obiskovalcev slišala igrati 100-članski orkester, so poslušalcem šle kocine pokonci in

oblivala jih je kurja koža. Tudi videti so imeli kaj, saj smo z instrumenti rokovali zelo spretno, korakali smo kot garda, zaigrali smo marš Moja domovina. Žal se je pojavila bolezen, zato smo iskali novega vodjo. Žrtvoval se je Ivan Gradišek, da ne bi godba obstala in preveč nazadovala. Zadnja leta mi je dirigiral Srečko Kovačič. Je zelo dober muzikant in vodja, široko razgledan. Hitro se je udomačil, pa še radi smo ga imeli. Z njim smo osvojili kar tri medalje, v najvišji umetniški kategoriji smo pod njegovo taktirko dosegli slovenski rekord v doseženih točkah. Pri sedanjem dirigentu Gregu Kovačiču sem bil le na prvi vaji. Ravno takrat se mi je odlomila zgornja proteza in ugotovil sem, kot že pred leti pozavnist Anza, da brez zob pač ne gre.

Trobento sem spravil v kot, vsak dan berem in rešujem sudoku, po zmožnostih se sprehajam ter igram tarok v medgeneracijskem društvu in pri upokojencih. Imam upanje, da se bomo nekoč, nekje daleč spet srečali, si nalili kozarce mošta, si zapeli in zaigrali kako lepo koroško pesem.

Se vidimo, prijatelja!

Žal je marca odpadel še tretji list det'lce.

Spomini *dobrškega* dekleta – IV. del

Besedilo: Anica Vodnik | Foto: Osebni arhiv Anice Vodnik

Pred vami je zadnji del spominov upokojene zdravnice Anice Vodnik (rojene Kotnik), ki živi v družinski hiši na Dobrihah, izvira pa iz rodu dobrijskih Kotnikov. Spoštovana Anica se lepo zahvaljuje Miru Paškvanu in Savincem.

Vse se je nekako umirjalo, življenje je steklo po starih pravilih in tirnicah. A kaj ko je bila družina razseljena, nepopolna; Šimen in Minka sta se s koncem vojne že vrnila domov. Pepco so na Brdinjah zaradi izdaje ujeli gestapovci iz Rimskega vrelca. Peljali so jo v zloglasni dravograjski zapor in jo po Guštanju razkazovali kot lepo partizanko v uniformi in škornjih z lepimi skodranimi lasmi. Po mučenju so jo poslali v mladinsko taborišče podružnice Ravensbrück. Ati in Lojzi sta bila zaprta v »Starem piskru« v Celju. Ko so partizani v Prlekiji ustrelili nekega nemškutarskega veljaka, so Nemci za povračilo odbrali dvajset mladih zapornikov za talce. Ustrelili so jih v Mali Nedelji. Očeta so odpeljali v Dachau. Po vsej kalvariji se je vrnil z vlakom v Ljubljano – bolan, betežen, izčrpan. Tam je živel brat Janko z družino, s skrbno nego so ga postavljali na noge. Proti jeseni se je oče končno vrnil domov. Bil je odtujen, čuden. Tudi Pepca se je vrnila skozi Poljsko, Madžarsko, Srbijo in Zagreb. Po Ivanko so se v Celovec peljali s kočijo in parom konj; spremljala sta jo sestra Minka in bratranec Stanko.

Po nekaj dneh so pripeljali našo izgubljeno sestro desetnico. Le Lojzi se ni vrnil! Mamina duša je bila globoko ranjena. Bil je njen prvorojenec in namenjen za duhovništvo. Le tri mesece mu je manjkalo do branja nove maše! Zakaj ni ostal v Gurku (Krka pri Celovcu), kjer

je študiral? Zakaj je sledil svoji družini? Nemci so z njegovim umorom vzeli življenje najbolj nedolžnemu človeku! Spominjam se ga kot čednega, vitkega fanta z valovitimi lasmi, očali in prikupnim nasmehom. Nisem prepričana, ali je to moj spomin ali ga opisujem po slikah. Res pa je, da je bil vedno mamina opora. Ko so mama ob težkih trenutkih vzdihnili: »Bog bo že dal,« je on vzrotil: »Mama, Bog vam bo dal milost, pomagajte si sami!« Vsak večer med počitnicami je skrbel zame. Poskrbel je za večerjo, me umil in spravil spat. Nato sva se učila moliti. Še danes znam od njega molitve Sveti angel, Oče naš, O, gospa moja ... Ko sva zvečer končala moljenje, je s petrolejko odšel, da ne bi prišla sova na okno trkat in skovikat. Takšna je bila vzgoja. Lojzi je moral domov – četudi je bil mrtev! Tik po vojni stvari še niso bile urejene. Za prekop mrtveca so bila pridobljena posebna dovoljenja in tovarnjak s krsto. Ekipo je pospremila sestra Minka, ki je v množičnem grobu prepoznala brata. Dokaz je bila črna obleka s črtami in v prsnem žepku mamina svetinjska Marija, pomagaj s sinjemodrim trakom. Bila so še očala. Ko so ga pripeljali domov v pocinkani krsti, nas je zajela strahotna žalost, posebno našo mamo. Njena srčna rana se je spet odprla. Napan je bil v veliki sobi in okrašen z belim cvetjem. Od blizu in daleč so prihajali ljudje po slovo in izkazovali svojo naklonjenost. Pogreb je bil veličasten, saj so bili prisotni dijaki gimnazije in učenci osnovne šole. Sprevod se je vil od doma do pokopališča pri cerkvi sv. Antona v Guštanju. Črni mrtvaški voz je vlekl konjska vprega. Pogreba se je udeležilo veliko duhovnikov.

Bližala se je jesen; zemlja nam je že vračala sadove dela, živina v hlevu se je množila. Jaz sem dopolnila šest let, hudo se mi je godilo. Ob vsaki nevihti in neurju sem trpela ob spominu na letalske napade in bombe. Ob črnih oblakih sem molče poiskala mamo, da me obvaruje. Kadar je bilo zelo hudo, je zakurila v štedilniku in nadela žegnane vrbo-

ve vejice iz cvetnonedeljskega snopa. Zadišalo je in grmenje se je oddaljilo. Če to ni bilo dovolj, je s praga polila žegnano vodo v obliki križa. To je zagotovo pomagalo. Danes me tega ni več strah!

Življenje na kmetiji je včasih bilo samozadostno – vse smo pridelali doma. Mama je kupovala samo sol, sladkor in petrolej za razsvetljavo. Od potujočega trgovca – Dalmatinca je kupovala sukanec, gumbe, elastiko, trakove. Na obisk je prišel na pol leta. Po vojni so okrog hodili še berači in Cigani; najrajši sem imela malega Lojzeka. Podoben je bil palčku z belimi lasmi in dolgo brado. Usedel se je poleg štedilnika in se grel. Znal je pripovedovati čudovite zgodbe – malo resnične, malo pa tudi izmišljene. Otroci smo ga poslušali z odprtimi usti. Bil je tudi Črnjakov Lipi z luknjo za desnimi ušesom. Pri »Župancu« je bila beraška postojanka. Zagotovljeno je bilo spanje, hrana in še kakšno oblačilo od očeta.

Ko sem dopolnila šest let, je bilo treba misliti na šolo. Bila sem drobno in majhno dekletce, zato so me peljali na preventivni zdravniški pregled k doktorju Eratu. Ugotovil je, da sem zdravstveno sposobna pešati vsak dan z Dobrih v Guštanj – učljiva in radovedna sem itak bila. In tako je prišel prvi šolski dan. Spremljala me je sestra Ivanka, petošolka. Z nama je bila tudi Bavčijeva Gelka. Tam, kjer je danes ravenska občina, je bila naša osnovna šola. Ivanka je odšla po stopnicah v prvo nadstropje, midve z Gelko pa na levo v veliko dvorano, kjer se je trlo otrok in šumelo, kot v čebeljem panju. Vse je bilo zasedeno, le zadnja klop pri oknu je bila še prosta. Pri mimohodu me je nagajivi fantek povlekel za kitko. Zavekala sem! Gelka mu je vrnila kar nekaj udarcev. Posredovati je morala učiteljica Erna. Bila je moja starejša sorodnica, ki je preživela vojno, a v njej izgubila moža Rajka. Uredila in razporedila je otroke. Posadila me je v prvo klop, ker sem bila izredno majhna. Vsako jutro smo ob začetku pouka vstali in zmolili svetega angela. Potem je kar naenkrat prišla sprememba. Peli smo

udarne slovenske pesmi, npr. Kovači smo, Nabrusimo kose in Hej, brigade.

Leta 1946 se je poročila sestra Minka – bil je to prvi veliki veseli dogodek

na Dobrihjah. Oče je povabil vse soročnike, ki so preživeli kruto vojno. Bili smo potrebni zabave in veselja, saj nas je vojna prizadela in zaznamovala za

vedno. Moram priznati, da še danes od vse hrane najbolj spoštujem kruh in mleko. Ali se boste vprašali – zakaj?

Da ne gre v pozabo: spomin na Franca Metelka

Besedilo: Jože Prednik | Foto: osebni arhiv Bojana Prednika

Čas po 2. svetovni vojni je bil čas obnove domovine, vsega, kar je bilo porušeno in poškodovano. Tako je bilo tudi v takratnem trgu Guštanj, v katerem je bilo nekaj obrtnikov, na zahodni strani pa je obratovala železarna, ki je zaposlovala in iskala delavce in strokovnjake, ki so poskrbeli, da proizvodnja in z njo kraj ponovno oživita. V letu 1947 je bila ustanovljena folklorna skupina Prežihovci, najstarejša folklorna skupina v Sloveniji.

To je bil čas prostovoljnega, udarniškega dela, za kar so poskrbeli krajan in seveda mladina. Veliko je bilo udarniškega dela, ko so se gradili gimnazija, igrišča in drugi objekti.

Za kulturno življenje v kraju so prav tako skrbeli krajan in razne domače gledališke skupine. Godba na pihala je začela vaditi, formirala se je plesno-baletna skupina, sedanja folklorna skupina Prežihovci. Njen začetek sega v leto 1947. Ustanovitelj sta bila Hedvika Jamšek in Franc Metelko, ki je poskrbel za glasbeno spremljavo.

Kraj druženja, zabave in kulturnega življenja je bil novi Dom železarjev, zgrajen v začetku petdesetih let prejšnjega stoletja.

FRANC METELKO

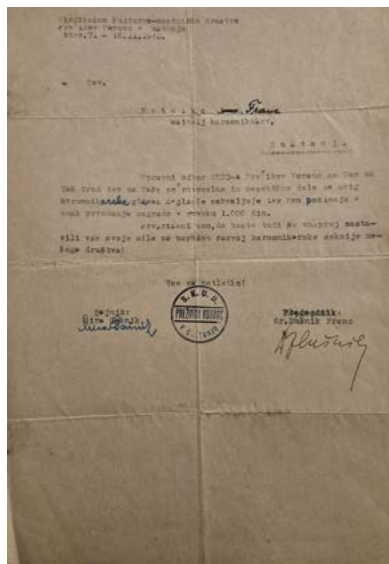
Da ne gre v pozabo, želim obuditi spomin na cenjenega Franca Metelka. Bil je ustanovitelj Harmonikarske glasbene šole, kot je zapisalo Sindikalno kulturno-umetniško društvo v Guštanju. Po želji učencev je poučeval klavirske in gramatične harmonike. Za frajtonarico takrat ni bilo interesa, jo je pa igral. Prepisoval je note in skrbel, da je imel vsak učenec svoj zvezek, ker je poučeval tudi teorijo. Za godbo na pihala Muta je pisal priredbe za vse instrumente.

Veliko učencev je bilo Prevaljčanov, ker je po bombardiranju v Dravogradu leta 1945 dobil začasno stanovanje pri Brančurniku, pozneje je živel in delal na Ravnah na Koroškem. Bil je invalid, v 1. svetovni vojni je bil v Rusiji in tam dobil ozeblino nog, imel je le pol stopala. Za folkloro je igral še v začetku šestdesetih let, nato je poučeval še nekaj učencev, kolikor mu je dopuščalo zdravje.

Med njegovim poučevanjem v letih od 1945 do 1965 se je zvrstilo veliko učencev. Za svoje delo je dobil priznanje in nagrado.

Na fotografiji je skupina učencev iz Libelič, Dravograda, s Prevalj in Raven. Spodaj sedijo od leve: Štefka Čapelnik Javornik, Majda Rutar, Brančurnikov, Berti Gostenčnik, učitelj Franc Metelko, Marija Gostenčnik Prednik, Ljuba Sekavčnik. | Srednja vrsta od leve: Jakica Peče, Ciril Rupar, Jože Dornik, Janko Cvitančič, Jaka Logar, Stravnik iz Dravograda. | Stojijo od leve: Erna Hartl, Berta Pšeničnik, Lojzka Knap, Franc Žlosarjev, Romana, Fricka Mačič, Anita Čepin.

Skozi Blažev objektiv

Foto: Blaž Kajzer

Gutenstein 1913

Mailand-Brücke

Most čez Mežo, ki so ga Nemci minirali ob prihodu na Ravne leta 1941.

Bo moj vnuk še pel?

Koroški slikar Alojz Krevh - Luigi

					RR	ČEŠKI TOVORNJAK	ŽENSKA, KI KUHA OGLJE	LAVINA	LITIJ	LESENA OBROBA SLIKE	PREBIVALKA TOSKANE	ANTON NANUT
					TOPLINA							
					SESTAVINA GLIKOZIDA							
					TALNA POVRŠINA POKANJE				VARNOSTNI SVET PRIRODA			STAROGRŠKI ARHITEKT
												I
KOI	BRENCELJ	ITALIJ. RAZ-ISKOVALEC MARCO	REKA V ANGLIJI FILM. IGRALEC JOHN (BRILJANTINA)					RIŽEVO ŽGANJE STARORIM. PREROČIŠČE				K
IZDELOVALEC OČAL						DEL CERKVE LOJZE SLAK				NOVI TEDNIK		T
GRAD V HALOZAH					ŽIVAGOVA LJUBEZEN DOBA					VEZNIK CESTNI PRELAZ G. GRAD-KAMNIK		I
ŠPANSKI NOG. KLUB							PREBIVALEC AVČ DEL VOZA					N
LUKA V JUŽNI ANGLIJI						METULJ Z OČESCI NA KRILIH MENICNA DOLŽNICA					ODKLESANI DEL	ZNANI KOROŠKI ZDRAVNIK BOŠTJAN
	MANJŠE NASELJE	VEČ OSATOV PRITOK DONAVE V ROMUNIJI							BIBLIJSKI OČAK			
ENOTA ZA NAPETOST		O			PRITOK BAJKALSKEGA JEZERA VELIKA PTICA				IN DRUGI GORSKI REŠEVALNI ČOLN			
MESTO V NEMČIJI		L					KURIRSKA POSTAJA AFRIŠKI NAROD. PARK					
POZNO ŽIVLJENJSKO OBDOBJE		T					T	PRIPAD NIK KELTOV OGNJENIK MAUNA...				
							S					BREZALKOH. PIJAČA
					POČELO TAOIZMA		A		AVT. OZNAKA RIJEKE/ REKE	SOLMIZACIJSKI ZLOG OZNAKA ZA NEZNANCA		
					KVARNERSKI ZALIV		V					
					ALPINISTIČNI ODESK		O	INKOVSKI VLADAR				

IVAN KOS

Foto: Jana Komprej

„Vedno se srečajmo z nasmehom,
kajli nasmeh je začetek ljubezni.“

~ MATI TEREZA ~

Spoštovane bralke, spoštovani bralci Ravenskih razgledov,
naj vam božični prazniki prinesejo mir, toplino in veselje,
novo leto pa zdravje, uspeh in lepe trenutke. Srečno 2026!

Občina Ravne, Uredništvo in kolektiv KOKR

ZAUPAJMO LOKALNO

OSTAJMO Z VAMI VAŠ ZANESLJIVI LOKALNI PONUDNIK

Kabelska televizija Ravne d.o.o.

Vaša povezava v svet!

„CAJT JE DA STOPIMU SKUP IN KUPUJEMO DOMAČE“

SPORTKLUB

ARENASPORT

VSI ŠPORTNI PROGRAMI V NAŠI PROGRAMSKI SHEMI!

izberite MINI, RUMENI, MODRI ali ZELENI PAKET

že za 24,90 €/mesec

ULTRA HITROSTI INTERNETA

Naročila in informacije:

02 82 80 80 8

info@ktv-ravne.net

www.ktv-ravne.si

*več o paketih na internetni strani ali na telefonski številki

RADOST JE SLIŠATI TISTE, KI JIH IMAŠ RAD.

Optika Paradiž

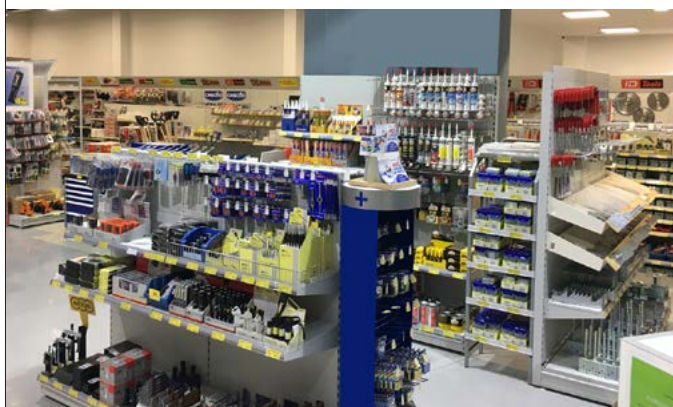
Te skrbi, da bi izgubil sluh?
Nisi sam. Tu smo, da ti pomagamo.

051 310 915
Spodnji kraj 34 I Prevalje

PREGLEDI VIDA OPTOMETRIJA TEARSTIM SLUŠNI APARATI

ID INTER DISKONT

-20% popust
na redne cene

Imetnik kartice Inter diskont lahko v **vsakem četrletju enkrat** unovči 1 kupon na 1 izdelek po izbiri. Popusti se ne seštevajo. Upošteva se samo najvišji popust. 20 % popust se avtomatsko prizna na najdražji izdelek na računu, ki ni v akciji.

Kupon velja v poslovalnicah Inter diskont RAVNE, BTC LJUBLJANA, BTC NOVO MESTO IN BTC MURSKA SOBOTA.

Ekipa s praviim orodjem

Ljube naše stranke in poslovni partnerji

VESEL BOŽIČ IN SREČNO 2026

VIYA BUTIK
Butik z ženskimi oblačili in dodatki

AMON TRADE
Pisarniški material in darila

Partizanska 5
Ravne na Koroškem
☎ 02 82 18 725

Za naše ljudi, za našo Koroško – lokalno predani,
zvesto podpiramo športnike in društva po vsej Koroški.

ACR

AVTO CENTER RAVNE

Utrip leta 2025

PRODAJA ♦ SERVIS ♦ ZAVAROVANJA ♦ CENITEV ŠKODE ZA VSE ZAVAROVALNICE ♦ OPTIKA VOZIL ♦ RENT

Spoštovane stranke, hvaležni smo,
da ste bili del naše zgodbe v letu 2025.
Vaše zaupanje nas navdihuje, da ustvarjamo
še boljše izkušnje tudi v prihajajočem letu!

Ekipa ACR vam v letu 2026 želi
veliko veselih ur z vašim jeklenim konjičkom
in še več varno prevoženih kilometrov!

Za vse ostalo poskrbimo mi.

Jeep FIAT

SPOŠTOVANI LJUBITELJI TISKANE BESEDE, KNJIG IN BRANJA!

Knjige, ki so vam odveč, ne služijo več svojemu namenu in ste se odločili, da jih izločite, lahko prinesete v

**Koroško osrednjo knjižnico
dr. Franca Sušnika, Na gradu 1,
2390 Ravne na Koroškem.**

Knjige bomo pregledali, jih po potrebi uvrstili v naš fond ali jih zamenjali s poškodovanimi na knjižničnih policah. S knjigami bomo zapolnili bralne koticke in knjigobežnice, jih podarili raznim organizacijam ali preusmerili v **Bukvarno Ajta**.

V bukvarni lahko najdete strokovno literaturo, leposlovje ter knjige za otroke in mladino po simboličnih cenah.

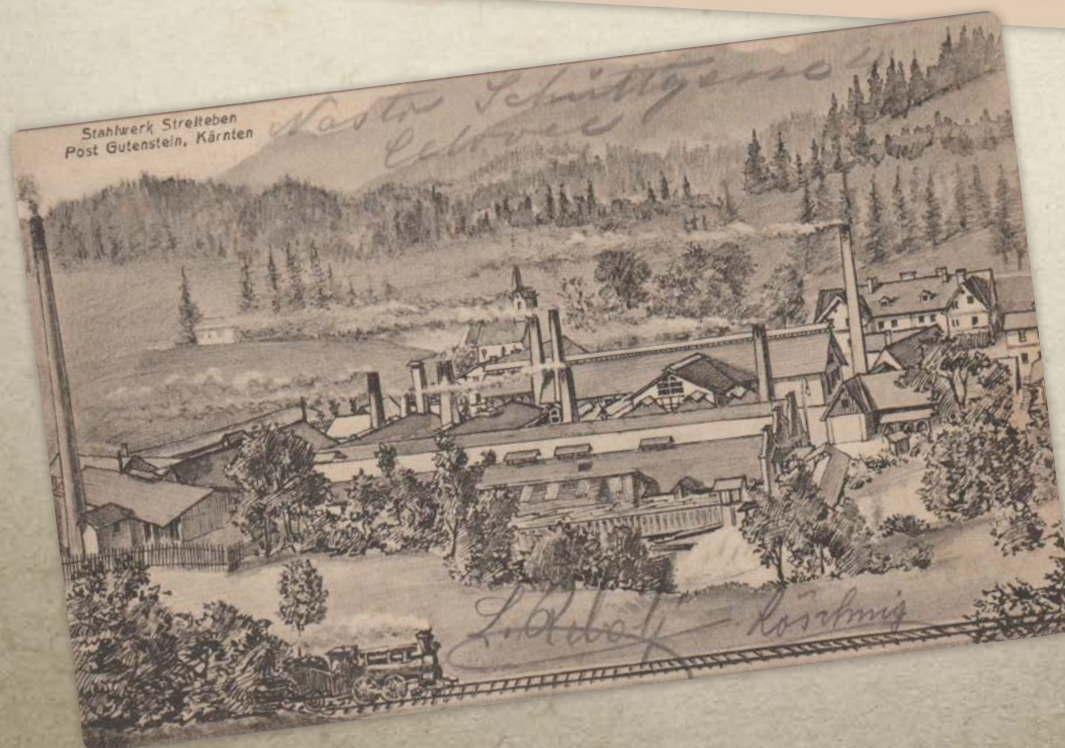

Voščilnica – Justin:
ŽELEZARNA RAVNE;
natisnjena okoli leta 1955;
avtor: akademski slikar
Elo Justin.

GUŠTANJ;
založil: Valentin Samic,
trg. z mešanim blagom;
potovala je 2. 1. 1937 iz
Guštanj v Beograd.

JEKLARNA RAVNE
(Stahlwerk Streiteben, Post
Gutenstein, Kärnten);
založil: Vinzenz H. Brundula
Gemischwarenhdl,
Gutenstein; poslana v
Osijek, domnevno pred
letom 1919.

Razglednice hrani v svoji
zbirki Marjan Merkač, član
Koroškega filatelističnega
društva.